

**METODINĖS REKOMENDACIJOS
MOKYTOJŲ VEIKLAI VERTINTI**

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

PEDAGOGŲ PROFESINĖS RAIDOS CENTRAS

METODINĖS REKOMENDACIJOS MOKYTOJŲ VEIKLAI VERTINTI

Mindaugas Briedis
Nijolė Bankauskienė
Birutė Bogdanovičienė
Renaldas Čiužas
Ilona Grigaravičienė
Rimantė Juškuvienė
Virginija Kaminskienė
Alma Kernytė
Almantas Kulbis
Jolanta Navickaitė
Irma Neseckienė
Virginija Putnaitė
Ramunė Šmitienė

Į PAGALBĄ MOKYTOJUI

Metodinės rekomendacijos mokytojų veiklai vertinti

MOKYTOJŲ ATESTACIJOS
NUOSTATŲ PAGRINDU

Vilnius, 2007

UDK 371.1
Me 271

Leidinių sudarė:

grupės vadovė Daiva Drungilienė, Pedagogų profesinės raidos centro direktoriaus pavaduotoja.

Dr. Renaldas Čiužas, Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausiasis specialistas;

Zinaida Kerpiškienė, Pedagogų profesinės raidos centro Veiklos analizės sektoriaus vyresnioji metodininkė;

Vidmantas Tarabilda, Pedagogų profesinės raidos centro Veiklos analizės sektoriaus vedėjas.

Recenzavo:

Doc. dr. Nijolė Bankauskienė, Kauno technologijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto, Edukologijos instituto Edukacinės kompetencijos centro direktorė;

Irma Neseckienė, Švietimo plėtotos centro specialistė.

ŠI KNYGA YRA MOKYTOJAMS
SKIRTA METODINĖ PRIEMONĖ

TURINYS

Ižanga.....	7
Mokytojų veiklos vertinimas.....	10
Siūlymai mokytojo veiklai vertinti	17
Mokytojų atestacijos nuostatų ir bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito tvarkos aprašo dermė	22
Mokytojų atestacijos nuostatų ir mokytojo profesijos kompetencijos aprašo dermė	27
Rekomendacijos ir komentarai ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų mokytojų (ikimokyklinio ugdymo auklėtojų ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų) veiklai vertinti.....	36
Bendrojo lavinimo mokyklos mokytojo veiklos vertinimas	56
Bendrojo lavinimo mokyklos mokytojo veiklos vertinimas (mokytojų, dirbančių su integruotai ugdomais specialiuųjų poreikių vaikais bendrojo lavinimo mokykloje)	66
Rekomendacijos profesijos mokytojo veiklai vertinti.....	72
Rekomendacijos ir komentarai neformaliojo švietimo mokytojo veiklai vertinti	83

IŽANGA

Mielas Mokytojau,

Ant Tavo stalo – „Metodinės rekomendacijos mokytojo veiklai vertinti“. Šio leidinio būtinybę ir atsiradimą lėmė ženklūs pokyčiai šalies švietimo srityje ir Tavo kasdienėje veikloje.

Vienas po kito Tave pasiekia svarbūs dokumentai, reglamentuojantys pedagogo rengimą, jo kvalifikacijos tobulinimą, kompetencijos plėtojimą, atestacijos vykdymą. Suprasti, kad gyvenimas ir pedagoginė kasdienybė skatina didinti veiklos tempą ir kokybę, orientuotis greitai kintančiame pasaulyje, kuris skatina nuolat mokytis, ieškoti darnos, atsinaujinti.

Nauji švietimo principai – humaniškumas, demokratiškumas, racionalumas ir atsinaujinimas kečia šalies ugdymo įstaigoms vertės, švietimo prieinamumo, išteklių, žinių, racionalumo ir atvirumo dermės bei kokybės iššūkius.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, diskutuodama apie valstybinės švietimo strategijos įgyvendinimą 2003-2007 metais (2007) pabrėžė, kad „pedagogų rengimo pertvarkai skirti įvairių institucijų vykdomi projektai“. Vienas jų – Pedagogų rengimo tobulinimas, kurį įgyvendinant iširtos dabartinės pedagogų rengimo sistemos kaitos galimybės, pasirengta diegti naujus pedagogų rengimo modelius, kuriama pedagogų kvalifikacijos tobulinimo kokybės stebėsenos sistema, plėtojamas pedagogų perkvalifikavimas ir tęstinis mokymasis.

Nors prognozuojama, kad 2010 metais mokytojų bus daugiau negu darbo vietų, tačiau šiuo metu šalyje stinga 1,5 tūkstančio mokytojų, didėja regioniniai darbo vietų netolygumai, pedagogų bendruomenės papildo ir daug jaunų dalyko specialistų, bet neturinčių pedagogų kvalifikacijos.

Todėl aktualu, kad būtų skatinamas naujų pedagoginių kvalifikacijų įgijimas, perkvalifikavimo studijos aukštosiose mokyklose.

Modernėjančiai, greitai besikuriančiai (anot edukologijos mokslininkų – nors ir dar „vėluojančiai“) Lietuvos valstybei, labiau demokratėjančiai jos visuomenei reikia kompetentingų, pilietiškų, gebančių veikti įvairiose situacijose, aktyviai motyvuojančių jaunuomenę mokytojų, kurie nuolat jautų žinių alkį ir tobulėjimo poreikį.

Vis dažniau mokytojo lūpos išitaria žodžius: „besimokantys regionai“, „besimokantis miestas“, „mokykla – besimokanti organizacija“. Vis dažniau mokytojų tarpe diskutuojama apie mokymo, mokymosi ir sąveikos paradigmas, ieškoma jų atitikmenų pedagoginėje praktikoje, remiamasi užsienio mokytojų veiklos pavyzdžiais, patirtimi.

Šiandieninėje mokykloje natūraliai suvokiama, kad mokytojo veikla keičiasi, nes keičiasi tradiciniai vaidmenys, atsiskleidžia modernūs mokytojo veiklos bruožai. Nauji, pakitę mokytojo vaidmenys reikalauja ir efektyvios veiklos kompetencijų.

Mokykloje jau nebe naujiena Europinės mokymosi visą gyvenimą kompetencijos, kurios mokytojai glaudžiai sieja su Darnaus vystymosi švietimo (DVS) kompetencijomis ir jų sąsajas atranda nagrinėdami „Mokytojo profesijos kompetencijos aprašą“ bei „Mokyklos vadovo kompetencijos aprašą“.

Dažnas Lietuvos mokytojas – žingeidus, ambicingas, mąstantis, turintis daug žinių ir norintis jas efektyviai perteikti bendraudamas bei bendradarbiaudamas su ugdytiniais. Jam nesvetimas vidinis nerimas, todėl jis ir veikia, nuolat klausdamas savęs, kaip aš darbuojuosi, kodėl taip veikiu, ar mano veikla atitinka XXI a. mokytojo esminius veiklos kriterijus, kas man sekasi ir ko man trūksta, kad savo veikloje ne tik dirbčiau, remdamasis tradicija, bet ir veikčiau sąveikos ir mokymosi paradigmoje, ar mano veikloje aktyviai dalyvauja ugdytiniai, kokia mano vieta mokyklos bendruomenėje, su tėvais ir kitais partneriais.

Į daugelį iškilusių klausimų Tau, Mokytojau, gali atsakyti jau parengti dokumentai: „Pedagogų rengimo koncepcija“, „Mokytojo profesijos kompetencijos aprašas“, „Mokytojo atestacijos nuostatai“, rengiamas „Mokytojo rengimo reglamentas“.

Ypač neramu, ko pareikalaus iš Tavęs, Mokytojau, atestacijos eiga ir Tavo vertinimas.

Mokytojų atestacijos tikslai labai taurūs, bet abstraktūs:

- „skatinti mokytoją tobulinti savo kompetenciją;
- sudaryti sąlygas mokytojui siekti karjeros ir įgyti jo kompetenciją ir praktinę veiklą atitinkančią kvalifikacinę kategoriją, skatinti ją materialiai;
- didinti mokytojo atsakomybę už ugdymo rezultatus bei profesinį tobulėjimą“ (cituota iš „Mokytojų atestacijos nuostatų“).

Tau, Mokytojau, kaip praktikui, nuolat veikiančiam sudėtingame ugdymo pasaulyje, reikia atsakyti į klausimą, kaip atestacijos procesą suvokti, kaip jį identifikuoti, kaip dalyvauti savo veiklos ir kompetencijos įšvertinimo bei vertinimo procese, kaip priartinti veiklos vertinimo kriterijus bei požymius prie kasdieninės mokytojo praktikos.

Čia į pagalbą ir ateina šios metodinės rekomendacijos. Jų autoriai puikiai orientuojasi švietimo politikos srityje, gerai susipažinę su ugdymo teorija bei praktika, dalyvavę rengiant ne vieną švietimo strategijos dokumentą, nuolat diskutuojantys įvairiais švietimo plėtotės klausimais.

Virginija Kaminskienė, Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausioji specialistė straipsnyje „Mokytojų veiklos vertinimas“ pateikia objektyvias mokytojų pedagoginės veiklos vertinimo prielaidas, atskleidžia mokytojų pedagoginės veiklos vertinimo metodus, nurodo galimas vertinimo klaidas, akcentuoja pozityvaus vertinimo svarbą.

Leidinyje talpinama Irmos Neseckienės, švietimo plėtotės centro specialistės, šio leidinio recenzentės, mintys ir siūlymai, kaip vertinti mokytojo veiklą. Autorė pabrėžia, kad būtina atsižvelgti į konkrečias veiklos sritis, vertinti pagal kriterijus ir autorės išskirtus požymius, kuriuos ji suformuluoja klausimų forma.

Įdomus ir vertingas Jolantos Navickaitės, Švietimo ir mokslo ministerijos Strateginio planavimo ir analizės skyriaus vyriausiosios specialistės, darbas „Mokytojų atestacijos nuostatų ir Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito tvarkos aprašo dermė“. Autorė atskleidžia, kad Mokytojo atestacijos nuostatai ir Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus auditas dera tarpusavyje, nors ir verti-

nami du skirtingi lygmenys – mokytojas ir mokykla. Kruopščiai išryškintos Mokytojų atestacijos nuostatų sritys, kriterijai ir požymiai bei mokyklos veiklos rodikliai – puikus pamąstymų ir apibendrinimų galimybė įsivertinimo procese pamatyti ir pedagogo, ir mokyklos veiklos visumą.

Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vyriausiasis specialistas, socialinių mokslų daktaras Renaldas Čiužas atkreipia skaitytojų dėmesį į Mokytojų atestacijos nuostatų ir Mokytojo profesijos kompetencijos aprašo dermę. Autorius darbe „Mokytojų atestacijos nuostatų ir Mokytojo profesijos kompetencijos aprašo dermė“ išryškina keturias mokytojo profesijos kompetencijas: bendrakultūrinę, profesinę, bendrąją ir specialiąją. Minėtos kompetencijos komponuojamos su Mokytojų atestacijos nuostatų trimis ir jų kriterijais. Tai leidžia atskleisti vidinę minėtų dokumentų dermę, o pačiam mokytojui suvokti, kad, įžvelgdamas savo mokėjimus bei gebėjimus, jis gali atlikti savo įsivertinimo procedūrą ir labiau išryškinti savo veiklos vaidmenis.

Labai reikšmingas darbas „Rekomendacijos ir komentarai ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių įstaigų mokytojų/auklėtojų veiklai vertinti“. Autorės – Birutė Bogdanovičienė, Vilniaus lopšelio – darželio „Žibutė“ auklėtoja metodininkė, Švietimo ir mokslo ministerijos Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė – Ilona Grigaravičienė. Autorės ne tik pateikė komentarus vertinimui pagal atestacijos veiklos sritis, bet ir nurodė kaip tai pagrįsti. Ypač vertingi priedai, kurie padeda sukurti grupės ugdymo(-si) planą, įsivertinti grupės aplinką, naudojamų technologijų įvertinimą.

Kauno Šančių vidurinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja ekspertė Ramunė Šmitienė parengė rekomendacijas „Bendrojo lavinimo mokyklos mokytojo veiklos vertinimas“. Autorė, išskirdama veiklos sričių kriterijus ir požymius, pateikė išsamius komentarus, pasiūlė veiklos įrodymų pagrindimo variantus.

Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro Specialiosios pedagogikos skyriaus specialioji pedagogė Rimantė Jurkuvienė pateiktame „Bendrojo lavinimo mokyklos mokytojo veiklos vertinime“ akcentavo mokytojų, dirbančių su integruotai ugdomais specialiuųjų poreikių vaikais bendrojoje lavinimo mokykloje, veiklos vertinimą. Autorė kruopščiai parinko komentarus vertinimui, detalizavo, kaip ir kur galima juos pagrįsti.

Virginija Putnaitė, Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centro direktoriaus pavaduotoja, parengė „Rekomendacijos profesijos mokytojo veiklai vertinti“. Pabrėžiamos išsamios rekomendacijos mokytojo veiklos vertinimui, išryškinti pagrindimo šaltiniai.

Šią metodinę priemonę užbaigia Lietuvos vaikų ir jaunimo centro Neformaliojo švietimo ir mokymų skyriaus vedėjos Almos Kernytės bei Lietuvos jaunųjų gamtininkų centro neformaliojo eksperto Almanto Kulbio darbas „Rekomendacijos ir komentarai mokytojo neformaliojo švietimo veiklai vertinti“.

Knygos autoriai, recenzantai ir sudarytojai tikisi, kad šis leidinys bus puikus pagalbininkas ir patarėjas, skatins ne tik veikti, bet ir reflektuoti, mokytis iš savo ir kitų patirties, nuolat siekti tobulėjimo, bet vienodai (pagal nustatytus ir šiame leidinyje aptartus vertinimo kriterijus ir metodus) objektyviai įvertinti mokytojo kompetenciją ir kasdieninę ugdomąją veiklą įvairių tipų mokyklose.

Pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo skyriaus vedėjas Mindaugas Briedis
Doc. dr. Nijolė Bankauskienė

MOKYTOJŲ VEIKLOS VERTINIMAS

Virginija Kaminskienė

Mokytojas yra svarbiausias asmuo siekiant švietimo kokybės. Nuo mokytojų pastangų daugiau nei nuo kitų veiksnių priklauso ugdymo rezultatai. Didelės investicijos į mokymosi aplinką (apūpinimas mokomosiomis priemonėmis, kompiuterine technika ir kt.) gali nepasiteisinti, jeigu mokytojai nepasirengę ir nesugeba šių investicijų veiksmingai panaudoti. Todėl svarbi valstybinės švietimo politikos dalis yra tobulinti mokytojų rengimą aukštosiose mokyklose, sudaryti mokytojams galimybes tęstiniam mokymuisi ir kvalifikacijos tobulinimui.

Keičiasi mokytojo vaidmuo ugdymo procese. Tradiciškai buvo manoma, kad svarbiausias mokytojo uždavinys – perteikti mokiniams žinias ir suformuoti gebėjimus bei nuostatas. Dabar mokykla turėtų orientuotis į mokymosi mokyti veiklą ir aktyvų pačių mokinių mokymąsi. Šiuolaikinis mokytojas jau neturėtų būti mokiniui nepakeičiamu informacijos teikėju, svarbiausiu ekspertu ir sprendimų priėmėju. Mokytojas turi tapti mokymosi galimybių kūrėju, konsultantu, partneriu ir padėjėju, gyvenimo tiesų liudytoju. Todėl mokytojui turi būti suteikta didesnė laisvė ir atsakomybė parinkti mokymo turinį ir metodus, sudaryta galimybė realiai dalyvauti mokyklos valdyme. Tam, kad mokytojai galėtų tinkamai atlikti naujuosius savo vaidmenis, turi pasikeisti jų rengimas, kvalifikacijos tobulinimas ir veiklos vertinimas.

Mokytojo veikla turėtų būti vertinama ir analizuojama nuolat. Vertinti mokytojo veiklą yra sunku, ir praktiškai neįmanoma pasiekti visiško objektyvumo. Suklysti, vertinant mokytojo veiklą, galima dėl nepakankamos vertintojo kompetencijos, dėl išankstinių subjektyvių nuostatų, dėl neteisingai nusistatytų vertinimo kriterijų (kai reikalavimai būna per aukšti ar per žemi, kai išsikeliami „prioritetiniai“ kriterijai), dėl nepakankamos informacijos apie mokytojo ugdomąją ir metodinę veiklą. Nuo to, kaip mokytojas yra vertinamas (kaip vertinama jo veikla) mokykloje, priklauso, ar jis norės tobulinti savo veiklą ir kvalifikaciją. Jeigu jis manys esąs vertinamas neobjektyviai, tai ilgainiui savo pastangas gali sumažinti iki minimumo. Kiekvienas žmogus nori būti palankiai vertinamas, nori, kad jo pastangos ir geri darbai būtų pastebėti bei tinkamai įvertinti.

Mokytojų pedagoginės veiklos objektyvaus vertinimo prielaidos:

- pedagoginės veiklos vertinimas turi būti nuolatinis, nenutrūkstamas procesas, pagrįstas analize ir refleksija;
- vertintojo geranoriškumas mokytojo atžvilgiu;
- mokytojų įtraukimas į vertinimo kriterijų aptarimą;
- vertinimo kriterijus mokytojas ir vertintojas turi žinoti iš anksto (kol veikla pagal atitinkamus kriterijus dar nepradėta vertinti);
- reikalavimai mokytojo veiklai turi būti realūs (ne per aukšti ir ne per žemi);
- įvairių vertinimo metodų taikymas ir gautų rezultatų lyginimas;
- keleto vertintojų išvadų apibendrinimas.

Mokytojų pedagoginės veiklos vertinimo metodai

Nė vienas atskras mokytojų veiklos vertinimo metodas negali užtikrinti vertinimo objektyvumo, todėl mokytojų veiklai vertinti galima ir reikėtų naudoti kuo daugiau įvairių metodų, ir taip gauti objektyvesnę informaciją apie mokytojo veiklą.

1. Stebėjimo klasėje metodas – vienas seniausių ir populiariausių mokytojų veiklos vertinimo metodų, kuris gali būti taikomas įvairiais tikslais. Stebėti gali visi, kas turi tokią teisę (mokyklos vadovas, jo pavaduotojas ugdymui, metodinės grupės ar mokyklos metodinės tarybos pirmininkas, kolegos mokytojai, mokyklos steigėjo švietimo padalinio specialistai, mokyklos išorinio vertinimo ekspertai ir kt.).

Stebėjimo metu pildoma atitinkama anketa, daromos išvados, kurios aptariamos su mokytoju. Šio metodo esmė yra ta, kad vertinama tai, kas vyksta pamokoje. Vertintojas kol kas nežino, koks darbas buvo nuveiktas iki pamokos (kaip mokytojas planavo pamoką, kodėl parinko tokią mokymą medžiagą ir darbo metodus, kodėl tokius tikslus išsikėlė ir t.t.). Visą tai vertintojas sužinos, aptardamas su mokytoju pamoką, panaudodamas kitą metodą (tikriausiai interviu metodą). Mokytojas ir vertintojas turi tiksliai žinoti, kas konkrečiai bus vertinama pagal pamokos vertinimo kriterijus. Kriterijai turėtų būti ne tik aptarti su mokytojais, bet ir užrašyti, kad mokytojas ar vertintojas bet kada galėtų paskaityti, kai prireiks. Pvz.:

Kriterijus: „Mokytojas veiksmingai planuoja ir nustato aiškius tikslus, kuriuos mokiniai supranta“

- a) tikslai yra aiškiai suformuluoti pamokos pradžioje;
- b) medžiaga yra parengta;
- c) pamokos struktūra yra tinkama;
- d) pamokos pabaigoje ji yra apžvelgiama;
- e) į savo planus mokytojas įtraukia mokinių, kuriems reikalingas specialus dėmesys, poreikius.

Kriterijus: „Mokytojas demonstruoja gerą dalyko išmanymą“

- a) mokytojas gerai išmano nagrinėjamo dalyko, kurį išdėsto pamokos metu, turinį;
- b) parinkta medžiaga apie nagrinėjamą dalyką buvo tinkama pamokai;
- c) žinios yra perteikiamos taip, kad būtų aktualios ir įdomios mokiniams.

Kriterijus: „Naudojami mokymo metodai skatina visus mokinius veiksmingai mokytis“

- a) pamoka yra susiejama su ankstesniu mokymu ir mokymusi;
- b) remiamasi mokinių patirtimi ir idėjomis;
- c) organizuojama įvairi veikla, naudojami įvairūs žinių ir įgūdžių tikrinimo metodai;
- d) instrukcijos ir paaiškinimai yra konkretūs ir aiškūs;
- e) mokytojas įtraukia visus mokinius, juos išklauso ir tinkamai jiems atsako;
- f) skatinami aukšti pastangų, kruopštumo bei atliktų darbų pristatymo standartai;
- g) naudojami tinkami diferencijavimo ir individualizavimo metodai.

Kriterijus: „Su mokiniais yra gerai elgiamasi ir reikalaujama laikytis aukštų elgesio standartų“

- a) mokiniai dažnai pagiriami už jų pastangas ir pasiekimus;
- b) skubiai imamasi atitinkamų veiksmų, jeigu kuris nors mokinys blogai elgiasi;
- c) su visais mokiniais elgiamasi sąžiningai, skiriama tiek pat dėmesio mergaičių ir berniukų atliekamam darbui, įvairių gebėjimų mokinių grupėms.

Kriterijus: „Mokinių darbas yra kruopščiai įvertinamas“

- a) mokinių suvokimas (supratimas) yra vertinamas visos pamokos metu mokytojui užduodant jiems klausimus;
- b) mokytojas pastebi klaidas ir tai, kas buvo neteisingai suprasta, dalykiškai tai panaudoja siekdamas palengvinti mokymąsi;
- c) reguliariai ir kruopščiai yra vertinami mokinių raštu atlikti darbai.

Kriterijus: „Mokiniai pasiekia produktyvių rezultatų“

- a) visos pamokos metu išlaikomas mokinių susidomėjimas, ir jie daro pažangą;
- b) mokiniai supranta, kokio darbo ir kokių rezultatų iš jų tikimasi pamokos metu;
- c) mokinių pamokoje pasiekti rezultatai atitinka pamokos tikslus;
- d) mokytojas ir mokiniai dirba greitai;
- e) baigiantis pamokai, mokytojas apžvelgia mokinių mokymosi rezultatus.

Kriterijus: „Mokytojas veiksmingai išnaudoja laiką ir išteklius“

- a) laikas yra veiksmingai išnaudojamas, mokomasi visą tam skirtą laiką;
- b) visos pamokos metu išlaikomas optimalus tempas;
- c) veiksmingai naudojama visa įmanoma parama (pvz. padeda gabesnieji mokiniai ir kt.);
- d) tinkamai naudojami turimi ištekliai (pvz. informacinės technologijos, mokymo priemonės ir t.t.).

Kriterijus: „Namų užduotys skiriamos tikslingai, kad įtvirtintų ir praplėstų mokymąsi“

- a) namų užduotys skiriamos, jeigu to reikia;
- b) namų užduočių tikslai yra aiškūs ir susiję su pamokos tema;
- c) tikrinamos anksčiau paskirtos namų užduotys (jeigu jos buvo).

Stebėtos pamokos aptarimas. Jeigu yra galimybė, nereikėtų pamoką aptarinėti tuoj pat po pamokos (ypač blogai, kai tai skubotai daroma pertraukos metu). Pasibaigus pamokai, mokytojas yra susijaudinęs ir dar neturėjęs galimybės paanalizuoti bei įvertinti, kas pasisekė, kas nepasisekė, kodėl nepasisekė, ar pasisekė. Vertintojui taip pat reikėtų pasirengti pamokos aptarimui, susiplanuoti klausimų eiliškumą. Geriausia tai būtų padaryti kitą dieną, nes atidėti ilgesniam laikotarpiui taip pat būtų nelabai veiksminga. Vertintojo pateikiami klausimai mokytojui turi būti atviri ir skatinti dialogą, padėti kryptingai mąstyti. Vertintojas turi taip pateikti klausimus, kad mokytojas pats išanalizuotų savo pamoką, kad pats suprastų, kokios buvo pamokos stipriosios pusės ir ką reikėtų tobulinti. Vertintojas turi būti pasirengęs pateikti pozityvių pasiūlymų. Jis taip pat turi būti pasirengęs pateikti įrodymų, jeigu jaučia (numano), kad jo ir mokytojo vertinimai skirsis. Tą patį turėtų padaryti ir mokytojas. Pamokos aptarimo diskusiją būtina apibendrinti ir išsiaiškinti, ar mokytojas ir vertintojas vienodai suprato, kokie buvo pamokos privalumai, kokios buvo silpnosios vietos. Vertintojas turėtų patarti mokytojui, ką šis turėtų daryti, siekdamas pašalinti trūkumus, tobulinti savo veiklą.

2. Reitinginio vertinimo metodas – tai vienas iš mėgstamiausių mokyklų vadovų ir mokytojų vertinimo metodų. Jo esmė ta, kad vertintojui nereikia rašyti vertinimo tekstu, nes pagal šį metodą visos veiklos (kriterijai) vertinamos balais (pvz. nuo 1 iki 5 balų) arba atitinkamais žodžiais (pvz. „puikiai“, „gerai“, „patenkinamai“, „reikia tobulinti“). Esant tokiam vertinimui, turi būti skaičiuojamas balų vidurkis, ar skaičiuojami dažniausiai pasikartojantys žodiniai vertinimai. Tai-

kant šį metodą, reikia pasirengti vertinimo anketą, kurioje turi būti numatytos visos įmanomos mokytojo veiklos (pamokoje, o gal ir užklausinėje bei užmokyklinėje veikloje). Ne visos vertinimo anketoje numatytos veiklos gali būti tam tikroje pamokoje, todėl vertintojas turi nepamiršti, kad veiklos, kurių negalėjo būti atitinkamoje pamokoje, turi būti neskaičiuojamos išvedant balų vidurkį. Kiekviena mokykla turi teisę pasirengti savo vertinimo anketas (jos būtinai turi būti aptartos su mokytojais) nuolatiniam mokytojo veiklos vertinimui.

3. „Lygių pagal padėtį“ vertinimo metodas – šio metodo esmė, kad mokytojai vertina mokytojus. Šis metodas geras tuo, kad patyrę mokytojai gali būti įtraukti į vertinimo veiklą. Tokie mokytojai geriau nei vadovai išmano tam tikros srities veiklos ypatumus, gali išsakyti daug minčių vertinimui ir duoti gerų patarimų mokytojo veiklai gerinti. Jeigu mokytojui patikėta vertinti kito mokytojo veiklą, jis turi suprasti, kad tokiu būdu dalijasi atsakomybe su mokyklos vadovais dėl objektyvaus ir nešališko kolegos darbo vertinimo, dėl ugdymo kokybės.

4. „Nuolatinio stebėjimo“ metodas – tai metodas labai artimas „Lygių pagal padėtį“ vertinimo metodui, nes šiuo atveju taip pat gali būti panaudojami patyrę mokytojai. Metodas labai tinkamas tais atvejais, kai į mokyklą ateina dirbti jaunas specialistas, mokytojas stažuotojas ar tiesiog yra mokytojas, kuriam nuolatos nesiseka. Patyrę mokytojai gali padėti jaunam nepatyrusiam ar kolegai, kuriam nesiseka, tapti geru mokytoju. Taikant šį metodą, turi būti paskirtas patyręs mokytojas (toliau vadinamas mentoriumi), kuris tam tikrą laiką stebės jauno ar nesėkmės lydimo kolegos veiklą, analizuos ją ir teiks patarimus veiklai gerinti. Dirbant pagal šį metodą, turėtų būti laikomasi tokių etapų:

- a) pokalbis su mokytoju prieš pradėdant veiklos stebėjimą,
- b) veiklos stebėjimas,
- c) stebėjimo rezultatų analizė,
- d) mokytojo konsultavimas,
- e) priemonių veiklai gerinti planavimas.

Tie etapai cikliškai kartojami tol, kol bus nuspręsta, kad jaunas mokytojas jau yra pasirengęs savarankiškam darbui. Kiek kartų ciklą reikės pakartoti, priklauso ir nuo mentoriaus, ir nuo jaunojo specialisto gebėjimų.

5. Savęs vertinimo metodas. Šis metodas leidžia mokytojui stebėti ir analizuoti savo veiklą, jos pokyčius, kaupti apie save informaciją, skatina tobulėjimą. Tai naudojant kartu su formaliojo vertinimo metodais, skatina pasitikėjimą vertintoju, sudaro prielaidas nuomonių suderinamumui. Pagal šį metodą mokytojui siūloma įsivertinti savo veiklą pagal tuos pačius kriterijus, pagal kuriuos jį vertins kiti (vertintojai). Galima būtų pasiūlyti mokytojui įvertinti savo veiklos, mokinių pažangos ir pasiekimų pokyčius per tam tikrą laikotarpį. Tai padeda sutelkti mokytojo dėmesį į pagrindinius, svarbiausius dalykus, apie kuriuos jam teks kalbėtis su vertintoju.

6. „Mokytojo portfelio“ metodas. Tai metodas, leidžiantis sukaupti tokią informaciją, kurios negalima gauti stebint pamokinę (ar kitą) veiklą. Čia kalbama apie informaciją, kuri susijusi su mokytojo užklausine ar užmokykline veikla. Ji būtina, darant galutinę išvadą apie mokytojo veiklą. Toks metodas skatina mokytoją kaupti „portfelį“, kuriame gali būti:

- a) jo pareigų aprašas,
- b) darbo planai,

- c) kvalifikacijos tobulinimo seminarų, kursų baigimo pažymėjimai,
- d) išsilavinimo dokumentų kopijos,
- e) skaityti pranešimai, rašyti straipsniai,
- f) metodiniai leidiniai,
- g) vestų autorinių seminarų, skaitytų paskaitų pažymėjimai,
- h) tėvų padėkos laišakai, įvairūs padėkos raštai,
- i) kita.

7. Mokinių pasiekimų vertinimo metodas. Tai labai svarbus metodas vertinant mokytojo veiklą. Vertintojams svarbu nepamiršti, kad mokinių pasiekimams turi įtakos ir įvairūs kiti faktoriai (pvz. naudojimas korepetitorių paslaugomis). Vertinant mokytojo veiklą šiuo metodu, svarbu žinoti ne tik pasiekimus, bet ir analizuoti mokinių daromą pažangą, kurią ne visada atspindi įverčiai žurnale.

8. Interviu metodas. Šis metodas yra labai geras tuo, kad vertintojas per trumpą laiką gali gauti labai daug informacijos apie mokytojo veiklą, ir būtent tokios informacijos, kurios negavo panaudojęs kitus vertinimo metodus. Šio metodo trūkumas yra tas, kad gauta informacija gali būti neviseškai teisinga, ir vertintojui gali tekti kai kuriuos faktus papildomai patikrinti.

Siekiant gauti vertinimui reikalingos informacijos, interviu turi vykti geranoriškoje aplinkoje, pokalbis turi būti nešališkas ir nukreiptas išsiaiškinti atitinkamus mokytojo veiklos aspektus, sužinoti, ko reikia mokytojo profesinės veiklos tobulinimui. Vertintojui svarbu rasti kontaktą su mokytoju, mokėti valdyti pokalbį, nenukrypti nuo suplanuotų klausimų eigos, mokėti paklausti, skatinti išsakyti mintis, mokėti apibendrinti pokalbio rezultatus ir duoti mokytojui patarimų veiklai bei kompetencijai plėtoti.

9. Kiti, ekspertų pagrįstai pasirinkti ir objektyvūs vertinimo metodai, galintys atskleisti įvairiapusę mokytojo veiklą.

Vertinimo klaidos

Viso pasaulio pedagogų bendruomenė mano, kad jų veikla vertinama neobjektyviai, ieškoma objektyvaus įvertinimo būdų ir metodų, bet tokių dar nerasta. Kai vienas vertina kito žmogaus veiklą, visiškai išvengti klaidų neįmanoma, dalis subjektyvumo visada išlieka. Vertintojai dažnai būna taip įsitikinę savo teisumu, kad nenori pripažinti tų klaidų. Galima išskirti tokias vertinimo klaidų tipus:

Nepagrįstas vertinimo griežtumas. Šio tipo klaidos esmė yra ta, kad reikalavimų „kartelė“ yra pakelta pernelyg aukštai. Mokytojas gauna žemesnį įvertinimą negu jis nusipelno. Tokioje mokykloje dažniausiai niekas negauna aukščiausio įvertinimo (aukščiausių balų). Mokyklos vadovai mano, kad, išlaikydami aukštus reikalavimus, paskatins mokytojus maksimaliai išnaudoti savo galimybes ir geriau dirbti. Noras lyg ir geras, bet toks požiūris gali iškreipti realų vaizdą, jeigu geri darbuotojai bus vertinami kaip vidutiniai, o vidutiniai kaip silpnai dirbantys. Ilgainiui tai gali turėti neigiamų pasekmių mokytojų psichologiniam klimatui, emociinei būsenai, iššaukti konfliktines situacijas, sumažinti norą ir pastangas profesiskai tobulėti bei siekti gerų ugdymo rezultatų.

Nepagrįstas vertinimo „minkštumas“. Šio tipo klaidos esmė yra priešinga prieš tai aprašytai klaidai. Šiuo atveju mokykloje reikalavimų „kartelė nuleista per žemai“. Tai tendencija vertinti visus geriau, nei jie to yra verti, nei juos įvertintų kiti vertintojai. Galima būtų išskirti keletą priežasčių, kodėl taip atsitinka:

- a) kai kurie vadovai jaučia didelį poreikį, kad pavaldiniai juos mylėtų;
- b) kai kurie vadovai nesijaučia stiprūs savo pareigose (dažnai pasitaiko jauniems vadovams);
- c) kai kurie vadovai (vertintojai) siekia sudaryti labai gerai dirbančios įstaigos įvaizdį;
- d) kai vadovai (vertintojai) yra palankūs, simpatizuojantys kai kuriems savo pavaldiniams;
- e) kai kurie vadovai (vertintojai) nemėgsta kritikuoti tų, kuriems ta kritika turėtų būti skirta.

Nepagrįstai „minkštas“ vertinimas gali sukelti problemų ir konfliktų ateityje, kai kiti vertintojai griežčiau vertins tokių mokytojų veiklą. Toks vertinimas taip pat gali lemti, kad mokytojai nejaus didelio poreikio profesiskai tobulėti.

Centristinė tendencija. Klaidos esmė yra ta, kad vertintojai nusprendžia laikytis „vidurio“, t.y. nevertinti nei aukščiausiais, nei žemiausiais balais. Šios klaidos atsiradimo priežastys gali būti:

- a) atsargumas vertinti aukštais ir žemais balais manant, kad žemas įvertinimas gali būti per daug skausmingas mokytojui, ir tuo pat metu vertintojai mano, kad nėra tobulų žmonių, kurie būtų verti aukščiausio įvertinimo;
- b) informacijos stoka, kai vertintojas jaučiasi neturįs pakankamai informacijos apie mokytojo veiklą, todėl mano, kad vidutinis įvertinimas bus „saugus“;
- c) pati vertinimo sistema skatina tokį požiūrį į vertinimą, kai vertintojui ne visiškai aiškūs vertinimo kriterijai, kai norima gauti greitus vertinimo rezultatus.

Toks „vidutiniškas“ vertinimas neleidžia pasiekti atestacijos tikslų – išsiaiškinti puikiai dirbančių mokytojų, nusipelnusių geresnio atlyginimo, o gal ir paaukštinimo pareigose, ar tų, kuriems reikia padėti tobulinti kvalifikaciją ir veiklą.

Netolygaus vertinimo efektas. Šios klaidos esmė yra ta, kad vertinti mokytoją nusiteikiama vienodai pagal visas veiklos vertinimo sritis, nes manoma, jeigu mokytojas įvertintas aukštai vienoje srityje, tai jo veikla tokia pat turėtų būti ir kitose srityse. Tokia situacija išryškėja tuomet, kai mokytojas pasižymi ryškiais teigiamais (maloniais) arba ryškiais neigiamais (nemaloniais) charakterio, asmenybės bruožus, kurie kartais nėra adekvatūs jo darbo kokybei. Jeigu darbuotojas gerai ar blogai yra vertinamas visose veiklos srityse, tai prieštaravimų, konfliktų nebūna. Neskalandumai atsiranda tada, kai atskiros veiklos sritys vertinamos labai skirtingai. Tokiu atveju gali būti neteisingai nustatytos stipriosios ir silpnosios mokytojo veiklos pusės.

Naujausių įvykių efektas. Šios klaidos esmė yra ta, kad vertintojas yra „užverčiamas“ neseniai įvykusiais įvykiais, veiklos faktais. Jie vertintojui labiausiai įsimena, ir vertintojas nebesidomi bei tinkamai neįvertina viso atestacinio laikotarpio mokytojo veikos.

Kontrasto efektas. Šios klaidos išryškėja, kad vertintojui įtakos turi prieš tai vertinto mokytojo veikla. Kontrasto reiškiny – tai gerai žinomas ir pagrįstas psichologinis efektas: kai po kažko gero seka kažkas ne toks geras, tai skirtumas tarp jų perdedamas, todėl, kad žmogus turi polinkį lyginti tuos du objektus (toks lyginimas minėtu atveju yra antrojo nenaudai). Negalima imtis lyginti dviejų mokytojų veiklos. Vertintojas privalo „matuoti“, kiek kiekvienas iš jų yra priartėjęs prie tam tikrų objektyviai egzistuojančių „standartų“.

Asmenybės savybių priskyrimas. Psichologijoje žinoma, kad subjektas (vertintojas) savaip tarpasmeniniuose santykiuose interpretuoja kitų žmonių elgesį ir motyvus. Žmonės, pažindami vienas kitą, neapsiriboja vien išorinio stebėjimo gauta informacija, bet bando aiškintis elgesio priežastis ir daro išvadas, remdamiesi tam tikromis asmens savybėmis. Vertintojas turi spręsti apie mokytoją realios darbo aplinkos kontekste. Svarbu įvertinti tai, ar mokykla yra klestėjimo, ar su-

stingimo, lūžių, reformų ar krizių periode. Tai daro didelę įtaką darbo aplinkai, palankiai arba nepalankiai veikia mokytojų darbą ir ugdymo rezultatus. Realūs mokyklos aplinkos faktoriai gali apsunkinti ar palengvinti mokytojui jo pareigų vykdymą. Į šiuos faktorius būtina atkreipti dėmesį, ir tai padės išvengti klaidų, priskiriant mokytojui tokius nuopelnus, kurių dėl asmenybės savybių jis nėra vertas. Stebėjimo metu gautos informacijos dažniausiai nepakanka daryti išvados, todėl vertintojas pats suranda jo manymu tinkamiausias priežastis asmens savybių ribose mokytojo elgesiui paaiškinti. Tokiu atveju dažnai per daug sureikšminamos asmens savybės ir sumenkinami arba iš viso nevertinami išoriniai veiksniai bei faktoriai, kurie turi įtakos mokytojui. Vertintojas iš anksto mano, kad mokytojo elgesio ar veiklos priežastis yra kai kurios teigiamos ar neigiamos asmens charakterio ypatybės (protas ar kvailumas, užsispyrimas ar tinginystė ir t.t.). Pozityvus vertinimas ryškėja tada, kai mokytojas gerai vykdo savo pareigas, o vertintojas teigiamai vertina charakterio ypatybes. Negatyvus vertinimas vertintojo sąmonėje atsiranda tada, kai mokytojo nepatenkinama veikla atitinka negatyvią vidinę atribuciją: mokytojo veikla prastai vertinama, nes vertintojas mano, kad veiklos trūkumų priežastis yra nepakankamos pastangos, o ne gebėjimų trūkumas.

SIŪLYMAI MOKYTOJO VEIKLAI VERTINTI

Irma Neseckienė

Pradėjus veikti naujiems mokytojų atestavimo nuostatams, leidinys padės mokytojams pasirengti atestacijai, atestacijos komisijų nariams ir ekspertams taikyti detaliau aprašytus ir pakomentuotus mokytojo veiklos vertinimo kriterijus.

Siūlau mokytojų veiklą vertinti, atsižvelgiant į tris veiklos sritis, akcentuojant tokius veiklos kriterijus:

I. Veiklos sritis: ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas.

1.1 Kriterijus: Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius.

- Kas mokytojo planuose rodo, kad jis, formuluodamas ugdymo tikslus ir uždavinius, remiasi Bendrosiomis programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata ir kitais ugdymo turinį reglamentuojančiais dokumentais.
- Kas rodo, kad mokytojas pripažįsta mokinio individualumą kaip vertybę; kaip individualizuojamas ugdymas ir diferencijuojamas mokymas.
- Kaip mokytojas planuose reaguoja į besimokančiųjų įvairovę ir išlaiko mokymo bei mokymosi kompleksiskumą.
- Kaip planuose ir pamokoje atsispindi skirtingi mokymosi proceso dalyvių vaidmenys.
- Kas rodo, kad mokytojas žino ir supranta savo mokymo stilių, kad yra įgijęs lankstumo, prisiderindamas prie mokinių požiūrio į mokymąsi, mokymosi stilių.
- Kaip mokytojas parodo, kad pažįsta savo mokinius: jų poreikius, mokymosi stilių ir tempą; kas liudija, kad mokytojas geba atpažinti specialiuosius poreikius ir į juos atsižvelgia konkretindamas ugdymo tikslus bei uždavinius; kaip planuose numatoma kurti mokiniams mokymosi galimybes, kaip planuojant remiamasi įvairia mokinių mokymosi patirtimi; kaip dera pamokos mokymo/si uždaviniai, veiklos ir rezultatai bei jų vertinimo kriterijai – ar jie suprantami mokiniams, ar mokinys gali pasakyti, ko jis dabar mokosi, ką daro, kad išmoktų ir iš ko supras, kad išmoko.
- Kaip mokinių darbuose atsispindi vertinimas: ar vertinimas kreipia mokinį pažangos link ir nurodo konkrečius būdus, kaip patobulinti darbą ir siekti tolesnių mokymosi tikslų.
- Kaip planuojama parama mokiniams, kaip ugdoma mokinių atsakomybė už savo mokymąsi ir kaip tai įgyvendinama konkrečioje pamokoje.
- Kaip realizuojamos integravimo galimybės su kitais dalykais, koks dėmesys skiriamas esminių kompetencijų ugdymui.

1.2 Kriterijus: Geba planuoti ugdymo turinį.

- Kaip planuose atsispindi numatomi mokinių pasiekimai: vertybės, žinios ir supratimas, gebėjimai, kaip tai siejama su aprašytais Bendrosiose programose.
- Kaip, įgyvendinant programą, individualizuojamas, plėtojamas mokymo turinys ir planuojamas laikas mokymosi veikloms.

- Kaip, efektyviai naudojant laiką, planuojamas ir realizuojamas savarankiškas mokinių mokymasis ir jų bendradarbiavimas.
- Kaip atspindi ugdymo turinio planavimo lankstumas: ar mokytojas gali parodyti skirtingo detalumo ir/ar pakoreguotus planus; kaip pagrindžia detalizavimo ir/ar koregavimo būtinybę, priežastis ir laukiamą poveikį mokymui ir mokymuisi; kaip, koreguodamas ugdymą, naudojami informacija apie mokinių pažangą ir pasiekimus
- Kaip pritaiko ugdymo turinį specifiniams ugdymo kontekstams: specialiųjų poreikių vaikams, gabiems vaikams, tautinių mažumų vaikams, migruojančių darbuotojų vaikams ir kt.

1.3 Kriterijus: Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus.

- Žino, naudoja ir tikslingai taiko pamokoje įvairias ugdymo strategijas, žadinančias ir plėtojančias mokinių kritinį mąstymą, kūrybiškumą bei problemų sprendimo gebėjimus.
- Pagrįstai ir tikslingai naudoja grupinio darbo metodą: taiko įvairius grupavimo būdus, atsižvelgdamas į mokinių poreikius, pamokos uždavinius ir kuriamos ugdymo aplinkos ypatybes.
- Taikydamas IKT, atsižvelgia į mokinių šioje srityje turimą patirtį ir gebėjimus, paiso integracinių ryšių su informacinių technologijų dalyku.

1.4 Kriterijus: Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą.

- Mokytojas, parinkdamas ir pritaikydamas mokymo ir mokymosi medžiagą, orientuojasi į mokinių mokymosi stilius, jų poreikius, interesus ir galias.
- Diferencijuodamas pagal užduotį ar rezultatą, įvairiai struktūruodamas ir transformuodamas medžiagą, mokytojas sudaro galimybes kiekvienam mokiniui patirti sėkmę.

1.5. Kriterijus: Geba atskleisti ugdymo turinį.

- Kaip mokytojas, formuluodamas mokymosi uždavinius, geba aktualizuoti ugdymo turinį, susieti jį su realiu gyvenimu bei mokinių kasdienio gyvenimo poreikiais.
- Kaip mokytojas išlaiko dermę tarp dalyko žinių ir supratimo bei dalyko ir bendrųjų gebėjimų ugdymo, tarp akademinės ir praktinės ugdymo krypties.

1.6 Kriterijus: Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką.

- Mokytojas kuria aplinką, kurioje mokinys jaučiasi saugus, pasitikintis savimi ir kitais, nebijo klausti ir/ar, atsakydamas į klausimą, nebijo suklypti.
- Mokiniai laisvai ir saugiai naudojami fizine erdve.
- Mokytojas, atsižvelgdamas mokinių įvairovę, kuria įvairius mokymosi kontekstus: labiau akademinį ar praktinį, individualų ar grupinį, labiau savarankišką ar daugiau paramos reikalaujantį ir kt.
- Mokytojas pripažįsta įvairius besimokančiųjų vaidmenis mokymosi procese ir sudaro galimybes mokiniams tuos vaidmenis gerai išmokti, atlikti ir suprasti.
- Mokytojas sudaro fizines ir psichologines galimybes mokiniams bendrauti ir bendradarbiauti, rodyti iniciatyvą, veikti savarankiškai, rasti bendraminčių.

1.7 Kriterijus: Geba naudoti laiką ir išteklius.

- Kaip mokytojas pasirengęs pamokai: ar mokytojas pamokos laiko nenaudoja tam, ką galėjo atlikti iš anksto; kiek pamokos laiko užima įvairūs organizaciniai aspektai, pvz., darbo grupėmis organizavimas ir kt.; kiek laiko buvo numatyta užduotims atlikti ir kiek laiko pamokoje mokiniai sugaišo joms atlikti.
- Kaip dera mokymo ir mokymosi tempas: ar mokytojas „nepalieka“ mokinių, ar mokiniai nenuobodžiauja, laukdami kitos veiklos ar užduoties.
- Kaip mokytojas pasitelkia mokyklos ar bendruomenės išteklius, padedančius mokiniams patirti pažinimo ir mokymosi džiaugsmą bei vertę.
- Kaip mokytojas reguliuoja mokymosi krūvius: kaip dera pratybos klasėje su namų darbais (turinio ir apimties prasme), ar bendradarbiauja su kitais mokytojais ir tėvais, diferencijuodamas mokymosi formas ir krūvius.

1.8 Kriterijus: Geba vertinti mokinių pasiekimus.

- Kaip vertinimas panaudojamas asmenybės brandai skatinti.
- Kaip kartu su ugdymu planuojamas ir vertinimas.
- Pamokoje kartu su mokiniais aptariami mokymosi uždaviniai ir jų mokymosi vertinimo kriterijai; vertinimo kriterijai turi būti suprantami kiekvienam mokiniui; vertinama tik tai, kas buvo numatyta uždaviniuose ir tik pagal sutartus vertinimo kriterijus.
- Kaip mokytojas pagrindžia savo vertinimo sistemą, kaip jo sistema dera su kitų to paties dalyko mokytojų ir mokytojų, dirbančių toje pačioje klasėje, vertinimo sistema.
- Kaip mokytojas panaudoja vertinimą mokinių motyvacijai skatinti.
- Kokius vertinimo metodus ir strategijas naudoja mokytojas, siekdamas, kad kiekvienas mokinys patirtų sėkmę.
- Kaip mokytojo taikomas vertinimas padeda mokiniui mokytis: kokią informaciją, kada ir kaip dažnai gauna mokinys apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, kaip jis mokosi vertinti ir įsivertinti.
- Kaip vertinama individuali mokinio pažanga.
- Kaip mokytojas vertina, ką mokinys išmoko, ar nurodomos spragos ir būdai jas ištaisyti.
- Kokius vertinimo informacijos šaltinius naudoja mokytojas.
- Kaip tvarko ir kokią vertinimo informaciją mokytojas teikia visiems vertinimo proceso dalyviams bei suinteresuotiems asmenims: mokiniui, jo tėvams, kitiems mokytojams, mokyklos administracijai ir kt.

II. Veiklos sritis: bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje

2.1 Kriterijus: Geba bendrauti ir bendradarbiauti.

- Kaip mokytojas bendradarbiauja su kolegomis, ypač dirbančiais toje pačioje klasėje, kurdamas sėkmingo mokymosi prielaidas ir vertindamas mokinių pasiekimus bei pažangą.

2.2 Kriterijus: Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą.

- Kaip mokytojas bendrauja ir bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais): pripažįsta jų vaidmenį, teises ir atsakomybę sudarant ugdymo/si sąlygas, paaiškina jiems, kokios sąlygos lemia sėkmingą mokymąsi, kaip tas sąlygas kurti ir palaikyti.

2.3 Kriterijus: Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime.

- Kaip mokytojas inicijuoja, organizuoja ir palaiko mokinių veiklą, įtvirtinančią mokymosi pasiekimus už klasės ir mokyklos sienų, susijusią su mokinio socializacija, tolesniu mokymusi, darbine veikla, karjera.
- Kaip mokytojas identifikuoja problemiškas mokyklos situacijas, kaip sugeba adekvačiai ir konstruktyviai jas vertinti.

2.4 Kriterijus: Geba dirbti komandoje ar/ir vadovauti jai.

- Kaip mokytojas geba suburti bendraminčių komandą, atlikti atvejo analizę ar kitą profesinės veiklos tyrimą, išbandyti naują metodą ir pan.

2.5. Kriterijus: Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant.

- Kaip mokytojo rengiami projektai atitinka švietimo strateginius tikslus, kaip projekto rezultatai panaudojami mokymuisi ir mokyklai tobulinti.
- Kaip mokytojas geba vadovautis mokyklos kaitą reglamentuojančiais dokumentais.
- Kaip mokytojas geba išvelgti besiformuojančius naujus švietimo poreikius ir paklausą.

III. Veiklos sritis: asmeninis profesinis tobulėjimas

3.1 Kriterijus: Geba vertinti savo veiklą/ kompetenciją ir asmeninius pasiekimus.

- Kaip mokytojas įsivertindamas identifikuoja mokyklos viziją ir misiją: kaip jo asmeniniai profesiniai pasiekimai atitinka mokyklos viziją, misiją, strateginius tikslus.
- Kaip mokytojas panaudoja veiklos/ kompetencijos įsivertinimo rezultatus tolesniam tobulinimuisi planuoti.
- Kaip sistemina, aktualizuoja kvalifikacijos tobulinimo renginiuose įgytą kompetenciją, patikrina jos veiksmingumą, dalijasi su kolegomis.

3.2 Kriterijus: Geba taikyti švietimo naujoves.

- Kaip mokytojas supranta švietimo sistemos tikslus, jos struktūrinę ir turinio kaitą.
- Kaip mokytojas taiko kritinio mąstymo strategijas, analizuodamas švietimo naujoves, pasirinkdamas tinkamiausius būdus ir priemones jų įgyvendinimui.

3.3 Kriterijus: Geba naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais.

- Kaip mokytojas geba taisyklinga kalba reikšti mintis, formuluoti ir interpretuoti idėjas, faktus, jausmus, pritaikyti kalbą tikslui ir adresatui skirtinguose profesinės veiklos kontekstuose, naudodamasis įvairiomis komunikacijos priemonėmis.

- Kaip mokytojas geba teikti ir gauti grįžtamąjį ryšį iš visų ugdymo proceso dalyvių ir socialinių partnerių.
- Kaip mokytojas atlieka ugdymui aktualios informacijos paiešką, pasirenka ir naudoja adekvačias duomenų bazes; kaip informacija naudojama siekiant edukacinių tikslų.

3.4 Kriterijus: Geba tobulinti savo kvalifikaciją.

- Mokytojas geba identifikuoti savo darbo privalumus ir trūkumus, numatydamas tobulinimosi perspektyvas.
- Mokytojas geba įsivertinti ir įvardyti savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius bei pasirinkti savo mokymosi formą: individualiai, grupėje, projektuose ir kt.
- Mokytojas nuolat palaiko kritinio mąstymo gebėjimus ir taiko kritinio mąstymo strategijas analizuodama, naujas ugdymo teorijas, koncepcijas, naujoves.

MOKYTOJŲ ATESTACIJOS NUOSTATŲ IR BENDROJO LAVINIMO MOKYKLOS VIDAUS AUDITO TVARKOS APRAŠO DERMĖ

Jolanta Navickaitė

Mokytojo atestacija tai lyg mokytojo paties atliekama refleksija pagal atestacijos nuostatuose pateiktus vertinimo kriterijus. Tą patį galėtume teigti ir apie mokyklose vykstantį mokyklos veiklos įsivertinimą (vidaus audita), kai pagal vidaus audito tvarkos paraše patvirtintas mokyklos veiklos sritis ir rodiklius yra reflektuojama kaip sekasi visai mokyklai, kur link ji, kaip besimokanti organizacija, turėtų tobulėti ateityje. Šie du iš pirmo žvilgsnio skirtingi procesai mokykloje yra glaudžiai susiję, nors vertinami du skirtingi lygmenys – mokytojas ir mokykla. Tačiau, jei mokytojas nereflektuos savo veiklos, jei negalvos apie savo, kaip profesionalo turimų kompetencijų plėtotę bei naujų įgijimą, savo formaliu ir neformaliu būdu įgytos kvalifikacijos pripažinimą, tai ir mokyklai, kaip organizacijai, bus sunku eiti švietimo kaitos ir nuolatinių permainų keliu.

Dažnas mokytojas mato tik mokytojų atestacijos jam teikiamą naudą, o mokykloje vykstantį vidaus auditą laiko sau ir savo mokyklai svetima kultūra. Tačiau be mokytojo nebūtų ir mokyklos, be mokytojo tobulėjimo negalima tikėtis mokyklos tobulėjimo. Šie du įsivertinimo procesai vienas kitą papildo, vienas kitam teikia informaciją, mažina jos dubliavimą. Jei gerai paanalizuotume mokytojų atestacijos nuostatų kriterijus ir mokyklos veiklos rodiklius, rastume, kad dauguma iš jų remiasi mokytojo ir mokinio veikla pamokoje ir yra beveik tapatūs. Blika tik procesus vykstančius klasėje stebėti, fiksuoti ir reflektuoti ne tik sau, kaip mokytojui profesionalui, tačiau ir visai mokyklos bendruomenei. Taigi, jei vertiname mokyklos veiklą, tai galime stebime, vertiname, fiksuojame ir analizuojame kiekvieno mokytojo veiklą, jei vertiname atestuotis besiruošiantį mokytoją, tai stebime, vertiname, fiksuojame ir analizuojame kartu ir visos mokyklos veiklą.

Mokytojų atestacijos nuostatų kriterijų ir bendrojo lavinimo mokyklos veiklos rodiklių dermė pavaizduota žemiau pateiktoje lentelėje.

MOKYTOJŲ ATESTACIJOS NUOSTATŲ KRITERIJAI	MOKYTOJŲ ATESTACIJOS NUOSTATŲ POŽYMIAI	MOKYKLOS VEIKLOS RODIKLIAI	MOKYKLOS VEIKLOS RODIKLIŲ PAAIŠKINIMAI
I VEIKLOS SRITIS: Ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas			
1.1. Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius	<i>Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą</i>	1.1.3. Tapatumo jausmas	<i>Dėmesys mokinių kultūriniam skirtumams. Lygių galimybių sudarymas</i>
	<i>Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka</i>	2.2.1. Mokytojo veiklos planavimas	<i>Mokymosi uždavinių kėlimas ir formulavimas</i>
	<i>Aiškūs ir suprantami mokiniui ir mokytojui mokymo ir mokymosi uždaviniai siejami su mokinių veikla, rezultatais ir vertinimu Pamokos rezultatai siejami su tolesniu mokymu ir mokymusi</i>	2.2.2. Pamokos struktūros kokybė	<i>Uždavinių apibrėžtumai. Pamokos uždavinių ir bendrųjų bei tarpinių dalyko/ugdymo tikslų santykis</i>

1.2. Geba planuoti ugdymo turinį	<i>Planuodamas ugdymo turinį mokytojas yra išsiaiškinęs mokinių mokymosi poreikius ir pasiekimus</i>	2.2.1. Mokytojo veiklos planavimas	<i>Metų, temos, ciklo, savaitės, pamokos planavimas, laiko pajautimas ir valdymas bei jo racionalus panaudojimas atsižvelgiant į mokinių išmokimą</i>
	<i>Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiams atsižvelgiant į mokinių poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prireikus koreguojami</i>	2.1.1. Ugdymo programos	<i>Bendrųjų programų ir mokytojų teminių planų dermė. Turinio (žinių, ugdomųjų gebėjimų ir nuostatų) aktualumas, modernumas ir priimtinumumas mokiniams. Turinio apimtis, dalių subalansavimas; vidinis integralumas, nuoseklumas ir logiškumas, sudėtingumo lygis ir tinkamumas mokymosi pažangai</i>
1.3. Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus	<i>Parenka mokymo(si) metodus remdamasis mokymosi uždaviniais, taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir pažinimo dėsninumus Naudoja informacines komunikacines technologijas</i>	2.2.2. Pamokos struktūros kokybė	<i>Pamokos uždavinių, turinio, metodų ir mokymo priemonių dermė</i>
	<i>Taiko įvairius mokymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis į ugdymo/pamokos tikslus ir uždavinius Parenka ir lankščiai taiko įvairias mokymo ir mokymosi strategijas, skatinančias mokinius savarankiškai mokytis, kelti sau mokymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, priiimti atsakomybę už savo mokymąsi bei savarankiškai siekti ugdymosi tikslų</i>	2.3.1. Mokymo nuostatos ir lūkesčiai	<i>Dėmesys mokymosi poreikiams ir stiliams. Ugdomosios veiklos formų (strategijų, būdų, metodų, užduočių) tinkamumas mokymosi motyvacijai ir mokinių aktyvumui palaikyti. Individualaus, grupinio ir visos klasės mokymo(si) derinimas</i>
1.4. Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą	<i>Parenka mokymo(si) medžiagą ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių mokiniams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius mokymo turiniui perteikti Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal mokinių poreikius ir galias</i>	2.3.2. Mokymo ir gyvenimo ryšys	<i>Ugdymo turinio aktualizavimas, susiejimas su mokinių patirtimi, interesais, praktiniais poreikiais. Žinių praktinis taikymas</i>
	<i>Rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas mokykloje</i>	2.1.3. Dalykų ryšiai ir integracija	<i>Susijusių dalykų programos, jų suderinimas laiko, turinio, apimties atžvilgiu. Integruotos pamokos, projektai, renginiai</i>
1.5. Geba atskleisti ugdymo turinį	<i>Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius ir galimybes Akademinės žinias ir specifinius gebėjimus susieja su mokinių bendrųjų gebėjimų ugdymu</i>	2.3.3. Mokytojo ir mokinio dialogas	<i>Mokytojo(-os) aiškinimo, demonstravimo ir nurodymų suprantamumas. Padedantis mokytis ir kuriantis pasitikėjimą kalbėjimasis ir diskutavimas</i>
	<i>Geba sudominti mokinius, palaikyti aukštą mokymosi motyvaciją</i>	2.4.1. Mokymosi motyvacija	<i>Mokinių noro, aktyvumo ir pasitikėjimo savo jėgomis lygis. Atsakomybė už savo mokymąsi: lankomumas, namų darbų atlikimas. Mokinių įsitraukimo per pamoką lygis</i>

1.6. Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką	<i>Kuria ugdomąją aplinką ir mikro klimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti</i>	2.2.3. Klasės valdymas	<i>Darbingo klimato sukūrimas ir dėmesio palaikymas</i>
		4.1.1. Bendroji rūpinimosi mokiniai politika	<i>Mokyklos susitarimai dėl pagalbos mokiniams ir jų apsaugos nuo prievartos, nusikalstamumo, žalingų įpročių ir jų laikymasis. Personalo pasidalijimas rūpinimosi pareigomis ir davo atsakomybės suvokimas. Pagalbos priemonių dermė ir jų tikslingumas</i>
	<i>Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių mokinių veiklai skatinti</i>	4.3.1. Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas	<i>Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimas. Specialiųjų ugdymosi poreikių nustatymo veiksmingumas. Specialiųjų poreikių mokinių ugdymo organizavimo veiksmingumas</i>
		4.3.2. Gabių vaikų ugdymas	<i>Dėmesys ypač gabių vaikų mokymosi poreikiams ir jų ugdymo organizavimas</i>
	<i>Sudaro sąlygas mokinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtotis</i>	2.4.3. Mokymasis bendradarbiaujant	<i>Mokinių gebėjimas ir noras dirbti bendradarbiaujant įvairiomis aplinkybėmis, įvairios sudėties ir dydžio grupėse. Mokinių savitarpio pagalba mokantis</i>
<i>Valdo klasėje vykstančius procesus</i>	2.2.3. Klasės valdymas	<i>Destruktyvaus elgesio, konfliktų ir kitų problemų sprendimas</i>	
	4.2.1. Pagalba mokantis	<i>Mokymosi palaikymas: konsultavimas, pagalba ilgesnį laiką nelankiusiems mokyklos, mokymosi sunkumų, elgesio sutrikimų turintiems mokiniams</i>	
1.7. Geba naudoti laiką ir išteklius	<i>Racionaliai naudoja klasės erdvę, pamokos laiką, pasirenka tinkamą tempą</i>	2.2.3. Klasės valdymas	<i>Mokinių darbo organizavimas. Darbingo klimato sukūrimas ir dėmesio palaikymas. Pamokos laiko panaudojimo racionalumas ir veiksmingumas</i>
	<i>Derina mokymosi krūvius su mokinių galiomis, neperkrauna mokinių, namų užduotis tiesiogiai sieja su darbu klasėje</i>	2.3.4. Išmokimo stebėjimas	<i>Tinkamas patikrinimo, kiek mokiniai suprato ar ką išmoko, dažnumas. Kiekvieno mokinio matymas. Grįžimas prie nesuprastų ar neišmoktų dalykų. Klaidų taisymas. Išmokimo tikrinimo formų veiksmingumas ir priimtinumumas jų sukeltamos įtampos požiūriu</i>
		2.3.5. Namų darbai	<i>Namų darbų tikslingumas ir ryšys su darbu klasėje. Namų darbų apimtys</i>
<i>Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai</i>	5.5.2. Turto vadyba	<i>Materialinių išteklių kiekis, tinkamumas, pritaikymas, atnaujinimas ir turtinimas, jų prieinamumas ir naudojimo veiksmingumas. Informacijos šaltinių įvairovė, jų prieinamumas ir panaudojimas</i>	

1.8. Geba vertinti mokinių pasiekimus	<i>Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus</i>	2.6.1. Vertinimas kaip pažinimas	<i>Mokymo ir mokymosi proceso vertinimu grįstas jo pažinimas. Vertinimo metu surinktos informacijos naudojimas ugdymui planuoti ir koreguoti</i>
	<i>Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, darančią su išsilavinimo standartais ir mokykloje esančia vertinimo sistema Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniiais Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą Mokiniams pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi</i>	2.6.2. Vertinimas kaip ugdymas	<i>Vertinamosios informacijos, skirtos mokiniui pastovumas, aiškumas, naudingumas. Pagyrimų ir paskatinimų bei kritikos dažnumo santykis. Žodinio (aprašomojo, paaiškinamojo) vertinimo ir vertinimo balais dažnumo santykis. Mokymosi vertinimo sistemos (kriterijų, organizavimo) aiškumas ir pagrįstumas</i>
Kiti požymiai	<i>5. Ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų ir pan. dalyviai/ nugalėtojai/laureatai</i>	3.2.2. Kiti pasiekimai	<i>Dalyvavimas ir pasiekimai olimpiadose, konkursuose, projektuose. Kūrybiniai pasiekimai</i>
	<i>6. Mokytojas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas, geba derinti jos įvairovę mokinių poreikiams tenkinti</i>	2.1.5. Neformalusis vaikų švietimas (papildomasis ugdymas)	<i>Papildomojo ugdymo programų pasiūlos ir paklausos atitiktis</i>
	<i>7. Planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus</i>	3.2.1. Akademiniai pasiekimai	<i>Mokymosi rezultatai, jų tolydumo ir visuotinio laipsnis. Lyginamųjų mokinių pasiekimų testų rezultatai</i>
II VEIKLOS SRITIS: Bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje			
2.1. Geba bendrauti ir bendradarbiauti	<i>Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje. Teikia metodinę pagalbą kolegoms</i>	5.4.3. Personalo darbo organizavimas	<i>Komandinio darbo skatinimas ir komandų darbo tikslingumas. Pareigų ir darbo krūvių paskirstymas</i>
2.2. Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą	<i>Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais</i>	2.6.3. Vertinimas kaip informavimas	<i>Tėvų (globėjų) informavimo apie vaikų sėkmę mokantis dažnumas ir kokybė. Informavimo procedūrų apibrėžtumas. Informavimo tikslai</i>
2.3. Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime	<i>Organizuoja kultūrinius, edukacinius, sporto ir kt. renginius. Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovauja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius</i>	3.2.2 Kiti pasiekimai	<i>Dalyvavimas visuomeninėje veikloje. Mokinių pilietinis aktyvumas. Sportiniai pasiekimai</i>
2.4. Geba dirbti komandoje at/ir vadovauti jai	<i>Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse</i>	5.4.3. Personalo darbo organizavimas	<i>Komandinio darbo skatinimas ir gonadų darbo tikslingumas</i>
	<i>Institucijos vadovo paskirtas mokytoju mentoriumi, vadovauja studentų praktikai</i>	5.4.2. Dėmesys personalui	<i>Pradedančiųjų dirbti globa ir mokymas</i>

2.5. Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant	<i>Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje. Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus</i>	3.2.2 Kiti pasiekimai	<i>Kūrybiniai pasiekimai</i>
Kiti požymiai	<i>1. Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais</i>	1.4.2. Partnerystė su kitomis institucijomis	<i>Bendravimas ir bendradarbiavimas su socialiniais partneriais. Partnerystė su užsienio institucijomis, mokinių ir mokytojų dalyvavimas tarptautinėse mainų programose</i>
	<i>3. Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje</i>	5.3.1. Valdymo demokratiškumas	<i>Mokyklos savivalda</i>
III VEIKLOS SRITIS: Asmeninis profesinis tobulėjimas			
3.1. Geba vertinti savo veiklą/kompetenciją ir asmeninius pasiekimus	<i>Įsivertina savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis, įsivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje) Atsižvelgdamas į įsivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui</i>	5.4.2. Dėmesys personalui	<i>Pagarba personalui, skatinimas ir sąlygų sudarymas tobulinant kvalifikaciją</i>
3.4. Geba tobulinti savo kvalifikaciją	<i>Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius</i>	5.4.2. Dėmesys personalui	<i>Pagarba personalui, skatinimas ir sąlygų sudarymas tobulinant kvalifikaciją</i>
Kiti požymiai	<i>1. Dalyvauja tarptautiniuose renginiuose (skaito pranešimus, paskaitas, veda seminarus, vadovauja grupių darbui)</i>	1.4.2. Partnerystė su kitomis institucijomis	<i>Mokytojų dalyvavimas tarptautinėse mainų programose</i>

MOKYTOJŲ ATESTACIJOS NUOSTATŲ IR MOKYTOJO PROFESIJOS KOMPETENCIJOS APRAŠO DERMĖ

Renaldas Čiužas

Kai kalbame apie mokytojų atestacijos procesą, turime nepamiršti, kad, vertinant mokytojo veiklą pagal nustatytus kriterijus, mes visų pirma turime pamatyti, pamatuoti ir nustatyti mokytojo turimos kompetencijos būklę, įvertinti visą per atestacinį laikotarpį padarytą kompetencijos plėtotės pažangą. Mokytojų atestacijos procesas neapsiriboja formaliu kriterijų atitikimu. Didelis dėmesys skiriamas kasdieniniam mokytojo darbui pamokoje: kaip jis plėtoja savo ir mokinių atitinkamas kompetencijas, kaip jis geba paruošti mokinių ateities gyvenimui.

Pagrindinės mokytojo kompetencijos yra apibrėžtos 2007 m. sausio 15 d. Švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. 54 „Dėl mokytojo profesijos kompetencijos aprašo patvirtinimo“. Šiame dokumente yra išskirtos keturios mokytojo profesijos kompetencijos: bendrakultūrinė (žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą žmogaus veiklą konkrečioje(-iose) kultūroje(-ose)), profesinė (žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, reikalingos sėkmingai bendrajai ugdymo veiklai, jos nespecifikuojant pagal ugdymo turinio koncentrus/sritis), bendroji (žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai, kitos asmeninės savybės, reikalingos mokytojo veiklai ir galimos perkelti iš vienos rūšies veiklos į kitą) ir specialioji (žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentre/srityje).

Mokytojų atestacijos nuostatų kriterijai yra glaudžiai susiję su mokytojo profesijos kompetencijomis. Jų dermė pavaizduota žemiau pateiktoje lentelėje.

MOKYTOJŲ ATESTACIJOS NUOSTATŲ KRITERIJAI	MOKYTOJŲ ATESTACIJOS NUOSTATŲ POŽYMIAI	MOKYTOJO PROFESIJOS KOMPETENCIJOS	KOMPETENCIJAS SUDARANTYS MOKĖJIMAI IR GEBĖJIMAI
I VEIKLOS SRITIS: Ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas			
1.1. Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius	<i>Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą</i>	Profesinė - Mokinio pažinimo ir jo pripažinimo	<i>Vertinti mokinio vystymąsi, pažintines galias ir veiklą vadovaujantis psichologijos teorijomis</i>
	<i>Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka Aiškūs ir suprantami mokiniui ir mokytojui mokymo ir mokymosi uždaviniai siejami su mokinių veikla, rezultatais ir vertinimu</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Formuluoti mokymo(si) tikslus bei uždavinius</i>
	<i>Pamokos rezultatai siejami su tolesniu mokymu ir mokymusi</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Vertinti mokinių socialinę pažangą</i>

1.2. Geba planuoti ugdymo turinį	<i>Planuodamas ugdymo turinį mokytojas yra išsiaiškinęs mokinių mokymosi poreikius ir pasiekimus</i>	Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Prieinamai ir suprantamai mokiniui perteikti ugdymui(si) reikalingą informaciją</i>
	<i>Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiams atsižvelgiant į mokinių poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prirėkus koreguojami</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Parengti mokymo programą, teminį planą remiantis ugdymą reglamentuojančiais dokumentais</i>
1.3. Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus	<i>Parenka mokymo(si) metodus remdamasis mokymosi uždaviniais, taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir pažinimo dėsninumus</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Atrinkti mokymo(si) metodus, tinkamus mokymo(si) tikslams pasiekti</i>
	<i>Taiko įvairius mokymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis į ugdymo/pamokos tikslus ir uždavinius</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Atrinkti mokymo(si) metodus, tinkamus mokymo(si) tikslams pasiekti</i>
	<i>Parenka ir lanksčiai taiko įvairias mokymo ir mokymosi strategijas, skatinančias mokinius savarankiškai mokytis, kelti sau mokymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, prisimti atsakomybę už savo mokymąsi bei savarankiškai siekti ugdymosi tikslų</i>	Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Naudoti įvairias ugdymo strategijas, plėtojančias mokinių kritinį mąstymą, problemų sprendimą ir kūrybiškumą</i>
	<i>Naudoja informacines komunikacines technologijas</i>	Profesinė - Informacinių technologijų naudojimo	<i>Ugdyti mokinių informacinę kultūrą sistemingai plėtojant jų kompiuterinį raštingumą, laikantis etinių ir higieninių darbo su kompiuteriu reikalavimų</i>
		Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Tikslingai taikyti šiuolaikines ugdymo(si) technologijas ir mokymo(si) metodus</i>
1.4. Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą	<i>Parenka mokymo(si) medžiagą ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių mokiniams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius mokymo turiniui perteikti Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal mokinių poreikius ir galias</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Parengti mokiniams įdomią ir patrauklią mokymo(si) medžiagą</i>
		Profesinė - Mokinio pažinimo ir jo pripažinimo	<i>Pripažinti mokinio individualumą kaip vertybę, laiduojančią mokymosi pažangą. Empatiškai identifikuoti mokinio emocinius sunkumus ir ypatingą nerimą. Atpažinti specialiuosius mokinių poreikius suteikiant papildomą pagalbą. Atpažinti skirtingą mokinių požiūrį į mokymąsi kuriant mokymosi galimybes. Identifikuoti išimtinis atvejus, keliančius grėsmę vaiko sveikatai ir psichosocialinei raidai; Ugdyti mokinių gebėjimą įsivertinti ir pasitikėti savimi</i>
	<i>Rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas mokykloje</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Parengti mokymo programą, teminį planą remiantis ugdymą reglamentuojančiais dokumentais</i>

1.5. Geba atskleisti ugdymo turinį	<i>Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius ir galimybes</i>	Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Prieinamai ir suprantamai mokiniui perteikti ugdymui(si) reikalingą informaciją</i>
	<i>Geba sudominti mokinius, palaikyti aukštą mokymosi motyvaciją</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Sudominti mokinius mokomuoju dalyku</i>
	<i>Akademinės žinios ir specifinius gebėjimus susieja su mokinių bendrųjų gebėjimų ugdymu</i>	Specialioji	<i>Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentre srityje</i>
1.6. Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką	<i>Kuria ugdomąją aplinką ir mikroklimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti</i>	Profesinė - Ugdymo(si) aplinkų kūrimo	<i>Kurti saugią, mokinio emocinį, socialinį, intelektualinį, dvasinį vystymąsi palaikančią ugdymo(si) aplinką Kurti pokyčiams palankią ugdymo(si) aplinką, kurioje mokinys jaučiasi saugus ir pasitikintis savimi bei kitais</i>
	<i>Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių mokinių veiklai skatinti</i>	Profesinė - Ugdymo(si) aplinkų kūrimo	<i>Saugiai ir veiksmingai pritaikyti fizinę erdvę, naudoti informacijos ir komunikacijos technologijas, įrankius ir priemones</i>
		Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Dalyvauti kuriant ir įgyvendinant integruotų specialiųjų poreikių mokinių ugdymo(si) programas</i>
		Profesinė - Mokinio pažinimo ir jo pripažinimo	<i>Empatiškai identifikuoti mokinio emocinius sunkumus ir ypatingą nerimą. Atpažinti specialiuosius mokinių poreikius suteikiant papildomą pagalbą Identifikuoti išimtinis atvejus, keliančius grėsmę vaiko sveikatai ir psichosocialinei raidai Atpažinti skirtingą mokinių požiūrį į mokymąsi kuriant mokymosi galimybes Pripažinti mokinio individualumą kaip vertybę, laiduojančią mokymosi pažangą</i>
	<i>Sudaro sąlygas mokinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtotis</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Sukurti aplinką, padedančią mokiniui patirti pažinimo džiaugsmą</i>
		Profesinė - Ugdymo(si) aplinkų kūrimo	<i>Kurti toleranciją ir bendradarbiavimą skatinančią aplinką, kurioje mokinys turi galimybę rodyti iniciatyvą, veikti savarankiškai ir atrasti bendraminčių</i>
	<i>Naudoja informacines komunikacines technologijas ugdymosi aplinkai kurti</i>	Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Tikslingai taikyti šiuolaikines ugdymo(si) technologijas ir mokymo(si) metodus</i>
	<i>Valdo klasėje vykstančius procesus</i>	Profesinė - Mokymo(si) proceso valdymo	<i>Siekti pusiausvyros tarp žinių perteikimo ir konsultavimo, vadovavimo ir lyderiavimo, stebėsenos ir priežiūros</i>

1.7. Geba naudoti laiką ir išteklius	<i>Racionaliai naudoja klasės erdvę, pamokos laiką, pasirenka tinkamą tempą</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Sukurti aplinką, padedančią mokiniui patirti pažinimo džiaugsmą</i>
	<i>Derina mokymosi krūvius su mokinių galiomis, neperkrauna mokinių, namų užduotis tiesiogiai sieja su darbu klasėje</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Padėti mokiniams spręsti mokymosi problemas</i>
	<i>Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai</i>	Profesinė - Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	<i>Numatyti išteklius, būtinus mokymo(si) tikslams pasiekti</i>
1.8. Geba vertinti mokinių pasiekimus	<i>Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Derinti kiekybinę ir kokybinę, formalią ir neformalią mokinių pasiekimų vertinimo strategijas užtikrinant intelektualinį, socialinį ir fizinį mokinių vystymąsi</i>
	<i>Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, derančią su išsilavinimo standartais ir mokykloje esančia vertinimo sistema Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniais</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Vertinti mokinių pasiekimus pagal vienodus vertinimo kriterijus</i>
	<i>Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą Mokiniams pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi</i>	Profesinė - Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo	<i>Pasirinkti mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tipus, būdus ir metodus plėtojant mokinių mokymosi pajėgumus</i>

Kiti požymiai	1. Rengia individualias/ dalyko programas atsižvelgdamas į mokinių poreikius	Specialioji	Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentre/srityje
	2. Taiko ugdymo metodus, kurie skatina mokinius veiklą plėtoti už institucijos ribų, paremiant mokymąsi tiriamąja kūrybine veikla	Profesinė – Mokinių motyvavimo ir paramos jiems	Sukurti aplinką, padedančią mokiniui patirti pažinimo džiaugsmą
	3. Dėl puikių dalykinių ir metodinių žinių mokytojas yra kviečiamas dalyvauti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos sudarytose dalykinėse komisijose, darbo grupėse	Specialioji	Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentre/srityje
	4. Mokytojas dalyvauja apskrities viršininko ar/ir savivaldybės sudarytose komisijose, darbo grupėse	Specialioji	Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentre/srityje
	5. Ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų ir pan. dalyviai/ nugalėtojai/laureatai	Profesinė – Mokinio pažinimo ir jo pripažinimo	Atpažinti specialiuosius mokinių poreikius suteikiant papildomą pagalbą
	6. Mokytojas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas, geba derinti jos įvairovę mokinių poreikiams tenkinti	Profesinė – Mokinių motyvavimo ir paramos jiems	Sukurti aplinką, padedančią mokiniui patirti pažinimo džiaugsmą
	7. Planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus	Bendrakultūrinė	Dalyvauti visuomenės ir švietimo kaitos procesuose naudojant socialinių, gamtos mokslų, naujų technologijų pasiekimus ir atliepti modernėjančios visuomenės iššūkius Vertinti namų aplinkos vaidmenį ir šeimos vertybių skirtumus bendraujant su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais)
	8. Rengia užduotis brandos egzaminams, yra valstybinių brandos egzaminų vertintojas	Specialioji	Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentre/srityje

II VEIKLOS SRITIS: Bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje

2.1. Geba bendrauti ir bendradarbiauti	Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	Bendrauti ir bendradarbiauti su įvairiais skirtingų kultūrų asmenimis darbo srityje ir socialinėje aplinkoje bei gebėti spręsti konfliktus
	Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje. Teikia metodinę pagalbą kolegoms	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	Bendradarbiauti su kolegomis kuriant ugdymo(si) prielaidas

2.2. Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą	<i>Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais</i>	Bendrakultūrinė	<i>Vertinti namų aplinkos vaidmenį ir šeimos vertybių skirtumus bendraujant su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais)</i>
		Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	<i>Bendrauti su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) pripažįstant jų vaidmenį, teises ir atsakomybę sudarant ugdymo(si) sąlygas</i>
2.3. Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime	<i>Organizuoja kultūrinius, edukacinius, sporto ir kt. renginius.</i>	Bendroji - Organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo	<i>Produktyviai dalyvauti mokyklos savivaldos institucijų veikloje ir adekvačiai vertinti problemiškas situacijas mokykloje</i>
	<i>Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovauja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius</i>	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	<i>Skatinti aktyvų mokinių bendravimą ir bendradarbiavimą klasėje</i>
2.4. Geba dirbti komandoje ar/ir vadovauti jai	<i>Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse</i>	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	<i>Bendrauti ir bendradarbiauti su įvairiais skirtingų kultūrų asmenimis darbo srityje ir socialinėje aplinkoje bei gebėti spręsti konfliktus</i>
	<i>Dalyvauja/vadovauja mokyklos metodinei grupei, metodinei tarybai, savivaldybės metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai Institucijos vadovo paskirtas mokytoju mentoriumi, vadovauja studentų praktikai</i>	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	<i>Bendradarbiauti su kolegomis, pagalbinu personalu, profesinio orientavimo ir kitais specialistais, kuriant ugdymo(si) prielaidas ir vertinant mokymosi pasiekimus</i>
	<i>Rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Rodo iniciatyvą ir aktyviai dalyvauja įvairioje institucijos bendruomenės veikloje</i>	Specialioji	<i>Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio konkreciame srityje</i>
2.5. Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant	<i>Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje. Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus</i>	Bendroji - Organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo	<i>Dalyvauti projektų veikloje</i>

Kiti požymiai	1. Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	Bendradarbiauti su pagalba vaikui ir šeimai teikiančiomis organizacijomis
	2. Sukurta savita ir veiksminga klasės auklėtojo darbo sistema	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	Bendrauti su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) pripažįstant jų vaidmenį, teises ir atsakomybę sudarant ugdymo(si) sąlygas
	3. Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje	Bendroji - Organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo	Produktyviai dalyvauti mokyklos savivaldos institucijų veikloje ir adekvačiai vertinti problemiškas situacijas mokykloje
	4. Dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pretenduojančių įgyti mokytojo metodininko ar eksperto kvalifikacines kategorijas, profesinę kompetenciją	Bendroji - Bendravimo ir bendradarbiavimo	Bendradarbiauti su kolegomis kuriant ugdymo(si) prielaidas
	5. Rengia užduotis šalies (ar tarptautinėms) olimpiadoms, kursams	Specialioji	Mokytojo žinios, įgūdžiai, gebėjimai, vertybinės nuostatos, požiūriai ir kitos asmeninės savybės, sąlygojančios sėkmingą jo veiklą konkrečiame ugdymo turinio koncentrsrityje
	6. Yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti	Bendroji - Organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo	Dalyvauti projektų veikloje

III VEIKLOS SRITIS: Asmeninis profesinis tobulėjimas

3.1. Geba vertinti savo veiklą/kompetenciją ir asmeninius pasiekimus	Įsivertina savo veiklos stipriausias ir tobulintinas sritis, įsivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje)	Profesinė - Profesinio tobulėjimo	Projektuoti karjerą: planuoti, sistemingai tobulinti savo profesinę veiklą
		Bendroji - Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Įvertinti profesinės praktikos privalumus ir trūkumus numatant profesinio tobulėjimo perspektyvas
	Atsižvelgdamas į įsivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą	Bendroji - Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Organizuoti savo mokymąsi individualiai ir grupėje

3.2. Geba taikyti švietimo naujoves	<i>Domisi švietimo kaitos kryptimis, analizuoja ir kritiškai jas vertina</i>	Bendrakultūrinė	<i>Saugoti ir plėtoti daugialypę, tautinių mažumų patirtimi praturtintą Lietuvos kultūrą Dalyvauti kuriant pilietinę visuomenę: suvokti švietimo demokratizavimo, decentralizavimo procesus, paaiškinti šalies konstitucinės demokratijos teoriją ir praktiką, skatinti ir palaikyti teisinių normų laikymąsi Gerbti ugdytinių socialinį, kultūrinį, kalbinį ir etninį tapatumą Vadovautis šiuolaikine švietimo paskirties samprata: kurti informacinę ir žinių visuomenę Integruoti pasaulio istorijos, geografijos, kultūros žinias vertinant Europos Sąjungos šalių kultūrų įvairovės poveikį Lietuvai Dalyvauti visuomenės ir švietimo kaitos procesuose naudojant socialinių, gamtos mokslų, naujų technologijų pasiekimus ir atliepti modernėjančios visuomenės iššūkius Mokyti mokinius vadovaujantis bendražmogiškėmis vertybėmis</i>
3.2. Geba taikyti švietimo naujoves	<i>Švietimo naujoves įgyvendina atsižvelgdamas į kontekstą</i>	Bendroji – Organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo	<i>Vadovautis mokyklos kaitą reglamentuojančiais dokumentais</i>
3.3. Geba naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais	<i>Geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bazines</i>	Bendroji – Komunikacinė ir informacijos valdymo	<i>Atlikti ugdymui aktualios informacijos paiešką: žinoti, atrinkti ir naudoti adekvacias duomenų bazines</i>
	<i>Geba naudotis informacija ir bendrauti užsienio kalba</i>	Bendroji – Komunikacinė ir informacijos valdymo	<i>Bendrauti užsienio kalba(-omis)</i>
	<i>Siekdamas ugdymo kokybės, ugdymo procese taiko informacines komunikacines technologijas</i>	Bendroji – Komunikacinė ir informacijos valdymo	<i>Konceptualiai ir vaizdžiai išreikšti savo idėjas bei interpretuoti mintis, faktus ir jausmus skirtinguose profesinės veiklos kontekstuose naudojant komunikacijos priemones</i>
3.4. Geba tobulinti savo kvalifikaciją	<i>Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius</i>	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokytis	<i>Įvertinti profesinės praktikos privalumus ir trūkumus numatant profesinio tobulėjimo perspektyvas</i>
	<i>Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius</i>	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokytis	<i>Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti igūdžius</i>
		Profesinė – Profesinio tobulėjimo	<i>Projektuoti karjerą: planuoti, sistemingai tobulinti savo profesinę veiklą</i>
	<i>Mokosi nuotoliniu būdu</i>	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokytis	<i>Organizuoti savo mokymąsi individualiai ir grupėje</i>

Kiti požymiai	1. Dalyvauja tarptautiniuose renginiuose (skaito pranešimus, paskaitas, veda seminarus, vadovauja grupių darbui)	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	2. Yra Švietimo ir mokslo ministerijos aprobuoto vadovėlio autorius ar bendraautorius	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	3. Yra konsultantas, sertifikuotas mentorius, projekto koordinatorius (ne mažiau kaip 2 metai), tarptautinio lygmens sertifikata turintis mokytojas	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	4. Studijuoja universitetinėje aukštojoje mokykloje pagal II-III pakopos studijų programą ir siekia įgyti papildomą kvalifikaciją	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Organizuoti savo mokymąsi individualiai ir grupėje
	5. Rengia ir skaito pranešimus užsienio kalba	Bendroji – Komunikacinė ir informacijos valdymo	Bendrauti užsienio kalba(-omis)
	6. Skaito metodines-dalykines, pedagogines paskaitas, pranešimus institucijos, miesto (rajono) ir šalies pedagogams	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	7. Rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir dalyvauja jas įgyvendinant, veda autorinius seminarus mokytojams	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	8. Skaito pranešimus mokslinėse-praktinėse konferencijose miesto (rajono), apskrities, šalies pedagogams	Bendroji – Reflektavimo ir mokymosi mokyti	Nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius
	9. Yra parengęs metodines ir mokomąsias priemones, aprobuotas savivaldybės dalyko metodinio būrelio/ tarybos (profesijos mokytojams – ekspertų komisijos)	Profesinės – Dalyko turinio planavimo ir tobulinimo	Parengti mokiniams įdomią ir patrauklią mokymo(si) medžiagą
	10. Vadovauja šalies profesinio mokymo metodinei komisijai yra tokios komisijos narys	Bendroji – Bendravimo ir bendradarbiavimo	Bendradarbiauti su kolegomis kuriant ugdymo(si) prielaidas

REKOMENDACIJOS IR KOMENTARAI IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS VYKDanČIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ (IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTOJŲ IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PEDAGOGŲ) VEIKLAI VERTINTI

Birutė Bogdanovičienė
Ilona Grigaravičienė

Eil. Nr.	Veiklos sritis, požymiai, kiti požymiai, rekomendacijos	Pagrindimas
I	<p>Veiklos sritis: ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas. Išmano Bendrųjų programų ir išsilavinimo standartų bei kitų ugdymo turinį reglamentuojančių dokumentų esmę, dermę ir vadovaujasi jais. Geba planuoti ugdymo turinį ir jį įgyvendinti. Geba analizuoti ugdymo kontekstą.</p>	
1.1	Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius	
	<p>Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą. Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka. Aiškūs ir suprantami vaikui ir pedagogui ugdymo ir ugdymosi uždaviniai siejami su vaikų veikla, rezultatais ir vertinimu. Užsiėmimai, rezultatai siejami su tolesniu ugdymu ir ugdymusi. Planuose numatomi užsiėmimai bei rezultatai turi būti tarpusavyje susiję tema arba vaiko poreikiu.</p>	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas, vadovaudamasis mokyklos ugdymo programa, grupės ugdymo(si) tikslus, uždavinius turėtų numatyti atsižvelgdamas į grupės vaikų poreikius ir norus, esamą ir /ar numatomą grupės aplinką. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų ieškoti ir surasti vaiko stipriuosius ir silpnuosius ugdymo(si) ypatumus. Neįvardyti vaikui jo silpnųjų savybių, šalia stipriųjų padėti lavinti silpnąsias. Numatęs ugdymo(si) tikslus ir uždavinius ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų sukurti tokią ugdomąją aplinką, kuri ugdymo procese ne tik padėtų atsiskleisti kiekvieno ugdytinio skirtingiems gebėjimams, bet ir atlieptų skirtingus jų poreikius. Aplinka turėtų būti praturtinama, koreguojama atsižvelgiant į ugdymo tikslus ir vaikų poreikius. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų nuolat stebėti grupės vaikų poreikių, norų kaitą ir pagal tai bei pagal jau įvykusius sėkmingus ar ne užsiėmimus, jų rezultatus, planuoti tolesnę ugdymo(si) veiklą. Planuojant veiklą svarbu atsižvelgti į vaikų pozityvų nusiteikimą - ne tik kas suaugusiųjų manymu, duos vaikui naudos, bet ir kas vaiką pradžiugins, atlieps jo tikrus norus ir poreikius. Ugdymo(si) turinys turėtų tiesiogiai priklausyti nuo ugdymo(si) tikslų, uždavinių. Tikslai turėtų būti keliami remiantis esamais vaiko gebėjimais, pasiekimais ir numatymu, ką vaikas gali pasiekti šiuo metu ir artimiausioje ateityje. Numatomi užsiėmimai turėtų tęsti, papildyti vaiko ugdymą (-si). Siūloma, bet neprivaloma grupės ugdymo(si) plano sukūrimo lentelė (Rekomendacijos ir komentarai ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų mokytojų (auklėtojų ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų) veiklai vertinti (toliau – X rekomendacijų priedas) 1 rekomendacijų priedas.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *¹Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. vaiko pasiekimų aplankas (su kaupiamais vaiko darbais, užfiksuota vaiko kalba, kompetencijų aprašymus, vaiko stebėjimais pagal įvairias kompetencijas, gali būti fonotruažos, filmuota ir kita reikalinga medžiaga); 3. pamokos vertinimo lentelė (Mokytojų atestacijos 4. nuostatų priedai, patvirtinti švietimo ir mokslo ministro 2007 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. ISAK-1578, (toliau – X priedas) 5 priedas); 5. pokalbis (interviu) su ikimokyklinio ugdymo auklėtoju ar priešmokyklinio ugdymo pedagogu; 6. mokytojo veiklos bei kompetencijos įsivertinimo ir vertinimo lentelė (6 priedas); 7. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.2	<p>Geba planuoti ugdymo turinį</p>	
	<p>Planuodamas ugdymo turinį pedagogas yra išsiaiškinęs vaikų ugdymosi poreikius ir pasiekimus. Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiais atsižvelgiant į vaikų poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prireikus koreguojami.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas ugdymo turinį turėtų kurti remdamasis vaiko amžiaus tarpsnio ypatumais, grupės vaikų kompetencijomis, norais, poreikiais, kuriuos turėtų fiksuoti jiems kintant ir pagal tai detalizuoti, koreguoti veiklos planus. Juos gali koreguoti, taisyti, papildyti ne tik per savaitę, bet ir per dieną. Planuodamas ugdymo turinį ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų atsižvelgti į jau esamus vaikų pasiekimus ir gebėjimus. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas konkrečiai turėtų išskirti, kokias kompetencijas vaikas jau yra įgijęs, o kokių labiausiai stokoja, kas jam sekasi lengvai, o kas sunkiau. Išsikeldamas konkretesnius ugdymo tikslus, uždavinius, ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų siekti ugdymo(si) individualizavimo.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. vaiko stebėjimo aplankas; 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.3	<p>Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus</p>	

¹ Naujas dokumentas - IKIMOKYKLINĖS GRUPĖS DIENYNAS galios nuo 2008 m. rugsėjo 1 d., o iki 2008 rugrėjo 1 d. ikimokyklinio ugdymo mokyklose (toliau – mokyklos) galios du dokumentai: GRUPĖS KNYGA, GRUPĖS LANKOMUMO ŽURNALAS

	<p>Parenka ugdymo(si) metodus remdamasis ugdymo(si) uždaviniais, taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, ugdymosi stilių, ypatumus ir pažinimo dėsningumus.</p> <p>Taiko įvairius ugdymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis ugdymo/užsiėmimo tikslus ir uždavinius.</p> <p>Parenka ir lanksčiai taiko įvairias ugdymo ir ugdymosi strategijas, skatinančias vaikus savarankiškai ugdytis, kelti sau ugdymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, prisiimti atsakomybę už savo ugdymąsi bei savarankiškai siekti ugdymosi tikslų.</p> <p>Naudoja informacines komunikacines technologijas.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų būti susipažinęs su ikimokyklinio ugdymo metodika, vaiko amžiaus tarpsnių psichologija ir kita su vaiko ugdymu susijusia veikla. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų naudoti įvairius ugdymo(si) metodus ir būdus atsižvelgdamas į vaikų skirtumus ir į ugdymo(si) tikslus, uždavinius. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų pasitikrinti ugdymo metodo, būdo tinkamumą pasiektais rezultatais ir vaiko pozityviu nusiteikimu įvykusiai, esamai ir būsimai veiklai, jo nuoširdžiu įsitraukimu, užsidegimu, aktyvumu – veiklos, kūrybine motyvacija. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad pažinti pasaulį ir atrasti savo vietą jame vaikas turėtų įvairiais būdais. Šiame procese labai svarbus yra mokytojo vaidmuo, nes jis gali skatinti pozityvią vaiko veiklą, pakelti ūpą ar sukurti teigiamą emocinį klimatą atnaujindamas ugdymo(si) aplinką ar pradėdamas įdomią veiklą, pasiūlydamas patrauklią idėją ir pan. Ne tik atliepdamas vaiko poreikius, sudarydamas pakankamai erdvių veiklai, skatindamas ir leisdamas vaikams patiems kurti norimas erdves, kuriose kiekvienas iš jų galėtų laisvai ugdytis (žaisti, veikti, judėti ir t.t.), ne tik savo pavyzdžiu – savo veikla ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų ugdyti vaikus, skatinti užsiimti įvairiausia bendra įdomia ir smagia veikla, ne tik inspiruoti veiklą tam tikra idėja ir tokiu būdu paskatinti pačius vaikus priimti sprendimus, pasirinkti, ne tik padėti vėliau plėtoti jų sumanymus veikloje. Labai svarbu nepamiršti, kad paties ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ar priešmokyklinio ugdymo pedagogo pozityvus nusiteikimas yra taip pat skatinantis vaiką džiugiai veikti ir tyrinėti aplinką veiksnys. Svarbu, kaip ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas: linksmai ar abejingai ar dar kitaip – reaguoja į vaiko klausimus, veiklą, kaip: ramiai ar piktai, abejingai – draudžia, kaip pats ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas veikia. Naudodamasis naujaisiomis technologijomis ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų rengti medžiagą vaikams, tėvams, įtėviams, globėjams (toliau – tėvas), kolegoms ir kt. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų gebėti dirbti kompiuteriu, bendrauti internetu (darbo valandomis), su besidominčiais mokyklos, grupės veikla tėvais ir kitais interesantais (el. paštu, mokyklos, grupės interneto puslapiu, pokalbių svetaine (ėmis) ir pan.).</p> <p>Siūloma, bet neprivaloma mokytojo naudojamų technologijų įsivertinimo lentelė (2 rekomendacijų priedas).</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas) 3. spausdinta, šviesta, CD, laikmenose, el. pašte informacija, interneto puslapyje ar kitaip, kitur pateikta medžiaga; 4. vaiko stebėjimo aplankas; 5. duomenys iš vadovo inspektavimo knygos; 6. įstaigos vadovo įsakymo ar pažymos kopija; 7. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.4	Geba parinkti ugdymo ir ugdymosi medžiagą	
	<p>Parenka ugdymo(si) medžiagą ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių vaikams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius ugdymo turiniui perteikti.</p> <p>Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal vaikų poreikius ir galias.</p> <p>Rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas mokykloje.</p>	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS Ugdymo(si) medžiaga turėtų atitikti grupės vaikų pasiekimų/išsivystymo lygį, būti aiški, suprantama kiekvienam vaikui. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų kaupti įvairią medžiagą apie ugdymą(si) pagal kompetencijas, atsižvelgdamas į grupės vaikų poreikius, pasiekimus, norus, galimybes. Ja turėtų naudotis parinkdamas individualias užduotis, idėjas vaikams ar mažoms grupelėms. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas, ugdydamas vaiką, turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad labai dažnai vienoje veikloje galima pasiekti kelių tikslų: vaikui susipažįstant su pasauliu galima ugdyti įvairias kompetencijas. Siūloma nevengti tokio kompetencijų ugdymo persiklojimo, bet išnaudoti kokybiškam ugdymui(si).</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ar priešmokyklinio ugdymo pedagogo veiklos įvertinimas, naudantis pamokos vertinimo lentelę (5 priedas) (toliau – pamokos vertinimo lentelė); 4. duomenys iš vadovo inspektavimo knygos; 5. įstaigos vadovo įsakymo ar pažymos kopija; 6. kolegų rekomendacijos; 7. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.5	Geba atskleisti ugdymo turinį.	
	<p>Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius, galimybes. Geba sudominti ugdytinius, palaikyti aukštą ugdymosi motyvaciją. Akademinės žinias susieja su ugdytinių bendrųjų gebėjimų ugdymu.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų būti susipažinęs su amžiaus tarpsnių ypatumais, ką konkrečiame amžiaus tarpsnyje vaikai turėtų gebėti atlikti, kokius turėtų turėti susiformavusius įgūdžius, būdingus konkrečiam amžiaus tarpsniui, taip pat su kompetencijomis, nes konkretaus vaiko raida gali būti spartesnė nei kitų, vaikas gali būti kuo nors gabesnis nei kiti. Ugdymo proceso metu mokytojas turėtų atsižvelgti į kiekvieno vaiko amžių, kompetenciją: į tai, ką jis jau žino, moka ar geba veikti. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų ugdyti vaikus atsižvelgdamas į tai, kad kiekvieno vaiko raidos tempai gali būti labai skirtingi, vienoje srityje vaikas gali būti kompetentingesnis, kitoje atvirkščiai – turėti labai mažai kompetencijos. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad šiuos skirtumus gali lemti tam tikros biologinės, socialinės, psichologinės ir pedagoginės sąlygos. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas ugdymo proceso metu turėtų būti susipažinęs su kiekvienu vaiku, t. y. jam turėtų būti suteikta pakankamai laiko stebėti vaikus, atlikti stebėjimo analizę, kad ugdymo(si) procese jis subtiliai tai galėtų pritaikyti ir išnaudoti visą sukauptą medžiagą ir patirtį norėdamas realizuoti numatytą ugdymo turinį vaikų poreikiams patenkinti. Taigi ugdymo turinys turėtų atitikti vaikų amžių, poreikius, kompetencijas, būti įdomus ir patrauklus, prieinamas kiekvienam vaikui.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas Nr.); 3. pamokos vertinimo lentelė (5 priedas); 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.6	Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką.	
	<p>Kuria ugdomąją aplinką ir mikroklimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą ir saugumą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti. Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių ugdytinių veiklai skatinti; sudaro sąlygas ugdytinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtotis. Naudoja informacines komunikacines technologijas ugdymosi aplinkai kurti. Valdo klasėje vykstančius procesus.</p>	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų kurti tokią ugdomąją aplinką, kurioje kiekvienas vaikas jaustųsi fiziškai ir emocionaliai saugus, galėtų patenkinti žaidimų, judėjimo, poilsio, įvairios veiklos poreikius. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų išnaudoti visus galimus būdus ir priemones vaikų saviraiškai, veiklai, kūrybiškumui skatinti, tam panaudodamas realiai jam prieinamas naujausias ugdymo(si) technologijas.</p> <p>Pažindamas/žinodamas vaikus ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų gebėti inicijuoti ir organizuoti grupės vaikų veiklą, poilsį atskiriems vaikams, mažoms grupelėms ir visai grupei, pozityviai spręsti iškilusius rūpesčius, problemas, konfliktus.</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų numatyti galimus pavojus grupės aplinkoje ir juos laiku šalinti. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų rūpintis, kad kiekvienam vaikui būtų jauku ir patogiu, laiku pastebėti ir šalinti emocinės įtampos priežastis, siekti užtikrinti kaip galima lengvesnę kiekvieno vaiko adaptaciją ir deramą jo asmenybės sklaidą. Siekdamas užtikrinti saugią, jaukią grupės aplinką ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas, padedamas mokyklos administracijos, turėtų nuolat ieškoti būdų pagerinti, praturtinti ugdomąją vidaus ir išorės aplinką.</p> <p>Grupės aplinkoje turėtų būti pakankamas priemonių kiekis vaikų sumanymams įgyvendinti. Sukurta grupės aplinka turėtų skatinti vaikų bendrą pozityvią veiklą, teigiamas emocijas, patenkinti ugdymo proceso dalyvių bendravimo ir bendradarbiavimo poreikius. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas, palaikomas/padedamas administracijos, jos ir kolegų padedamas turėtų ieškoti naujų būdų ir priemonių patenkinti specialiųjų poreikių (silpnaregio, neprisigirdinčio, turinčio pažintinių procesų sutrikimų, emocinių, elgesio sutrikimų ir t.t.) vaikų norą ugdytis (veikti, kurti ir t. t.). Mokytojas turėtų sugebėti ieškoti pozityvių kiekvieno vaiko veiklos, elgesio skatinimo būdų ir juos atrasti bei taikyti.</p> <p>Siūloma, bet neprivaloma grupės aplinkos įšvertinimo lentelė (3 rekomendacijų priedas).</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. pamokos vertinimo lentelė (5 priedas); 4. duomenys iš vadovo inspektavimo knygos; 5. metodinių grupių ar/ir komisijų vertinimas; 6. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.7	Geba naudoti laiką ir išteklius	
	<p>Racionaliai naudoja klasės erdvę, veiklos laiką, pasirenka tinkamą tempą.</p> <p>Derina ugdymosi krūvius su ugdytinių galiomis (neperkrauna ugdytinių).</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Tiek ikimokyklinės, tiek priešmokyklinės grupės erdvė turėtų būti: saugi, estetiška, jauki, neperkrauta, patogi vaikui, kad vaikas(ai) joje rastų viską, ko reikia jų žaidimams ir veiklai po vieną, mažomis grupelėmis, visai grupei, savo kompetencijoms ugdyt(is).</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas atsižvelgdamas į vaiko poreikius, individualias galimybes, turėtų lanksčiai kurti dienos ritmą: aktyvi vaiko(ų) veikla turėtų būti keičiama ramia, leidžiančia vaikui (-ams) pailsėti veikla. Ji gali būti keičiama paties vaiko. Todėl labai svarbu, kad būtų inspiruojama ir organizuojama tiek individuali, tiek nedidelių grupelių bei visos grupės veikla. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas parenka ir siūlo ugdomąją veiklą kiekvienam vaikui pagal jo galimybes ir norus.</p> <p>Siūloma, bet neprivaloma grupės aplinkos įšvertinimas lentelė (3 rekomendacijų priedas).</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. pamokos vertinimo lentelė (5 priedas); 3. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 4. metodinių grupių ar/ir komisijų vertinimas; 5. duomenys iš vadovo inspektavimo knygos; 6. individualios ar skirtos mažoms grupėms ugdymo(si) programos ar planai; 7. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
	Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai.	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Vaikai ir ikimokyklinio ugdymo auklėtojai ar priešmokyklinio ugdymo pedagogai turėtų taupyti ir saugoti turimas ugdymo priemones. Vaikui(ams) nuolat mandagiai aiškinama (nemoralizuojama), iš kur atsiranda daiktai ir koks jų kelias iki mūsų, paaiškinama, kad taupydamas ugdymo priemones vaikas tausoja ir saugo gamtą. Ugdymo(si) veikloje naudojamos ne tik pirmarūšės žaliavos, bet ir antrarūšės bei iš jų pasigamintos priemonės.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. pamokos vertinimo lentelė (5 priedas); 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
1.8	<p>Geba vertinti ugdytinių pasiekimus</p> <p>Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus. Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, derančią su ugdymo standartais. Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniais. Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių ugdytinių veiklą. Mokiniais pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi. Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą. Vertinimo rezultatus naudoja planuodamas ir koreguodamas tolesnę ugdomąją veiklą.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas naudojami nustatyti laisvos formos ugdymo standartu, remdamasis jame esančiais kriterijais stebi vaikus, fiksuoja pastebėjimus, analizuoja ir pasižymi išvada apie vaikų pasiekimus. Pasiekimai vertinami žstabint, kaip gebėjimas atsiskleidžia įvairoje vaiko veikloje. Esant poreikiui mokytojas gali (bet neprivalo) susikurti mokinių pasiekimo vertinimo kriterijus. Prireikus vertinimo kriterijus ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas aptaria su vaikais (tai naudinga tada, kada vaikas turi žinoti, ko iš jo tikimasi). Tam, kad ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas galėtų tinkamai įvertinti vaiko pasiekimus ir vėliau jais remdamasis individualizuoti ugdymo procesą, jis turi: būti gerai susipažinęs su ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų raidos ypatumais, kompetencijomis, žinoti kiekvieno vaiko(u) galimybes, jo(u) tempą; atsižvelgti į vaiko(u) temperamentą; vaiko(u) ugdymosi stilius, vaiko(u) kompetencijas. Informaciją apie vaiko(u) pasiekimus mokytojas gali gauti tiek iš tėvų ir iš specialistų, dirbančių su vaiku (logopedo, psichologo, spec. pedagogo, atitinkamų tarnybų rekomendacijų ir t. t.): pateikdamas anketas, klausimynus, interviu būdu ar tiesiog bendraudamas, tiek ir stebėdamas vaiko žaidimus, veiklą, vaiko darbelius, bendravimą su bendraamžiais, suaugusiais, jo elgesį, orientaciją naujoje, nežinomoje aplinkoje, veiklą būreliuose, pokalbio su pačiu vaiku ar grupės vaikais metu ir t. t. Vaiko stebėjimas gali atskleisti tėvams ir kitiems specialistams nežinomų pastebėjimų, nes grupėje vaikas praleidžia didelę dienos dalį. Vertinimo rezultatus mokytojas įtraukia į tolimesnės veiklos planavimą.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienynas; 2. vaiko pasiekimų aplankas (su kaupiamais vaiko darbeliais, gali būti fiksuojama vaiko kalba, kompetencijų aprašymas, gali būti fonotonuotrukų ir kita). 3. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 4. pamokos vertinimo lentelė (5 priedas); 5. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
	<p>Kiti požymiai</p>	
1	<p>Rengia individualias/dalyko programas atsižvelgdamas į mokinių poreikius.</p> <p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas, remdamasis vaikų norais bei poreikiais, esamomis bei siekiamomis kompetencijomis, gali rengti papildomas individualias dalyko programas arba individualius ugdymo(si) veiklos planus ugdymo(si) programos tikslams ir uždaviniams įgyvendinti.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Individuali dalyko programa. Gali būti adaptuota kito vaiko, vaikų grupės (su panašiomis problemomis, poreikiais), kitos grupės ar įstaigos programa, padedanti individualizuoti vaiko(u) ugdymą; 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.

2	Taiko ugdymo metodus, kurie skatina mokinius veiklą plėtoti už institucijos ribų, paremiant mokymąsi tiriamąja kūrybine veikla.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų ne tik rūpintis kokybišku ugdymu grupėje, kuriuo paskatintų vaiką natūraliai domėtis jam patinkančia veikla. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas, pastebėjęs vaiko gabumus ar pomėgį kokiais nors veiklai ar sričiai (vaiko domėjimaisi muzika, šoku, daile, norą skaityti, skaičiuoti ir kt.), turėtų paskatinti tėvus vaiko domėjimaisi panaudoti atitinkamoje papildomoje veikloje.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
3	Dėl puikių dalykinių ir metodinių žinių pedagogas yra kviečiamas dalyvauti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos (toliau – ŠMM) sudarytose dalykinėse komisijose, darbo grupėse.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali konsultuoti ar teikti siūlymus įvairioms darbo grupėms, komisijoms ir kt.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Įsakymo kopija iš ŠMM apie dalyvavimą sudarytos komisijos ar darbo grupės veikloje; 2. atlikto darbo/parengto dokumento kopija, kurioje matyti/įrodoma autorystė ar įnašas į darbą; 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
4	Pedagogas dalyvauja apskrities viršininko ar/ir savivaldybės sudarytose komisijose, darbo grupėse.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Įsakymo kopija ar kitas dokumentas iš atitinkamos institucijos, įrodantis dalyvavimą sudarytose komisijose ar darbo grupėse; 2. atlikto darbo/parengto dokumento kopija; 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
5	Ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų ir pan. dalyviai/nugalėtojai/prizininkai/laureatai.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Vaikai ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ar priešmokyklinio ugdymo pedagogo dėka yra įvairių kultūros, sporto renginių dalyviai, nugalėtojai, prizinininkai ar laureatai. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojo ar priešmokyklinio ugdymo pedagogo skatinami ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių vaikai vieni ar kartu su šeima dalyvauja ir/ar patys mokykloje ir už jos ribų organizuoja įvairius renginius, pavyzdžiui: piešinių konkursus, sporto renginius ir pan.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentas, įrodantis vaiko dalyvavimą renginyje ir(ar) pasiekimus; 2. renginio aprašas (jei patys renginį organizavo, informacija patiekta lankstinuke, kvietime (jei kitos organizacijos rengė renginį); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
6	Mokytojas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas, geba derinti jos įvairovę mokinių poreikiams tenkinti.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali organizuoti ar pats vadovauti vaikų papildomai veiklai skirtai ugdyti (pvz., dailės, teatro, ekologijos ir kt.) gebėjimus (laisvu nuo darbo laiku), remdamasis vaikų pomėgiais ir poreikiais. Papildoma veikla vaikams gali būti organizuojama būrelio ar kito užsiėmimo forma.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pažyma iš įstaigos vadovo, kad pedagogas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
7	Planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus.	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas domisi ir modeliudamas ugdymo turinį naudoja mokslinių, psichologinių ar pedagoginių nacionalinių tyrimų rezultatus, rekomendacijas. Aiškiai tai išskiria savianalizėje.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
8	Rengia užduotis brandos egzaminams, yra valstybinių brandos egzaminų vertintojas.	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS
9	Kita	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS
II	<p>Veiklos sritis: bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje</p> <p>Užmezga ir palaiko veiksmingus ryšius su mokiniais kolegomis, tėvais, vietos bendruomenės nariais. Supranta bendradarbiavimo su kolegomis ir kitais partneriais svarbą siekiant ugdymo tikslų. Geba savo žinias ir idėjas derinti su kitų žiniomis ir idėjomis. Dalyvaudamas su kitais žmonėmis ir jų grupėje siekia susitarimo.</p>	
2.1	<p>Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais.</p> <p>Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje.</p> <p>Teikia metodinę pagalbą kolegoms.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų gebėti dalytis įgytomis žiniomis ir patirtimi su mažesnę patirtį turinčiais kolegomis; gebėti palaikyti partnerystės ryšius su kitų ugdymo įstaigų kolegomis ir dalytis su jais turima gerąja ar/ir blogąja patirtimi; gebėti konsultuoti ar tiesiog patarti, padrašinti, mažesnę patirtį turinčius mokytojus aktualiais, įdomiais ugdymo, naujausių technologijų taikymo ir kitais edukaciniais klausimais.</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas dalijasi su kolegomis turima patirtimi organizuodamas renginius arba skaitydamas pranešimus kitų organizuočiuose ar bendrai organizuočiuose renginiuose, dalijasi turima literatūra, metodinėmis priemonėmis.</p> <p>Bendraudamas ir bendradarbiaudamas yra konkretus ir dalykiškas.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. metodinių grupių pasitarimų protokolai; 3. mokytojo veiklos vertinimo anketa; 4. interviu su kuriojančiu vadovu; 5. ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas bendros metodinės veiklos rezultatų nurodymas pedagogo gyvenimo aprašyme (pridedant įrodančią metodinio darbo medžiagą); 6. kito pedagogo rekomendacija; 7. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
2.2	<p>Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su vaikų tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą.</p> <p>Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų gebėti ne tik rinkti, fiksuoti vaikų pasiekimus ir pažangą, bet ir juos analizuoti, daryti išvadas orientuodamasis į tolesnį ugdymą.</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turimą informaciją apie vaiko pasiekimus ir pažangą turėtų pateikti tėvams ne tik žodžiu, bet ir naudodamasis vaiko darbais, vaiko elgesio, bendravimo su kitais grupės vaikais bei suaugusiaisiais per laiškus ar žinutes tėvams specialiose užrašų knygelėse, skelbimų lentoje ir kt. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų pristatyti šią medžiagą ir kolegoms, kurie dirba su tuo vaiku.</p> <p>Aptarus vaiko pasiekimus ir pažangą su šeimos nariais, kolegomis, o prireikus ir su kitais specialistais, ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų koreguoti ir individualizuoti tolesnį ugdymą. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali rengti vaikų parodas tėvams, kolegoms ir kt.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. *Ikimokyklinės ar priešmokyklinės grupės dienyas; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. vaiko pasiekimų aplankas. (su kaupiamais vaiko darbais, gali būti fiksuojama vaiko kalba, kompetencijų aprašymas, gali būti fonotruauros ir kita); 4. kita medžiaga ar dokumentai įrodantys įvykdytus kriterijus.

2.3	Organizuoja kultūrinius, edukacinius, sporto ir kt. renginius. Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovuoja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius.	
	VERTINIMO KOMENTARAS Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas galėtų organizuoti įvairius renginius pagal vaikų norus ir poreikius. Tokiu atveju, jei vaikai neturi išankstinių norų, mokytojas gali vaikų norus ir idėjas inicijuoti.	PAGRINDIMAS 1. Renginio planas (pavadinimas, data, vieta, tikslai, uždaviniai, rezultatai ar kita); 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
2.4	Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse. Dalyvauja mokyklos metodinei grupei, metodinei tarybai, savivaldybės metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai. Institucijos vadovo paskirtas mokytojų mentorium (padeda mažesnę patirtį turintiems mokytojams), vadovauja studentų praktikai.	
	VERTINIMO KOMENTARAS Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali dalyvauti ar vadovauti ikimokyklinio ugdymo mokyklos programos rašymo procese, įstaigos audito procese, įstaigoje veikiančių metodinių grupių, būrelių veikloje, gali dalyvauti ar vadovauti dalykinei asociacijai, komisijai ar kokiai kitai komisijai (pvz., spec. poreikių ir kita). Be išvardytų veiklos sričių, gali vadovauti ar/ir dalyvauti studentų praktikai padėdamas studentui įgyvendinti numatytus praktikos tikslus ir pamatyti savo stipriuosius ir tobulintinus ypatumus, numatyti tobulėjimo planą.	PAGRINDIMAS 1. Įstaigos vadovo įsakymo kopija dėl vadovavimo studentų praktikai; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. įsakymo kopijos dėl darbo grupių sukūrimo; 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
2.5	Rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Rodo iniciatyvą ir aktyviai dalyvauja įvairioje institucijos bendruomenės veikloje.	
	VERTINIMO KOMENTARAS Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų dalyvauti institucijos bendruomenės veikloje teikdamas pasiūlymus, idėjas veiklai, būdamas dalyvis ar organizatorius.	PAGRINDIMAS 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
2.6	Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje. Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus.	
	VERTINIMO KOMENTARAS Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali rengti ar prisidėti prie ugdymo projektų rengimo ugdomiesiems tikslams pasiekti. Jis gali dalyvauti institucijos, šalies tarptautiniuose projektuose kaip dalyvis, ekspertas, lektorius, straipsnių autorius, grupės vadovas ar kita. Tokio pobūdžio projektus jis turėtų rengti atsižvelgdamas į vaikų norus ir poreikius.	PAGRINDIMAS 1. Projekto aprašo (tikslai, uždaviniai, trumpas aprašymas, numatomas rezultatas, pasiektas rezultatas), jei yra – projekto sąmata; 2. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
	Kiti požymiai	
1	Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais.	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Norėdamas kokybiškai įgyvendinti ugdymo tikslus, ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų ieškoti būdų bendradarbiauti su reikiama socialiniais partneriais: jis turėtų informuoti tėvus apie galimą bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, prirėikus ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali inicijuoti socialinių partnerių susitikimą su tėvais ir pats prisidėti prie problemų sprendimo. Nesant tėvų suinteresuotumo, ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas gali pats pristatyti problemas socialiniam partneriui ir gauti rekomendacijas taikyti savo darbe.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. dokumentas, atspindintis bendravimą ar/ir bendradarbiavimą su socialiniais partneriais: susirašinėjimas, bendrai parengtos rekomendacijos tėvams (fizinis ar/ir juridinis asmuo, padedantis įgyvendinti ugdymo(si) tikslus); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
2	Sukurta savita ir veiksminga klasės auklėtojo darbo sistema.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ugdymo programą pedagogas įgyvendina sėkmingai ir nuosekliai, nors pasitaiko į smulkių nesėkmių.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
3	Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Jei ikimokyklinio ugdymo mokykloje yra bendruomenės ugdytinių ir pedagogų, tėvų organizacijos, pedagogas jose dalyvauja išreikšdamas savo požiūrį, pasiūlymus ar kitaip prisidedamas savo veikla, dalyvaudamas metodiniuose būreliuose, audito grupėse.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. įsakymo kopija iš įstaigos vadovo apie dalyvavimą nurodytoje veikloje; 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
4	Dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pretenduojančių įgyti mokytojo metodininko ar eksperto kvalifikacines kategorijas, profesinę kompetenciją.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atitinkamos įstaigos išduoto dokumento kopija dėl dalyvavimo vertinimo veikloje; 2. įsakymo kopija iš įstaigos vadovo apie dalyvavimą nurodytoje veikloje; 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
5	Rengia užduotis šalies (ar tarptautinėms) olimpiadoms, konkursams.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parengti ir patvirtinti renginio organizatoriaus, renginio užsakovo dokumentų kopijos; 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
6	Yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti.	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas yra parengęs nacionalinį ar tarptautinį projektą švietimo, kultūros srityje ir gavo finansavimą jam įgyvendinti.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekto paraiškos kopija ir finansavimą patvirtinančio dokumento (sutarties) kopija; 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
7	Kita.	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS Teikia pasiūlymus ar/ir rengia nuostatus konkursams, olimpiadoms ir kita. Skatina tėvus pasidalyti, pristatyti ikimokyklinėje ugdymo mokykloje, šalyje ar/ir užsienyje įgyta, gauta informacija, medžiaga, susijusia su ikimokykliniu ar priešmokykliniu ugdymu(si). Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas pristatytą medžiagą kritiškai vertina, atsirinkęs kaupia, naudoja ugdymo procese ar kitų kolegų švietime.</p>	<p>PAGRINDIMAS 1. Parengti ir patvirtinti renginio organizatoriaus, renginio užsakovo dokumentų kopijas; 2. pristatymo ar kitokia forma renginio planas (pavadinimas, data, vieta, tikslai, uždaviniai, rezultatai ar kita); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.</p>
III	<p>Veiklos sritis: asmeninis profesinis tobulėjimas Supranta mokymosi visą gyvenimą vertę ir turi nuostatą nuolat mokytis. Geba rekonstruoti ir reflektuoti savo veiklą, siekdamas ją tobulinti ir atpažinti savo kompetencijas. Geba parengti ugdomosios ir metodinės veiklos dokumentų aplanką, jį pristatyti ir vertinti.</p>	
3.1	<p>Įsivertina savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis, įsivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje). Atsižvelgdamas į įsivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą. Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų fiksuoti įgytas žinias, taip pat ir savo gebėjimus bei kompetencijos nepakankumą, numatyti būdus kompetencijai kelti. Raštu fiksuoti svarbias įgytas žinias, gebėjimus ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų tam, kad vėliau galėtų jas lengviau analizuoti ar pritaikyti darbe. Žinių taikymo praktikoje analizė leidžia atrasti pačių žinių suvokimo klaidas ar būdų, metodų trūkumus. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų išklausti kolegų nuomonę, patarimus, užfiksuoti konstruktyvią kritiką ir į ją atsižvelgti planuodamas savo kompetencijos kėlimą. Bendravimas ir bendradarbiavimas su kolegomis, vaiko šeima turėtų būti konkretus, dalykiškas.</p>	<p>PAGRINDIMAS 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.</p>
3.2	<p>Domisi švietimo kaitos kryptimis, analizuoja ir kritiškai jas vertina. Švietimo naujoves įgyvendina atsižvelgdamas į kontekstą.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS Žino švietimo kaitos kryptis, naujoves ir planuoja ugdymo procesą atsižvelgdamas į jas ir aiškiai visa tai išskiria įsivertindamas savo darbą. Ugdymo proceso tikslai ir uždaviniai atitinka švietimo naujoves, kaitą ir turimos grupės poreikius.</p>	<p>PAGRINDIMAS 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.</p>
3.3	<p>Geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bases. Geba naudotis informacija ir bendrauti užsienio kalba. Siekdamas ugdymo kokybės, ugdymo procese taiko informacines - komunikacines technologijas.</p>	

	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p> <p>Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas turėtų naudotis mokyklos bei kitomis bibliotekomis, mokėti naudotis internetu, žinoti reikalingas ikimokyklinio ugdymo informacijų duomenų bazines internete. Mokytojas turėtų sugebėti gaunamą informaciją kritiškai atsirinkti, panaudoti ugdymo procese, tai atspindėti savianalizėje. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas geba bendrauti kokia nors užsienio kalba(omis). Geba savarankiškai kopijuoti/padauginti padalomą medžiagą, prireikus parengti ją kompiuteriu, parengti ir išsiųsti duomenis internetu ar faksu.</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 3. dalyvavimo renginiuose užsienio kalba įrodymas: pakvietimas, renginio programa, skaityto pranešimo ar vestos darbo grupės aprašymas; 4. įstaigos vadovo įsakymo kopija, nurodanti, kad ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas bendrauja su įstaigos svečiais užsieniečiais užsienio kalba, yra jiems pristatęs grupės veiklą ar vertėjavęs užsienio kalbos nemokantiems kolegoms; 5. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
3.4	<p>Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius.</p> <p>Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius.</p> <p>Mokosi nuotoliniu būdu.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 2. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 3. pažymos ar kito teisinio dokumento kopija iš aukštosios ar kokios kitos mokyklos, kuri patvirtina apie mokymąsi, kvalifikacijos kėlimą ar pan.; 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
	<p>Kiti požymiai</p>	
1	<p>Dalyvauja tarptautiniuose renginiuose (skaito pranešimus, paskaitas, veda seminarus, vadovauja grupių darbui).</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p>	<p>PAGRINDIMAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Renginio planas, darbotvarkė, kvietimas ar jo kopija, įrodanti dalyvimą renginyje(iuose); 2. vestų seminarų planai, skaitytų pranešimų, paskaitų planai, padalomosios ar kitokios medžiagos trumpas pristatymas ar jų kopijos; 3. savianalizės ir veiklos tobulinimo anketa (4 priedas); 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
2	<p>Yra Švietimo ir mokslo ministerijos aprobuoto vadovėlio autorius ar bendraautorius.</p>	
	<p>VERTINIMO KOMENTARAS</p>	<p>PAGRINDIMAS</p>
3	<p>Yra konsultantas, sertifikuotas mentorius, projekto koordinatorius (ne mažiau kaip 2 metai), tarptautinio lygmens sertifikatą turintis mokytojas.</p>	

	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 2. įstaigos vadovo įsakymo kopija ar kitas patvirtintas dokumentas, įrodantis, kad esate ar buvote konsultantas, mentorius/vadovas, projekto koordinatorius ar tarptautinio lygmens ikimokyklinio ugdymo auklėtojas ar priešmokyklinio ugdymo pedagogas; 3. įsakymo, sertifikatų ar kitų patvirtintų dokumentų kopijos; 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
4	Studijuoja universitetinėje aukštojoje mokykloje pagal II-III pakopos studijų programą ir siekia įgyti papildomą kvalifikaciją.	
	VERTINIMO KOMENTARAS Informaciją ir II-III pakopos studijų programas teikia/vykdo universitetinės aukštosios mokyklos (pirmoji (I) studijų pakopa – bakalauro, II – magistrantūros, o III – doktorantūros studijos). Gali būti įgyti nebūtinai tos pačios specialybės diplomai.	PAGRINDIMAS 1. Pažyma ar kitas koks dokumentas iš atitinkamos universitetinės aukštosios mokyklos; 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
5	Rengia ir skaito pranešimus užsienio kalba.	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Pranešimų santraukos, kvietimų kopijos ar kiti dokumentai, jų kopijos; 2. įsakymo kopija iš atitinkamos įstaigos vadovo arba renginio (seminaro, konferencijos ar kt.) organizatoriaus(ių); 3. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 4. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
6	Skaito metodines-dalykines, pedagogines paskaitas, pranešimus institucijos, miesto (rajono) ir šalies pedagogams.	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 2. paskaitų, pranešimų santraukos ar jų planų, kvietimų, renginio programų kopijos; 3. įsakymo kopija iš atitinkamos įstaigos vadovo arba renginio (seminaro, konferencijos ar kt.) organizatoriaus(ių); 4. dokumentų, patvirtinančių apie dalyvavimą ar kvietimą dalyvauti renginiuose ir/ar jo programą, kopijos; 5. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
7	Rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir dalyvauja jas įgyvendinant, veda autorinius seminarus mokytojams.	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Kvalifikacijos tobulinimo programos santraukos kopija; 2. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
8	Skaito pranešimus mokslinėse-praktinėse konferencijose miesto (rajono), apskrities, šalies pedagogams.	

	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Kvietimo dalyvauti renginyje kopija; 2. dokumento, įrodančio, kad yra skaitytas(i) pranešimai, kopija; 3. renginio, programos kopija; 4. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 5. pranešimo santrauka; 6. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
9	Yra parengęs metodines ir mokomąsias priemones, aprobuotas savivaldybės dalyko metodinio būrelio/	tarybos (profesijos mokytojams – ekspertų komisijos).
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Įsakymo kopija ar kitas dokumentas iš atitinkamos įstaigos (pedagogų tarybos ar kt.), patvirtinantis, kad yra aprobuota metodinė, mokomoji ar kitokia priemonė; 2. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
10	Vadovauja šalies profesinio mokymo metodinei komisijai arba yra tokios komisijos narys.	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS 1. Įsakymo ar kito dokumento kopija, patvirtinanti dalyvavimą komisijoje(se); 2. mokytojų kvalifikacijos tobulinimo lentelė (3 priedas); 3. kita medžiaga ar dokumentai, įrodantys įvykdytus kriterijus.
11	Kita	
	VERTINIMO KOMENTARAS	PAGRINDIMAS

REKOMENDACIJOS IR KOMENTARAI IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS VYKDanČIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ (IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTOJŲ IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PEDGAOGŲ) VEIKLAI VERTINTI

GRUPĖS UGDYMO(SI) PLANO SUKŪRIMAS

<p>1.1. Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius (veiklos kriterijus) Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą. Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka. Aiškūs ir suprantami vaikui ir pedagogui ugdymo ir ugdymosi uždaviniai siejami su vaikų veikla, rezultatais ir vertinimu. Užsiėmimai, rezultatai siejami su tolesniu ugdymu ir ugdymusi.</p>				
Grupės savitumas	Grupės aplinka	Ugdymo(si) tikslai, uždaviniai	Numatomas rezultatas, įvertinimas	Numatoma tolesnė veikla/tikslai

REKOMENDACIJOS IR KOMENTARAI IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS VYKDanČIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ (IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTOJŲ IR PRIEŠMOKYKLINIŲ UGDYMO ĮSTAIGŲ) VEIKLAI VERTINTI

1.3. Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus (vertinimo kriterijus) MOKYTOJO NAUDOJAMŲ TECHNOLOGIJŲ ĮSIVERTINIMAS

Eil. Nr.	Technologijos, ugdymo(si) būdai ir metodai	Aprašymas, kaip tai konkrečiai pasireiškia, atrodo mano grupėje, pvz. su konkrečiais vaikais, baldais ar daiktais/priemonėmis
I. Sukuriama tinkama aplinka		
1.	Grupėje sukurtos jaukios atskiros erdvės vaikų veiklai	
2.	Vaikai paskatinami susikurti vietas žaidimams, veiklai	
3.	Vaikui galima rinktis veiklą, buvimo vietą, draugus, laisvai judėti iš vienos erdvės į kitą	
4.	Vaikų dėmesys patraukiamas žaislais ir priemonėmis	
II. Ugdymas pavyzdžiu		
1.	Įvairūs vaiko dėmesio atkreipimo būdai	

2.	Sudominimas veikla pačiam nuoširdžiai veikiant vaikų akivaizdoje	
3.	Veikla kartu su vaikais - partnerystė veikloje	
4.	Mimika, žodžiais, elgesiu, veiksmais modeliuojama tai, kas norima perteikti vaikams	
5.	Tėvų dalyvavimas veikloje, savo patirties perteikimas vaikui	
III. Kūrybinė sąveika		
1.	Veikla inicijuojama pasiūlius idėją, temą, problemą, sumanymą veiklai, tyrinėjimui. Vaikai skatinami interpretuoti, kurti, atrasti. Veiklos žingsniai nereglamentuoti	
2.	Vaiko sumanymai pastebimi, gerbiami, palaikomi ir, prireikus, plėtojami, praturtinami	
3.	Priimami bendri sprendimai, susitarimai dėl veiklos, bendraujama, bedarbiaujama	
4.	Atvirais klausimais netiesiogiai vadovaujama vaikų ieškojimams, jie skatinami įveikti sunkumus, praturtinti sumanymus	
IV. Spontaniškasis ugdymas		
1.	Pritariama bet kokiai vaiko veiklai, ji gerbiama ir laikoma vertinga patirtimi	

2.	Vaiko veikla palaikoma emociškai – vaikas pagiriamas ir juo bei jo veikla pasidžiaugiama kartu.	
3.	Ugdymui panaudojamos netikėtos situacijos	
4.	Pasiūlomos priemonės vaiko poreikiams ir interesams tenkinti	
IV. Terapinis ugdymas		
1.	Taikomi atsipalaidavimo būdai	
2.	Taikomi džiaugsmo terapijos metodai	
3.	Taikomi žaidimo, menų terapijos metodai	
4.	Padedama išmokti įveikti sunkumus, spręsti problemas	
5.	Taiko prevencinio ugdymo turinį ir metodus	
V. Akademinis/tiesioginis mokymas		
1.	Užduotys yra skiriamos žinioms gauti ir atgaminti	

2.	Reglamentuoja visus užduoties atlikimo žingsnius	
3.	Tiesiogiai nurodo, demonstruoja kaip atlikti	
4.	Vyrauja užduotys visai grupei	

REKOMENDACIJOS IR KOMENTARAI IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS VYKDanČIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ (IKIMOKYKLINIO UGDYMO AUKLĖTOJŲ IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PEDAGOGŲ) VEIKLAI VERTINTI

1.6. Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką (veiklos kriterijus). GRUPĖS APLINKOS ĮSIVERTINIMAS

Eil. Nr.	Kokybiškos aplinkos nuostata	Kaip ji įgyvendinama/atsiskleidžia/suorganizuota mano grupėje
1.	Erdvėje vaikas randa viską, ko reikia žaidimams, aktyviai veiklai ir poilsiui	
2.	Erdvėje vaikas jaučiasi esąs šeimininkas – gali netrukdydamas kitiems laisvai ją keisti, pritaikyti žaidimams ir veiklai	
3.	Aplinka jauki, žaisminga, estetiška ir kūrybiška, funkcionali, skatinanti vaikų aktyvumą, norą veikti, ugdytis	
4.	Erdvė sudaryta iš mažesnių erdvių individualiai, grupelių ir visos grupės veiklai, pakanka erdvės judėjimui	
5.	Patalpos, baldai, įranga ir ugdymo priemonės pritaikytos vaikų ugdymosi netolygumams šalinti, specialiesiems ugdymo(si) poreikiams tenkinti	
6.	Kita	

BENDROJO LAVINIMO MOKYKLOS MOKYTOJO VEIKLOS VERTINIMAS

Ramunė Šmitienė

<p>I. Veiklos sritis: ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas. Išmano Bendrųjų programų ir išsilavinimo standartų bei kitų ugdymo turinį reglamentuojančių dokumentų esmę, dermę ir vadovaujasi jais. Geba planuoti ugdymo turinį ir jį įgyvendinti. Geba analizuoti ugdymo kontekstą.</p>	
<p>1.1 Kriterijus: Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius Požymiai: Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą. Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka. Aiškūs ir suprantami mokiniui ir mokytojui mokymo ir mokymosi uždaviniai siejami su mokinių veikla, rezultatais ir vertinimu. Pamokos rezultatai siejami su tolesniu mokymu ir mokymusi.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Šiuos požymius mokytojas pats aptaria savianalizėje ir pokalbio su vertintoju metu. Vertintojas stebi pamokas, analizuoja jas drauge su atestuojamu mokytoju. Mokytojas savianalizėje aptaria, kaip jis atsižvelgia į socialinį kontekstą organizuodamas ugdomąją veiklą, kaip sieja pamokos rezultatus su tolesniu mokymu, pateikia argumentus tai įrodančius. Visa tai turi būti aišku ir stebimose pamokose. Minėti požymiai turi būti pastebimi ir teminiuose (detaliosiuose ar dieniniuose) planuose. Mokymo ir mokymosi uždaviniai turi būti aiškūs ir suprantami, siejami su mokinių veikla ir rezultatais. Mokytojas, kuris rengia individualiąsias programas, integruoto ugdymo programas, projektus ir kt. taip pat atsižvelgia į socialinį kontekstą ir mokinių poreikius, numato konkrečius tikslus ir uždavinius siedamas juos su tolimesniu mokymu ir mokymusi. Vertinant svarbu aptarti: <i>Uždavinių apibrėžtumą, pamokos uždavinių ir bendrųjų bei tarpinių dalyko/ugdymo tikslų santykis, pamokos struktūros logiškumas, pagrįstumas, uždavinių, turinio, metodų ir mokymo priemonių dermė. Kas rodo, kad mokytojas pripažįsta mokinio individualumą kaip vertybę; kaip individualizuojamas ugdymas ir diferencijuojamas mokymas. Kaip mokytojas planuose reaguoja į besimokančiųjų įvairovę ir išlaiko mokymo ir mokymosi kompleksumą. Kaip planuose ir pamokoje atsispindi skirtingi mokymosi proceso dalyvių vaidmenys. Kas rodo, kad mokytojas žino ir supranta savo mokymo stilių, kad yra įgijęs lankstumo, prisiderindamas prie mokinių požiūrio į mokymąsi, mokymosi stilių.</i></p>	<p>Pagrindimas: Paties mokytojo parengti teminiai (detalieji ar dieniniai) planai, individualios, integruotos programos, savianalizės, mokinių darbai (kūrybiniai, tiriamieji, projektiniai ir kt.), pokalbis su mokytoju.</p>
<p>1.2 Kriterijus: Geba planuoti ugdymo turinį Požymiai: Planuodamas ugdymo turinį mokytojas yra išsiaiškines mokinių mokymosi poreikius ir pasiekimus. Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiams atsižvelgiant į mokinių poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prireikus koreguojami.</p>	

<p>Komentaras vertinimui:</p> <p>Mokytojas pokalbio metu pristato, kaip planuoja ugdomąją veiklą, komentuoja paties parengtus ir pateiktus planus.</p> <p>Rengdamas teminius planus mokytojas atsižvelgia į mokinių mokymosi poreikius, pasiekimus. Detaliuosiuose arba dieniniuose planuose (mėnesio), šie požymiai aiškūs ir suprantami. Mokytojas išmano standartus ir mokinių poreikius bei pasiekimus sieja su jais.</p> <p>Teminiai, detalieji, dieniniai planai koreguojami atsižvelgiant į mokinių poreikius, konkretūs ugdymo tikslai ir uždaviniai ne visada vienodi skirtingose klasėse.</p> <p>Vertinamas mokytojo veiklos planavimas:</p> <p><i>Kaip planuose atispindi numatomi mokinių pasiekimai: vertybės, žinios ir supratimas, gebėjimai ir kaip jie siejami su aprašytais Bendrosiose programose.</i></p> <p><i>Kaip įgyvendinant programą individualizuojamas, plėtojamas mokymo turinys ir planuojamas laikas mokymosi veikloms.</i></p> <p><i>Kaip planuojamas ir realizuojamas efektyviai naudojant laiką savarankiškas mokinių mokymasis ir jų bendradarbiavimas.</i></p> <p><i>Kaip atispindi ugdymo turinio planavimo lankstumas: ar mokytojas gali parodyti skirtingo detalumo ir/ar pakoreguotus planus; kaip pagrindžia detalizavimo ir/ar koregavimo būtinybę, priežastis ir laukiamą poveikį mokymui ir mokymuisi; kaip naudojami informacija apie mokinių pažangą ir pasiekimus koreguodamas ugdymą.</i></p> <p><i>Kaip pritaiko ugdymo turinį specifiniams ugdymo kontekstams: specialiųjų poreikių vaikams, gabiems vaikams, tautinių mažumų vaikams, migruojančių darbuotojų vaikams ir kt.</i></p>	<p>Pagrindimas:</p> <p>Paties mokytojo parengti teminiai, detalieji arba dieniniai planai (priklausomai nuo to, kokie planai rašomi mokyklos pedagogų tarybos sprendimu).</p> <p>Programos spec.poreikių mokiniams, pagilinto mokymo programos, pasirenkamųjų dalykų programos, tyrimai.</p>
<p>1.3 Kriterijus: Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus</p> <p>Požymiai: Parenka mokymo(-si) metodus remdamasis mokymosi uždaviniais taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir pažinimo dėsningumus.</p> <p>Taiko įvairius mokymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis ugdymo/pamokos tikslus ir uždavinius.</p> <p>Parenka ir lanksčiai taiko įvairias mokymo ir mokymosi strategijas, skatinančias mokinius savarankiškai mokytis, kelti sau mokymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, priimti atsakomybę už savo mokymąsi bei savarankiškai siekti ugdymosi tikslų.</p> <p>Naudoja informacines komunikacines technologijas.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Metodus mokytojas aptaria savianalizėje ir pokalbio su vertintoju metu. Vertintojas stebi pamokas, analizuoja jas drauge su atestuojamu mokytoju. Metodai taikomi tikslingai. Pamoka vyksta sklandžiai, mokiniai suvokia, ko siekia mokytojas, metodai skatina aktyvią veiklą. Mokytojas tikslingai ir išradingai taiko įvairius metodus, atitinkančius mokinių amžių, skatinančius domėtis mokomuoju dalyku. Pamokose naudojamos ir informacinės technologijos, mokiniai moka dirbti per pamoką kompiuteriu, naudojami įvairiomis programomis, internetu. Vertinamos mokymo nuostatos ir būdai: <i>Žino, naudoja ir tikslingai taiko pamokoje įvairias ugdymo strategijas, žadinančias ir plėtojančias mokinių kritinį mąstymą, kūrybiškumą ir problemų sprendimo gebėjimus.</i> <i>Pagrįstai ir tikslingai naudoja grupinio darbo metodą: taiko įvairius grupavimo būdus, atsižvelgdamas į mokinių poreikius, pamokos uždavinius ir kuriamos ugdymo aplinkos ypatybes.</i> <i>Taikydamas IKT atsižvelgia į mokinių šioje srityje turimą patirtį ir gebėjimus, paiso integracinių ryšių su informacinių technologijų dalyku.</i></p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, mokytojo savianalizės, pokalbis (interviu), pamokos aprašas</p>
<p>1.4 Kriterijus: Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą Požymiai: Parenka mokymo (-si) medžiagą ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių mokiniams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius mokymo turiniui perteikti. Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal mokinių poreikius ir galias. Rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas mokykloje.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas pristato ir apibūdina naudojamą mokymo ir mokymosi medžiagą, išmano standartus, aiškina, kaip diferencijuoja ir individualizuoja užduotis, gali pateikti paties parengtų užduočių pavyzdžių. Vertintojas stebi, kaip tai atsispindi pamokose. Pamokų metu mokiniams pateikiama aiški ir suprantama vadovėlinė medžiaga, darbas diferencijuojamas ir individualizuojamas. Mokytojas pamokose stengiasi naudoti ne tik vadovėlio medžiagą, turi diferencijuotų individualių užduočių pavyzdžių, atitinkančių standartus. Mokytojas pats kuria diferencijuotas ir individualias užduotis, rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas. Vertinama, <i>kaip parinkdamas ir pritaikdamas mokymo ir mokymosi medžiagą mokytojas orientuojasi į mokinių mokymosi stilius, jų poreikius, interesus ir galias.</i> <i>Diferencijuodamas pagal užduotį ar rezultatą, įvairiai struktūruodamas ir transformuodamas medžiagą mokytojas sudaro galimybes kiekvienam mokiniui patirti sėkmę.</i></p>	<p>Pagrindimas: Diferencijuotų individualių (2-3) užduočių pavyzdžiai, pokalbis (interviu), integruoto ugdymo programos, projektai, vertintojų stebimos pamokos, detalus pamokos planas.</p>
<p>1.5. Kriterijus: Geba atskleisti ugdymo turinį Požymiai: Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius ir galimybes. Geba sudominti mokinius, palaikyti aukštą mokymosi motyvaciją. Akademines žinias ir specifinius gebėjimus susieja su mokinių bendrųjų gebėjimų ugdymu.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Vertinama stebint pamokas ir jas aptariant. Vertinamas ugdymo turinio aktualizavimas, susiejimas su mokinių patirtimi, interesais, praktiniais poreikiais. Konkrečiai apibrėžti uždaviniai. Pamokos struktūra logiška, siekiama išsikeltų tikslų, mokiniams aišku, ko ir kam jie mokosi. Tarpusavyje dera uždaviniai, turinys, metodai ir mokymo priemonės. Vertinama: <i>Kaip mokytojas geba aktualizuoti ugdymo turinį, susieti jį su realiu gyvenimu, mokinių kasdienio gyvenimo poreikiais formuluodamas mokymosi uždavinius.</i> <i>Kaip mokytojas išlaiko dermę tarp dalyko žinių ir supratimo bei dalyko ir bendrųjų gebėjimų ugdymo, tarp akademinės ir praktinės ugdymo krypties.</i></p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu)</p>
<p>1.6 Kriterijus: Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką Požymiai: Kuria ugdomąją aplinką ir mikroklimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą ir saugumą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti. Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių mokinių veiklai skatinti; sudaro sąlygas mokinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtoti. Naudoja informacines komunikacines technologijas ugdymosi aplinkai kurti. Valdo klasėje vykstančius procesus.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Vertinant ugdymo ir ugdymosi aplinką svarbu ne materialinė bazė, o psichologinė aplinka, kaip mokinyš jaučiasi pamokoje. Aplinka neturi būti perkrauta, kad neblaškėtų mokinių dėmesio. Vertinama, ar: <i>Mokytojas kuria aplinką, kurioje mokinyš jaučiasi saugus ir pasitiki savimi ir kitais, nebijo klausti ir/ar suklysti atsakydamas į klausimą.</i> <i>Mokiniai laisvai ir saugiai naudojami fizine erdve.</i> <i>Atliepdamas mokinių įvairovę, mokytojas kuria įvairius mokymosi kontekstus: labiau akademinį ar praktinį, individualų ar grupinį, labiau savarankišką ar daugiau paramos reikalaujantį ir kt.</i> <i>Mokytojas pripažįsta įvairius besimokančiųjų vaidmenis mokymosi procese ir sudaro galimybes mokiniams tuos vaidmenis suprasti, atlikti ir išmokyti geriausiai kaip gali.</i> <i>Mokytojas sudaro fizines ir psichologines galimybes mokiniams bendrauti ir bendradarbiauti, rodyti iniciatyvą, veikti savarankiškai, rasti bendraminčių.</i></p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu) Mokinių darbai (kūrybiniai, tiriamieji, projektiniai ir kt.). Pamokos refleksija</p>
<p>1.7 Kriterijus: Geba naudoti laiką ir išteklius Požymiai: Racionaliai naudoja klasės erdvę, pamokos laiką, pasirenka tinkamą tempą. Derina mokymosi krūvius su mokinių galiomis (neperkrauna mokinių), namų užduotis tiesiogiai sieja su darbu klasėje. Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Geriausiai tai pastebima stebint pamokas. Vertinama: <i>Kaip mokytojas pasirengęs pamokai: ar mokytojas pamokos laiko nenaudoja tam, ką galėjo atlikti iš anksto; kiek pamokos laiko užima įvairūs organizaciniai aspektai, pvz., darbo grupėmis organizavimas ir kt.; kiek laiko buvo numatyta užduotims atlikti ir kiek laiko pamokoje mokiniai sugaišo joms atlikti.</i> <i>Kaip dera mokymo ir mokymosi tempas: ar mokytojas „nepalieka“ mokinių, ar mokiniai nenuobodžiauja laukdami kitos veiklos ar užduoties.</i> <i>Kaip mokytojas pasitelkia mokyklos ar bendruomenės išteklius, padedančius mokiniams patirti pažinimo ir mokymosi džiaugsmą ir vertę.</i> <i>Kaip mokytojas reguliuoja mokymosi krūvius: kaip dera pratybos klasėje su namų darbais (turinio ir apimties prasme) ar bendradarbiauja su kitais mokytojais ir tėvais diferencijuodamas mokymosi formas ir krūvius.</i></p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu)</p>
<p>1.8 Kriterijus: Geba vertinti mokinių pasiekimus Požymiai: Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus. Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, derančią su išsilavinimo standartais ir mokykloje esančia vertinimo sistema. Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniais. Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą. Mokiniais pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi. Vertinimo rezultatus naudoja planuodamas ir koreguodamas tolesnę ugdomąją veiklą.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Vertinimas kaip pažinimas: mokymo ir mokymosi proceso vertinimu pagrįstas pažinimas. Vertinimo metu surinktos informacijos naudojimas ugdymui planuoti ir koreguoti. Vertinimas kaip ugdymas: vertinamosios informacijos, skirtos mokiniui, pastovumas, aiškumas, naudingumas. Pagyrimų bei skatinimų ir kritikos dažnumo santykis. Žodinio (aprašomojo, paaiškinamojo) vertinimo ir vertinimo balais dažnumo santykis. Mokymosi vertinimo sistemos (kriterijų, organizavimo) aiškumas ir pagrįstumas. Vertinimas kaip informavimas: tėvų (globėjų) informavimo apie vaikų sėkmę mokantis dažnumas ir kokybė. Informavimo procedūrų apibrėžtumai ir tikslai. Vertinama: <i>Kaip mokytojas pagrindžia savo vertinimo sistemą, kaip jo sistema dera su kitų to paties dalyko mokytojų ir mokytojų, dirbančių toje pačioje klasėje vertinimo sistema.</i> <i>Kaip mokytojas panaudoja vertinimą mokinių motyvacijai skatinti.</i> <i>Kokius vertinimo metodus ir strategijas naudoja mokytojas siekdamas, kad kiekvienas mokinys patirtų sėkmę.</i> <i>Kaip mokytojo taikomas vertinimas padeda mokiniui mokytis: kokią informaciją, kada ir kaip dažnai gauna mokinys apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, kaip jis mokosi vertinti ir įsivertinti.</i> <i>Kaip vertinama individuali mokinio pažanga.</i></p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu) Mokinių darbų vertinimo pavyzdžiai, vertinimo užduotys, metodinių grupių protokolai, mokytojo savianalizės, pasiekimų knygelės ir kt.</p>

<p>Kiti požymiai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rengia individualias/dalyko programas atsižvelgdamas į mokinių poreikius. 2. Taiko ugdymo metodus, kurie skatina mokinius veiklą plėtoti už institucijos ribų, paremiant mokymąsi tiriamąja kūrybine veikla. 3. Dėl puikių dalykinių ir metodinių žinių mokytojas yra kviečiamas dalyvauti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos sudarytose dalykinėse komisijose, darbo grupėse. 4. Mokytojas dalyvauja apskrities viršininko ar/ir savivaldybės sudarytose komisijose, darbo grupėse. 5. Ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų ir pan. dalyviai / nugalėtojai / prizininkai / laureatai. 6. Mokytojas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas, geba derinti jos įvairovę mokinių poreikiams tenkinti. 7. Planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus. 8. Rengia užduotis brandos egzaminams, yra valstybinių brandos egzaminų vertintojas. 9. Kita 	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas pats pasirenka, kokius kitus požymius, papildančius šią sritį, jis pristato, jie nėra visi būtini.</p>	<p>Pagrindimas: Pažymos, diplomai (kopijos), įsakymai, metodinės grupės protokolai.</p>

<p>II. Veiklos sritis: bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje Užmezga ir palaiko veiksmingus ryšius su mokiniais, kolegomis, tėvais, vietos bendruomenės nariais. Supranta bendradarbiavimo su kolegomis ir kitais partneriais svarbą siekiant ugdymo tikslų. Geba savo žinias ir idėjas derinti su kitų žiniomis ir idėjomis. Dalyvaudamas su kitais žmonėmis ir jų grupėje siekia susitarimo.</p>	
<p>2.1 Kriterijus: Geba bendrauti ir bendradarbiauti Požymiai: Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais. Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje. Teikia metodinę pagalbą kolegoms.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Šiuos požymius mokytojas pats aptaria savianalizėje ir pokalbio su vertintoju metu. Mokytojas sistemingai dalyvauja mokyklos pedagogų tarybos posėdžiuose, aktyviai dirba metodinėje grupėje. Posėdžių metu pasisako, skaito pranešimus. Veda atviras pamokas mokyklos mokytojams, kolegoms iš kitų mokyklų. Organizuoja metodinius renginius. Vertinama: Kaip mokytojas bendradarbiauja su kolegomis, ypač dirbančiais toje pačioje klasėje, kurdamas sėkmingo mokymosi prielaidas ir vertindamas mokinių pasiekimus ir pažangą.</p>	<p>Pagrindimas: Direktoriaus įsakymai, metodinės grupės protokolai, pokalbis (interviu)</p>
<p>2.2 Kriterijus: Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą Požymiai: Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas pokalbio metu pristato, kaip bendrauja su ugdytinių tėvais, kolegomis. Mokytojas sistemingai bendrauja su ugdytinių tėvais bei kolegomis, aptaria ugdytinių mokymosi ir elgesio problemas, seka ir aptaria pažangą, koreguoja, individualizuoja ugdymą atsižvelgdamas į išaiškėjusias problemas. Mokytojas analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais. Vertinama: <i>Kaip mokytojas bendrauja ir bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais): pripažįsta jų vaidmenį, teises ir atsakomybę sudarant ugdymolsi sąlygas, paaikškina jiems, kokios sąlygos lemia sėkmingą mokymąsi, kaip tas sąlygas kurti ir palaikyti.</i></p>	<p>Pagrindimas: Pasiiekimų knygelės, tėvų susirinkimų protokolai, pokalbis (interviu) ir kt.</p>
<p>2.3 Kriterijus: Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime Požymiai: Organizuoja kultūrinius, edukacinius, sporto ir kt. renginius. Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovauja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas dalyvauja įvairiuose mokyklos renginiuose. Mokytojas organizuoja mokyklos renginius, dalyvauja miesto renginiuose, aptaria juos savoje mokykloje. Mokytojas organizuoja mikrorajono, miesto, rajono, apskrities, respublikinius, tarptautinius renginius. Vertinama: <i>Kaip mokytojas inicijuoja, organizuoja ir palaiko mokinių veiklą, įtvirtinančią mokymosi pasiekimus už klasės ir mokyklos sienų, susijusią su mokinio socializacija, tolesniu mokymusi, darbine veikla, karjera. Kaip mokytojas atliepia problemiškas mokyklos situacijas, kaip sugeba adekvačiai ir konstruktyviai jas vertinti.</i></p>	<p>Pagrindimas: Direktoriaus įsakymai, metodinės grupės protokolai, pažymos.</p>
<p>2.4 Kriterijus: Geba dirbti komandoje ar/ir vadovauti jai Požymiai: Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse. Dalyvauja/vadovauja mokyklos metodinei grupei, metodinei tarybai, savivaldybės metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai. Institucijos vadovo paskirtas mokytoju mentorium (padeda mažesnę patirtį turintiems mokytojams), vadovauja studentų praktikai. Rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Rodo iniciatyvą ir aktyviai dalyvauja įvairioje institucijos bendruomenės veikloje.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Aktyviai dirba metodinėje, audito ar kt. darbo grupėje. Rengia užduotis mokyklos olimpiadoms, konkursams. Vadovauja metodinei, audito ar kt. darbo grupei, studentų praktikai. Rengia užduotis miesto olimpiadoms, konkursams Vadovauja mokyklos metodinei tarybai, dalyvauja/vadovauja miesto dalykiniam metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai (sąjungai), rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Vertinama: Kaip mokytojas geba suburti bendraminčių komandą atlikti atvejo analizę ar kitą profesinės veiklos tyrimą, išbandyti naują metodą ir pan.</p>	<p>Pagrindimas: Įsakymai, pažymos, metodinės grupės protokolai</p>
<p>2.5. Kriterijus: Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant Požymiai: Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje. Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Dalyvauja mokyklos projektų veikloje. Rengia ir vykdo projektus mokykloje, dalyvauja miesto projektuose. Rengia/ vykdo mikrorajono, miesto projektus, rengia/vykdo/ dalyvauja respublikinius/ tarptautinius projektus. Vertinama: <i>Kaip mokytojo rengiami projektai atliepia švietimo strateginius tikslus, kaip projekto rezultatai panaudojami mokymuisi ir mokyklai tobulinti.</i> <i>Kaip mokytojas geba vadovautis mokyklos kaitą reglamentuojančiais dokumentais.</i> <i>Kaip mokytojas geba išvelgti besiformuojančius naujus švietimo poreikius ir paklausą.</i></p>	<p>Pagrindimas: Direktoriaus įsakymai, pažymos, metodinės grupės protokolai, pokalbis (interviu)</p>
<p>Kiti požymiai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais. 2. Sukurta savita ir veiksminga klasės auklėtojo darbo sistema. 3. Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje. 4. Dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pretenduojančių įgyti mokytojo metodininko ar eksperto kvalifikacines kategorijas, profesinę kompetenciją. 5. Rengia užduotis šalies (ar tarptautinėms) olimpiadoms, konkursams. 6. Yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti. 7. Kita 	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas pats pasirenka, kokius kitus požymius jis pristato, jie nėra visi būtini.</p>	<p>Pagrindimas: Pažymos, diplomai(kopijos), įsakymai, metodinės grupės protokolai. Pokalbis (interviu)</p>

<p>III. Veiklos sritis: asmeninis profesinis tobulėjimas Supranta mokymosi visą gyvenimą vertę ir turi nuostatą nuolat mokytis. Gebą rekonstruoti ir reflektuoti savo veiklą, siekdamas ją tobulinti ir atpažinti savo kompetencijas. Gebą parengti ugdomosios ir metodinės veiklos dokumentų aplanką, jį pristatyti ir vertinti.</p>
<p>3.1 Kriterijus: Geba vertinti savo veiklą/ kompetenciją ir asmeninius pasiekimus Požymiai: Įšivertina savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis, įšivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje). Atsižvelgdamas į šivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą. Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui.</p>

<p>Komentaras vertinimui: Šiuos požymius mokytojas pats aptaria savianalizėje ir pokalbio su vertintoju metu. Vertinamo mokytojo pa- geidavimu galimi pokalbiai su kolegomis, metodinės grupės nariais. Mokytojo veiklos savianalizėje aptarta: mokymosi pasiekimai; moksleivių mokymosi rezultatai; moksleivių mokymosi kokybės, poreikių tenkinimo, mokymosi ir egzaminų rezultatų sąveikos efektyvumas. dėstymo bei aiškinimo tikslingumas ir tinkamumas; mokytojo ir moksleivio dialogas; moksleivių mokymosi motyvacijos lygis; užduočių, veiklos formų ir priemonių parinkimas, pagalba moksleiviams, vertybinių nuos- tatų ir socialinių gebėjimų ugdymas; diferencijuoto ugdymo kokybė; moksleivių pažanga ir pasiekimai. Mokytojas objektyviai vertina savo kompetencijas, analizuoja veiklą atskleisdamas ne tik stipriąsias, bet ir silpnąsias puses. Profesinį tobulėjimą sieja su praktine veikla. Vertinama: <i>Kaip mokytojas įsivertindamas prisiima mokyklos viziją ir misiją: kaip jo asmeniniai profesiniai pasiekimai atlie- pia mokyklos viziją, misiją, strateginius tikslus.</i> <i>Kaip mokytojas panaudoja veiklos/ kompetencijos įsivertinimo rezultatus tolesniam tobulinimuisi planuoti.</i> <i>Kaip sistemina, aktualizuoja kvalifikacijos tobulinimo renginiuose įgytą kompetenciją, patikrina jos veiksmingu- mą, dalijasi su kolegomis.</i></p>	<p>Pagrindimas: Metodinės grupės protokolai, savianalizės, pokalbis (interviu)</p>
<p>3.2 Kriterijus: Geba taikyti švietimo naujoves Požymiai: Domisi švietimo kaitos kryptimis, analizuoja ir kritiškai jas vertina. Švietimo naujoves įgyvendina atsižvelgdamas į kontekstą.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas žino apie švietimo naujoves, jas analizuoja, vertina. Yra susipažinęs su naujausiais švietimo doku- mentais. Tikslingai įgyvendina švietimo naujoves atsižvelgdamas į kontekstą. Vertinama: <i>Kaip mokytojas supranta švietimo sistemos tikslus, jos struktūrinę ir turinio kaitą.</i> <i>Kaip mokytojas taiko kritinio mąstymo strategijas analizuodamas švietimo naujoves, pasirinkdamas tinkamiausius būdus ir priemones jas įgyvendinti.</i></p>	<p>Pagrindimas: Pokalbis (interviu)</p>
<p>3.3 Kriterijus: Geba naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais Požymiai: Geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bases. Geba naudotis informacija ir bendrauti užsienio kalba. Siekdamas ugdymo kokybės, ugdymo procese taiko informacines - komunikacines technologijas.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas darbe naudojasi įvairiais informaciniais šaltiniais. Rengdamasis pamokai, ruošdamas užduotis geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bazes. Kokybiškai dirba su informacinėmis - komunikacinėmis technologijom. Vertinama: <i>Kaip mokytojas geba taisyklingai kalba veikti mintis, formuluoti ir interpretuoti idėjas, faktus, jausmus, pritaikyti kalbą tikslui ir adresatui skirtinguose profesinės veiklos kontekstuose, naudodamasis įvairiomis komunikacijos priemonėmis. Kaip mokytojas geba teikti ir gauti grįžtamąjį ryšį iš visų ugdymo proceso dalyvių ir socialinių partnerių. Kaip mokytojas atlieka ugdymui aktualios informacijos paiešką, pasirenka ir naudoja adekvačias duomenų bazes; kaip informacija naudojama siekiant edukacinių tikslų.</i></p>	<p>Pagrindimas: Pokalbis (interviu) Užduočių parengimo kokybė, forma.</p>
<p>3.4 Kriterijus: Geba tobulinti savo kvalifikaciją Požymiai: Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius. Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius. Mokosi nuotoliniu būdu.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas lankosi seminaruose, tobulina kvalifikaciją pagal institucijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius. Mokytojas dalyvauja ir kituose miesto kvalifikacijos renginiuose (konferencijose, paskaitose, atvirose pamokose) Mokytojas dalyvauja respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose, nuolat tobulindamas kvalifikaciją. Vertinama: <i>Mokytojas geba įsivertinti savo darbo privalumus ir trūkumus, numatydamas tobulinimosi perspektyvas. Mokytojas geba įsivertinti ir įvardyti savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius ir pasirinkti savo mokymosi formą: individualiai, grupėje, projektuose ir kt. Mokytojas nuolat palaiko kritinio mąstymo gebėjimus ir taiko kritinio mąstymo strategijas analizuodamas naujas ugdymo teorijas, koncepcijas, naujoves.</i></p>	<p>Pagrindimas: Direktoriaus įsakymai, pažymos, pokalbis (interviu)</p>
<p>Kiti požymiai: 1. Dalyvauja tarptautiniuose renginiuose (skaito pranešimus, paskaitas, veda seminarus, vadovauja grupių darbui). 2. Yra Švietimo ir mokslo ministerijos aprobuoto vadovėlio autorius ar bendraautorius 3. Yra konsultantas, sertifikuotas mentorius, projekto koordinatorius (ne mažiau kaip 2 metai), tarptautinio lygmens sertifikatą turintis mokytojas. 4. Studijuoja universitetinėje aukštojoje mokykloje pagal II-III pakopos studijų programą ir siekia įgyti papildomą kvalifikaciją. 5. Rengia ir skaito pranešimus užsienio kalba. 6. Skaito metodines-dalykines, pedagogines paskaitas, pranešimus institucijos, miesto (raiono) ir šalies pedagogams. 7. Rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir dalyvauja jas įgyvendinant, veda autorinius seminarus mokytojams. 8. Skaito pranešimus mokslinėse-praktinėse konferencijose miesto (raiono), apskrities, šalies pedagogams. 9. Yra parengęs metodines ir mokomąsias priemones, aprobuotas savivaldybės dalyko metodinio būrelio/ tarybos (profesijos mokytojams – ekspertų komisijos). 10. Vadovauja šalies profesinio mokymo metodei komisijai arba yra tokios komisijos narys. 11. Kita</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas pats pasirenka, kokius kitus požymius jis pristato, kaip pristatoma veikla papildo šios srities požymius.</p>	<p>Pagrindimas: Pažymos, diplomai, įsakymai, Pokalbis (interviu)</p>

BENDROJO LAVINIMO MOKYKLOS MOKYTOJO VEIKLOS VERTINIMAS (mokytojų, dirbančių su integruotai ugdomais specialiuųjų poreikių vaikais bendrojo lavinimo mokykloje)

Rimantė Juškuviene

<p>I. Veiklos sritis: ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas. Išmano Bendrųjų programų ir išsilavinimo standartų bei kitų ugdymo turinį reglamentuojančių dokumentų esmę, dermę ir vadovaujasi jais. Geba planuoti ugdymo turinį ir jį įgyvendinti. Geba analizuoti ugdymo kontekstą.</p>	
<p>1.1 Kriterijus: Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius Požymiai: Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą. Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka. Aiškūs ir suprantami mokiniui ir mokytojui mokymo ir mokymosi uždaviniai siejami su mokinių veikla, rezultatais ir vertinimu. Pamokos rezultatai siejami su tolesniu mokymu ir mokymusi.</p>	
Komentaras vertinimui	Pagrindimas
<p>Mokytojas žino specialiąją ugdymą reglamentuojančius aktus, išmano jų esmę ir vadovaujasi jais ugdant specialiųjų poreikių mokinius. Jis turi žinių apie specialiųjų poreikių asmenų grupes, jų ugdymo ypatumus. Skiria pakankamai dėmesio mokinio pažinimui: jį stebi, analizuoja asmenybės savybes, vertina ugdymo galimybes, pasiekimus. Geba laiku pastebėti mokinio ugdymo(si) sunkumus ir kreipiasi į specialiojo ugdymo komisiją dėl mokinio gebėjimų ir poreikių įvertinimo. Žinodamas priežastį, dėl kurios mokinyso patiria ugdymo(si) sunkumus, jo specialiuosius poreikius, numato konkrečius jo ugdymo tikslus ir uždavinius.</p>	<p>Pažymėjimas apie išklaustus specialiosios pedagogikos ir psichologijos kursus. Mokinių, turinčių ugdymo(si) sunkumų veiklos įvertinimo lapai, jų darbai, mokytojo parengti individualūs ugdymo planai, programos.</p>
<p>1.2 Kriterijus: Geba planuoti ugdymo turinį Požymiai: Planuodamas ugdymo turinį mokytojas yra išsiaiškinęs mokinių mokymosi poreikius ir pasiekimus. Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiams atsižvelgiant į mokinių poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prireikus koreguojami.</p>	
Komentaras vertinimui	Pagrindimas
<p>Planuodamas specialiųjų poreikių mokinių ugdymą mokytojas turi būti susipažinęs su jų raidos ypatumų vertinimu, duomenimis apie mokymosi sunkumus ir juos sąlygojančias priežastis, potencines šių mokinių ugdymo galimybes. Ugdymo turinį specialiųjų poreikių mokiniams mokytojas pritaiko taip, kad jų ugdymas remtųsi geriausiai susiformavusiais jų gebėjimais(galiomis), tuo pačiu atsižvelgia į sutrikimus, sukeliančius ugdymo sunkumus. Planus ir/ar jų korekcijas grindžia renkama ir apibendrinama informacija apie programų veiksmingumą.</p>	<p>Modifikuotos ir adaptuotos programos, mokyklos specialiojo ugdymo komisijos posėdžių protokolai (jų metu apbruojamos šios programos, įvertinamas jų veiksmingumas)</p>

<p>1.3 Kriterijus: Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus</p> <p>Požymiai: Parenka mokymo(-si) metodus remdamasis mokymosi uždaviniais taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir pažinimo dėsningumus.</p> <p>Taiko įvairius mokymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis ugdymo/pamokos tikslus ir uždavinius.</p> <p>Parenka ir lanksčiai taiko įvairias mokymo ir mokymosi strategijas, skatinančias mokinius savarankiškai mokytis, kelti sau mokymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, priiimti atsakomybę už savo mokymąsi bei savarankiškai siekti ugdymosi tikslų.</p> <p>Naudoja informacines komunikacines technologijas.</p>	
Komentaras vertinimui	Pagrindimas
<p>Mokytojas, ugdantis specialiųjų poreikių mokinius, geba derinti tradicinius ugdymo būdus ir metodus su alternatyviais, ieško ir atrinka efektyviausius būdus ir metodus, užtikrinančius šių mokinių ugdymo sėkmę.</p> <p>Ugdymo procese šalia bendrųjų ugdymo priemonių taiko ir papildomas, naujai parengtas arba pritaikytas ugdymo priemones, pagrindžia jų atranką ir naudojimą.</p>	<p>Modifikuotos ir adaptuotos programos, mokyklos specialiojo ugdymo komisijos posėdžių protokolai (jų metu aprobuojamos šios programos, įvertinamas jų veiksmingumas)</p>
<p>1.4 Kriterijus: Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą</p> <p>Požymiai: Parenka mokymo (-si) medžiagą ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių mokiniams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius mokymo turiniui perteikti.</p> <p>Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal mokinių poreikius ir galias.</p> <p>Rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas mokykloje.</p>	
Komentaras vertinimui	Pagrindimas
<p>Mokytojas specialiųjų poreikių mokiniams mokymo(si) medžiagą parenka ir pritaiko atsižvelgdamas į individualius jų ugdymosi poreikius. Geba modifikuoti ir adaptuoti bendrąsias programas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • supaprastina, pakeičia temas, užduotis taip, kad jos būtų korekcinį pobūdį, būtų suprantamos mokiniams; • keičiant ugdymo turinį (adaptuojant programas), mokytojas adaptuotą programą derina su bendrąja taip, kad specialiųjų poreikių mokiniams, dirbdamas pagal savo galimybes, kartu dalyvautų visos klasės ar grupės veikloje. 	<p>Modifikuotos ir adaptuotos programos, specialiųjų poreikių mokinių pasiekimų vertinimo lapai, jiems pritaikytų užduočių pavyzdžiai.</p>
<p>1.5. Kriterijus: Geba atskleisti ugdymo turinį</p> <p>Požymiai: Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius ir galimybes.</p> <p>Geba sudominti mokinius, palaikyti aukštą mokymosi motyvaciją.</p> <p>Akademines žinias ir specifinius gebėjimus susieja su mokinių bendrųjų gebėjimų ugdymu.</p>	
Komentaras vertinimui:	Pagrindimas:
<p>Mokytojas turi pakankamai žinių apie specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių ugdymo ypatumus, geba tradicinių ir specialiųjų ugdymo metodų ir būdų pagalba suprantamai perteikti ugdymo turinį, mokomąją medžiagą pateikti taip, kad ji sudominėtų šiuos mokinius.</p>	<p>Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu)</p>
<p>1.6 Kriterijus: Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką</p> <p>Požymiai: Kuria ugdomąją aplinką ir mikroklimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą ir saugumą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti.</p> <p>Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių mokinių veiklai skatinti; sudaro sąlygas mokinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtoti. Naudoja informacines komunikacines technologijas ugdymosi aplinkai kurti.</p> <p>Valdo klasėje vykstančius procesus.</p>	

<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas geba sukurti specialiųjų poreikių mokiniams tinkamą ugdymo ir ugdymosi aplinką. Jis parenka šiems mokiniams tinkamą sėdėjimo vietą, sukuria tokį pamokos mikroklimatą, kuriame jie gerai jaučiasi, geba dirbti individualiai, kartu gali kaupti patirtį ir lavėti būdami bendrojoje klasėje.</p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu)</p>
<p>1.7 Kriterijus: Geba naudoti laiką ir išteklius Požymiai: Racionaliai naudoja klasės erdvę, pamokos laiką, pasirenka tinkamą tempą. Derina mokymosi krūvius su mokinių galiomis (neperkrauna mokinių), namų užduotis tiesiogiai sieja su darbu klasėje. Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas, žinodamas specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių gebėjimus, jų ugdymo ypatumus, geba pasirinkti tinkamą užduočių pobūdį, kiekį, tinkamą tempą, skiria pakankamai laiko svarbiausių pamatinių gebėjimų ugdymui, pagrindinių temų kartojimui, korekcinio pobūdžio užduočių atlikimui. Namų darbų apimtis parenka atsižvelgdamas į kiekvieno mokinio individualias galimybes.</p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu)</p>
<p>1.8 Kriterijus: Geba vertinti mokinių pasiekimus Požymiai: Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus. Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, derančią su išsilavinimo standartais ir mokykloje esančia vertinimo sistema. Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniams. Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą. Mokiniams pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi. Vertinimo rezultatus naudoja planuodamas ir koreguodamas tolesnę ugdymąją veiklą.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas turi pakankamai žinių apie specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių vertinimą. (Žemiau pateikiu išsamų vertinimo komentarą, norėčiau Jūsų nuomonės ar jis reikalingas). Vertindamas specialiųjų ugdymosi poreikių mokinius, mokytojas turi žinoti, kad šie mokiniai vertinami ta pačia vertinimo sistema kaip ir kiti mokiniai. Moksleiviai, ugdomi pagal modifikuotas programas, pasiekia tik Bendrojo išsilavinimo standartais nustatytą minimalų dalyko pasiekimų lygį. Jų žinios, gebėjimai ir įgūdžiai negali būti vertinami gerais ir labai pažymiais. Tačiau mokytojas kartais geru įvertinimu turi paskatinti mokinį už pastangas, palaikyti mokymosi motyvaciją. Mokinių, ugdomų pagal adaptuotas, specialiąsias, individualiąsias programas žinios gebėjimai ir įgūdžiai nesiekia Bendrojo išsilavinimo standartais nustatyto minimalaus pasiekimų lygio. Jie vertinami pagal sudarytos programos turinio įsisavinimo lygį. Šie mokiniai gali būti vertinami labai gerais, gerais, nepatenkinamais pažymiais (kai mokinytis turi potencialių galių, tačiau nesistengia).</p>	<p>Pagrindimas: Vertintojų stebimos pamokos, pokalbis (interviu)</p>

<p>II. Veiklos sritis: bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje Užmezga ir palaiko veiksmingus ryšius su mokiniais, kolegomis, tėvais, vietos bendruomenės nariais. Supranta bendradarbiavimo su kolegomis ir kitais partneriais svarbą siekiant ugdymo tikslų. Geba savo žinias ir idėjas derinti su kitų žiniomis ir idėjomis. Dalyvaudamas su kitais žmonėmis ir jų grupėje siekia susitarimo.</p>	
<p>2.1 Kriterijus: Geba bendrauti ir bendradarbiauti Požymiai: Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais. Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje. Teikia metodinę pagalbą kolegomis.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas ,ugdantis specialiųjų ugdymosi poreikių mokinius, bendrauja ir bendradarbiauja su mokykloje dirbančiais specialistais (specialiaisiais pedagogais, logopedais, psichologais), dalinasi patirtimi su kitais šiuos mokinius ugdančiais mokytojais. Jei mokykloje nėra specialistų, konsultuojasi su savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais. Mokytojas pastoviai dalyvauja mokyklos specialiojo ugdymo komisijos posėdžiuose, juose pristato programas, pagal kurias ugdomi specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai, kolegialiai aptaria tolimesnius šių mokinių ugdymo tikslus ir uždavinius.</p>	<p>Pagrindimas: Direktoriaus įsakymai, mokyklos specialiosios ugdymo komisijos posėdžių protokolai.</p>
<p>2.2 Kriterijus: Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą Požymiai: Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas pastoviai bendrauja su specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), supažindina juos su programomis, pagal kurias bus ugdomi šie mokiniai, informuoja juos apie ugdymosi pasiekimus bei problemas. Su kolegomis aptaria specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių pažangą, kokių ugdymo metodų ir būdų dėka ji buvo pasiekta, analizuoja mokymosi, elgesio problemas, pasinaudoja aptarimo rezultatais koreguodamas planus, didindamas savo veiklos pedagoginį poveikį.</p>	<p>Pagrindimas: Pasiekimų knygelės, tėvų susirinkimų protokolai, pokalbis (interviu) ir kt.</p>
<p>2.3 Kriterijus: Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime Požymiai: Organizuoja kultūrinius, edukacinius, sporto ir kt. renginius. Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovauja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas, atsižvelgdamas į specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių interesus ir gebėjimus, stengiasi kad jie dalyvautų įvairiuose organizuojamuose mokyklos renginiuose, padeda juos pasirinkti ir jiems pasiręgti.</p>	<p>Pagrindimas:</p>
<p>2.4 Kriterijus: Geba dirbti komandoje ar/ir vadovauti jai Požymiai: Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse. Dalyvauja/vadovauja mokyklos metodinei grupei, metodinei tarybai, savivaldybės metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai. Institucijos vadovo paskirtas mokytoju mentorium (padeda mažesnę patirtį turintiems mokytojams), vadovauja studentų praktikai. Rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Rodo iniciatyvą ir aktyviai dalyvauja įvairioje institucijos bendruomenės veikloje.</p>	

Komentaras vertinimui: Mokytojas dalyvauja mokyklos specialiojo ugdymo komisijos darbe.	Pagrindimas: Direktoriaus įsakymas, mokyklos SUK (specialiosios ugdymo komisijos) posėdžių protokolai.
2.5. Kriterijus: Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant Požymiai: Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje. Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus.	
Komentaras vertinimui:	Pagrindimas:
Kiti požymiai: 1. Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais. 2. Sukurta savita ir veiksminga klasės auklėtojo darbo sistema. 3. Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje. 4. Dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pretenduojančių įgyti mokytojo metodininko ar eksperto kvalifikacines kategorijas, profesinę kompetenciją. 5. Rengia užduotis šalies (ar tarptautinėms) olimpiadoms, konkursams. 6. Yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti. 7. Kita	
Komentaras vertinimui:	Pagrindimas:

III. Veiklos sritis: asmeninis profesinis tobulėjimas Supranta mokymosi visą gyvenimą vertę ir turi nuostatą nuolat mokytis. Geba rekonstruoti ir reflektuoti savo veiklą, siekdamas ją tobulinti ir atpažinti savo kompetencijas. Geba parengti ugdomosios ir metodinės veiklos dokumentų aplanką, jį pristatyti ir vertinti.	
3.1 Kriterijus: Geba vertinti savo veiklą/ kompetenciją ir asmeninius pasiekimus Požymiai: Įsivertina savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis, įsivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje). Atsižvelgdamas į įsivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą. Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui.	
Komentaras vertinimui: Mokytojas analizuoja specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymo rezultatus: jų pasiekimus, naudotų ugdymo metodų, būdų, priemonių veiksmingumą. Jis įvertina savo gebėjimą tinkamai organizuoti šių mokinių ugdymą procesą, nurodo savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis. Apibūdina, kuriomis kryptimis vyksta, kaip taikomos ir kokį poveikį turi kvalifikacijos tobulinimo metu įgytos kompetencijos. Mokytojas planuoja savo profesinės kompetencijos tobulinimą, yra nusimatęs prioritetus.	Pagrindimas: SUK (mokyklos specialiosios ugdymo komisijos) posėdžių protokolai, savianalizės, pokalbis (interviu)
3.2 Kriterijus: Geba taikyti švietimo naujoves Požymiai: Domisi švietimo kaitos kryptimis, analizuoja ir kritiškai jas vertina. Švietimo naujoves įgyvendina atsižvelgdamas į kontekstą.	

<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas yra susipažinęs su specialųjų ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais, domisi specialiuųjų poreikių mokinių ugdymo naujovėmis ir jas įgyvendina šių mokinių ugdymo procese.</p>	<p>Pagrindimas: Pokalbis (interview)</p>
<p>3.3 Kriterijus: Geba naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais Požymiai: Geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bazines. Geba naudotis informacija ir bendrauti užsienio kalba. Siekdamas ugdymo kokybės, ugdymo procese taiko informacines - komunikacines technologijas.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas iš įvairių rūšių informacijos geba atrinkti užduotis, atitinkančias specialiuųjų ugdymosi poreikių mokinių gebėjimus. Pasitelkia IKT mokinių gebėjimų ugdymui.</p>	<p>Pagrindimas: Užduočių parengimo kokybė, forma.</p>
<p>3.4. Kriterijus: Geba tobulinti savo kvalifikaciją Požymiai: Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius. Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius. Mokosi nuotoliniu būdu.</p>	
<p>Komentaras vertinimui: Mokytojas nuolat tobulina darbo su specialiuųjų ugdymosi poreikių mokiniams kvalifikaciją: dalyvauja konferencijose, seminaruose, kituose renginiuose.</p>	<p>Pagrindimas: Direktoriaus įsakymai, pažymos, pokalbis (interview)</p>

REKOMENDACIJOS PROFESIJOS MOKYTOJO VEIKLAI VERTINTI

Virginija Putnaitė

<p>I. Veiklos sritis: ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas. Išmano Bendrųjų programų ir išsilavinimo standartų bei kitų ugdymo turinį reglamentuojančių dokumentų esmę, dermę ir vadovaujasi jais. Geba planuoti ugdymo turinį ir jį įgyvendinti. Geba analizuoti ugdymo kontekstą.</p>	
<p>1.1. Kriterijus: Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius</p>	
<p>Požymiai: Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą. Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka. Aiškūs ir suprantami mokiniui ir mokytojui mokymo ir mokymosi uždaviniai siejami su mokinių veikla, rezultatais ir vertinimu. Pamokos rezultatai siejami su tolesniu mokymu ir mokymusi.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas turėtų dalyvauti profesinio mokymo programų rengimo darbo grupėse. Rengiant programas, profesijos mokytojas turėtų gebėti numatyti tikslų, uždavinių ir ugdymo rezultatų tarpusavio sąveiką, kad parengtos profesinio mokymo programos visiškai atitiktų šalies, regiono rinkos poreikius, mokyklos bei bendrųjų programų ar standartų keliamus tikslus ugdymui. Programų turinys turėtų būti nuolat tobulinamas atsižvelgiant į spartų technologijų vystymąsi, naujų kompetencijų poreikį. Siekdamas suformuluoti tikslus ir uždavinius, profesijos mokytojas turėtų analizuoti mokymo turinį, nustatyti, kokius mokėjimus ir įgūdžius pasirinktos profesijos mokiniai turi įgyti, kokia praktine veikla užsiimti, kokias mąstymo operacijas atlikti, kad įsisavintų medžiagą. Profesijos mokytojas turėtų gebėti pagrįsti įgytų kompetencijų prasmę ir naudą. Profesijos mokytojas iš anksto turėtų būti numatęs pasiekimų vertinimo metodus, kad galėtų stebėti teigiamus arba neigiamus ugdomosios veiklos pokyčius. Profesijos mokytojas, numatydamas tolesnio mokymo ir mokymosi uždavinius, turėtų remtis mokinio ar mokinių grupės pasiekimais, polinkiais, interesais, poreikiais, todėl turėtų gerai pažinti ugdytinius. Atsižvelgdamas į tai - planuoti ugdymo turinį, organizuoti papildomojo ugdymo renginius, užsiėmimus.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Mokymo programos; teminiai planai; detalizuoti planai; mokinių poreikių, pažinimo tyrimo medžiaga; vertinimo kriterijai, vertinimo sistema; mokymosi rezultatų tyrimo medžiaga; k.t.</p>
<p>1.2. Kriterijus: Geba planuoti ugdymo turinį</p>	
<p>Požymiai: Planuodamas ugdymo turinį mokytojas yra išsiaiškinęs mokinių mokymosi poreikius ir pasiekimus. Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiams atsižvelgiant į mokinių poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prireikus koreguojami.</p>	

<p>Rekomendacijos vertinimui: Planuodamas dalyko/modulio ugdymo turinį profesijos mokytojas turėtų būti gerai susipažinęs su visa profesijos mokymo programa: koks bazinis išsilavinimas mokinių, kuriuos mokys, kokias kompetencijas mokiniai turi įgyti, kokios kompetencijų ribos. Planuodamas ugdymo turinį profesijos mokytojas turėtų remtis dokumentais: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Profesinio mokymo įstatymu, Valstybinės švietimo strategijos nuostatomis, specialybės mokymo programa/ standartu. Sudarant teminį planą, siekiant dalykų suderinamumo, kryptingo ir nuoseklaus mokinių kompetencijų įgijimo, profesijos mokytojas turėtų glaudžiai bendradarbiauti su kitais toje grupėje dirbančiais mokytojais. Ugdymo proceso metu profesijos mokytojas turėtų nuolat peržiūrėti ir patikrinti, ar sudarytas ir vykdomas planas atitinka poreikius, mokslo, technikos lygį, ūkio vystymąsi perspektyvas, ar veikla kokybiška. Neatitikimo atveju planas turėtų būti koreguojamas - keičiamas ar atskiros jo dalys papildomos, siauriamos ir t.t. Dėl to profesijos mokytojas turėtų surinkti ir išnagrinėti informaciją, kad galėtų objektyviai įvertinti esamą mokinių pasiekimų lygį, poreikius. Be teminio plano, mokytojas turėtų gebėti sudaryti detalizuotą (pamokos, temos, trumpesnio laikotarpio ar pan.) planą. Mokytojas turėtų žinoti, kad toks planas padeda nuosekliai laikytis išsilavinimo standartų, ugdyti dalykinius bei bendruosius gebėjimus, integruoti dalykus, palengvina pamokos eigą.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): pokalbiai; užduočių, testų analizė; mokinių savęs įsivertinimas; teminiai planai; detalizuoti planai; k.t.</p>
<p>1.3. Kriterijus: Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus</p>	
<p>Požymiai: Parenka mokymo(-si) metodus remdamasis mokymosi uždaviniais, taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir pažinimo dėsningumus. Taiko įvairius mokymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis į ugdymo/pamokos tikslus ir uždavinius. Parenka ir lanksčiai taiko įvairias mokymo ir mokymosi strategijas, skatinančias mokinius savarankiškai mokytis, kelti sau mokymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, priimti atsakomybę už savo mokymąsi bei savarankiškai siekti ugdymo tikslų. Naudoja informacines komunikacines technologijas.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Mokydamas profesijos mokytojas turėtų naudoti įvairius metodus, atsižvelgiant į mokinių profesinę patirtį, profesijos pobūdį, jos sudėtingumą, kabineto ar dirbtuvių galimybes, turimą laiką ir k.t. Profesijos mokytojas turėtų naudoti metodus, orientuotus į bendrųjų gebėjimų, vertybinių nuostatų ugdymą ir informacinės visuomenės žmogui būtinų kompetencijų suteikimą, turėtų naudoti metodus, kurie grindžiami ne tik žinių perteikimu ir perėmimu, bet ir jų analize, kritišku vertinimu ir praktiniu naudojimu, glaudžiai siejant mokymo turinį su įvairių sričių gyvenimo praktika, problemomis ir jų sprendimų paieška. Mokydamas profesijos mokytojas neturėtų "primesti" mokiniams savo mėgiamo mokymosi stiliaus, kadangi jis gali būti priimtinas tik daliai mokinių. Mokytojas turėtų žinoti kiekvieno mokinio jam geriausią mokymosi stilių. Planuojant užsiėmimus profesijos mokytojas turėtų įtraukti skirtingų rūšių veiklą, kuri padėtų įvairių mokymosi stilių žmonėms mokytis. Kad pamokos būtų įdomios, kad pamokų metu parinkti mokymo metodai padėtų mokiniams kuo greičiau ir kuo efektyviau įsisąmoninti mokomąją medžiagą, pamokoje profesijos mokytojas turėtų taikyti aktyvius savarankiškumą ir bendradarbiavimą skatinančius mokymo ir mokymosi metodus, savarankiškos veiklos praktiką. Pamokoje mokinys turi būti skatinamas pats mokytis. Mokytojo vaidmuo pamokoje - mokymosi organizatorius, mokymosi galimybių kūrėjas, konsultantas, mokymosi patarėjas, tarpininkas tarp mokinio ir šiuolaikinių informacijos šaltinių. Vykstant nuolatinei informacinių ir komunikacinių technologijų kaitai, profesijos mokytojas turėtų mokytis dirbti naujomis bei patraukliomis technologijomis. Skatindamas mokinius mokytis, ugdydamas savarankiškumą, mokytojas pamokose turėtų naudoti informacines komunikacines priemones. Jos galėtų būti naudojamos medžiagos paieškai internete, duomenų apdorojimui ir k.t.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai; anketų, apklausų duomenys; stebėtų pamokų analizė; k.t.</p>
<p>1.4. Kriterijus: Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą</p>	

<p>Požymiai: Parenka mokymo (-si) medžiaga ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių mokiniams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius mokymo turiniui perteikti. Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal mokinių poreikius ir galias.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Mokydamas profesijos mokytojas turėtų naudoti medžiaga, kuri būtų orientuota į standartuose, mokymo/dalyko programoje numatytas kompetencijas. Profesijos mokytojas turėtų naudoti naujausią medžiaga, atitinkančią šiuolaikinį mokslo, technikos ir kultūros lygį bei pasirinktai profesinės veiklos sričiai keliamus reikalavimus, sudarančią sąlygas nuolat tenkinti pažinimo poreikius ir tobulėti. Parenkant mokomąją medžiaga profesijos mokytojas turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad mokomoji medžiaga padėtų mokytojui suteikti žinių, mokėjimų, įgūdžių - tam tikrų mokymo programoje numatytų kompetencijų - įvairių gebėjimų mokiniams. Profesijos mokytojas galėtų būti parengęs mokymo ir mokymosi rinkinį (paketą), orientuotą į besimokančiuosius, kuriame logiškai ir nuosekliai pateikiama teorinė dalyko medžiaga, įvairios, mokinį skatinančios veikti, pasitikrinti savo rezultatus bei įsivertinti save užduotys. Profesijos mokytojas turėtų žinoti mokinių, kuriuos moko profesijos, poreikius ir galias ir pamokose naudoti diferencijuotas užduotis. Užduotys privalo būti diferencijuojamos visų mokinių pažangai užtikrinti. Užduotys turėtų būti parenkamos taip, kad padėtų mokiniui žingsnis po žingsnio išmolti profesinio mokymosi modulį, atitinkamo dalyko kursą. Pateikiant užduotis profesijos mokytojas kartu turėtų nurodyti, ką besimokantis turi žinoti, suprasti, sugebėti daryti, atlikti, ir kokių rezultatų turi pasiekti, norėdamas įgyti kompetenciją studijuojamoje srityje. Profesijos mokytojas turėtų sistemingai teikti pagalbą ir papildomai dirbti su gabiais ar mokymosi sunkumų turinčiais mokiniais. Mokymo turiniui perteikti pamokose turėtų būti naudojamos priemonės, suteikiančios ne tik vaizdumo, bet naudojamos ir ryškumui, ekspresijai, įtikinimui, pvz.: iliustracijos, katalogai, maketai, standai, plakatai, medžiagų pavyzdžiai, video medžiaga, kompiuterinės programos.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Mokytojų rengiamos mokymo programos ir įvairių laikotarpių planai; grupių dienynai; metodinių grupių veiklos dokumentai; individualūs mokinių planai; mokytojų tarybos posėdžių protokolai; pasitarimų protokolai; užduočių paketai; mokymo ir mokymosi medžiagos rinkiniai, paketai; k.t.</p>
<p>1.5. Kriterijus: Geba atskleisti ugdymo turinį</p>	
<p>Požymiai: Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius ir galimybes. Geba sudominti mokinius, palaikyti aukštą mokymosi motyvaciją. Akademines žinias ir specifinius gebėjimus susieja su mokinių bendrųjų gebėjimų ugdymu.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokymo proceso pradžioje profesijos mokytojas turėtų surinkti visą reikalingą informaciją apie mokinius, jų jau turimas žinias, jų asmens savybes, mokymosi ir specialybės pasirinkimo motyvus. Siekdamas kuo aiškiau perteikti ugdymo turinį ir sudominti mokinius, mokytojas turėtų naudoti/ būti parengęs vaizdinę medžiaga: iliustracijas, grafinius ženklus, plakatus, maketus, gaminių, medžiagų pavyzdžius ir k.t. Mokymosi interesui – mokymosi motyvacijai - atsirasti ir palaikyti profesijos mokytojas turėtų: <ul style="list-style-type: none"> • sudaryti galimybę mokymosi veikloje pasireikšti mokinio iniciatyvai ir savarankiškumui; • taikyti aktyvius mokymosi metodus; • sudaryti problemines situacijas, kurioms išspręsti nepakanka turimų žinių, kad mokiniai suvoktų papildomos informacijos būtinybę; • naudoti įvairią mokymosi medžiagą ir būdus; • neskirti per lengvų ir per sunkių užduočių. Menkos motyvacijos mokiniams, taip pat mokiniams, kuriems trūksta sėkmės, mokytojas galėtų kurti sėkmės situacijas, sudaryti sąlygas, kad jie patys rinktųsi užduotis, kad įrodytų sau, ką jie gali pasiekti, taip didinti mokinių mokymosi motyvaciją.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Stebėtų pamokų analizė; pokalbiai; mokinių poreikių nustatymo medžiaga; užduočių paketai; mokymo ir mokymosi medžiagos rinkiniai, paketai; k.t.</p>
<p>1.6. Kriterijus: Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką</p>	

<p>Požymiai: Kuria ugdomąją aplinką ir mikroklimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą ir saugumą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti. Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių mokinių veiklai skatinti; sudaro sąlygas mokinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtotis. Naudoja informacines komunikacines technologijas ugdymosi aplinkai kurti. Valdo klasėje vykstančius procesus.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas turėtų suprasti, kad fizinis aplinkos poveikis sukelia psichologinį poveikį, lemia mokymosi kokybę. Todėl pradėdamas mokyti profesijos, mokytojas turėtų stengtis sukurti tokią aplinką, kad susirinkę mokiniai ir mokytojas jaustųsi patogiai ir jaukiai. Mokytojas turėtų atsižvelgti į tokius esminius faktorius, kaip geras darbo vietų apšvietimas, tinkamas jų išdėstymas, reikalinga įranga, tinkamai parinktas interjeras - meninės detalės, gėlės ir t.t. Klasės/ dirbtuvių patalpa turėtų būti įrengta taip, kad kiekvienas galėtų laisvai judėti patalpoje ir įvairiai tarpusavyje bendrauti. Siekiant geriausių rezultatų, klasės erdvė turėtų būti keičiama ir kuriama taip, kad atitiktų mokymo pobūdį. Profesijos teorijos pamokų metu galėtų būti: mokiniai sodinami tradiciškai eilėmis, jei vyksta tradicinė paskaita, mokiniai nebendruoja tarpusavyje - išdėstymas informacijos perteikimui; baldai sustatomi ratu, kuriama neformali aplinka, jei mokant yra diskutuojama, mokiniai bendrauja tarpusavyje, mokytojas lygiateisis grupės narys; mokiniai sodinami prie ilgo stalo, o mokytojas – jo gale, jei siekiama mažiau kontroliuoti, leisti laisvai veikti; susatamos nedidelės stalų grupelės, jei dirbama mažose grupėse siekiant formuoti komandas, skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą, ugdyti socialinius ryšius, gerinti tarpusavio ryšius, bendravimą ir nuotaiką. Praktinių užsiėmimų metu darbo vieta turėtų būti įrengiama priartinant ją prie realių darbo sąlygų (jei tai įmanoma technologiškai). Mokytojas turėtų žinoti, kad jis kuria klasėje ne tik fizinę, bet ir psichologinę mokymosi aplinką. Todėl svarbios ir mokytojo asmeninės savybės ir nuostatos: jautrus, šiltas, atsakingas, tolerantiškas, kūrybingas, nestokojantis humoro jausmo mokytojas kuria tokią psichologinę aplinką, kurioje kiekvienas mokinių jaučiasi gerbiamas ir vertinamas. Profesijos mokytojas turėtų gerai pažinti ugdytinius, kad galėtų valdyti grupę, numatyti visus vykstančius teigiamus ir neigiamus, nepageidautinus pokyčius ir juos laiku stabdyti, koreguoti. Profesijos mokytojas socialinę aplinką turėtų kurti ne tik pamokų metu. Tuo tikslu mokytojas galėtų kurti įvairius projektus, idėjas, dalyvauti kartu su ugdytiniais mokyklos renginiuose, neatsisakyti bendro laisvalaikio praleidimo (klasių vakaronės, filmų, spektaklių peržiūra ir t.t.). Kadangi informacijos technologijos padeda sukurti naują, moksleiviams patrauklią mokymosi aplinką, kurioje lengviau realizuojami šiuolaikinio ugdymo reikalavimai, profesijos mokytojas dalį mokomųjų užsiėmimų turėtų vesti bibliotekų skaityklose, kompiuterių klasėse.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Mokytojo klasės/ dirbtuvių aplinkos įvertinimo dokumentai; apklausų analizės dokumentai; k.t.</p>
<p>1.7. Kriterijus: Geba naudoti laiką ir išteklius</p>	
<p>Požymiai: Racionaliai naudoja klasės erdvę, pamokos laiką, pasirenka tinkamą tempą. Derina mokymosi krūvius su mokinių galiomis (neperkrauna mokinių), namų užduotis tiesiogiai sieja su darbu klasėje. Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai.</p>	

<p>Rekomendacijos vertinimui: Siekdamas, kad mokinys greičiau įsijungtų į profesijos mokymosi veiklas, grupės gyvenimą, nugalėtų vidinę svetimos aplinkos baimę, mokytojas pirmomis mokslo metų dienomis I kurso mokiniams galėtų naudoti mokymo metodus ar adaptacines programas, kurių metu turėtų galimybę pažinti kiekvieną grupės narį, iširti mokinių individualius lūkesčius, poreikius ir pomėgius, mokymosi stilių, galias, mokymosi tempą. Mokytojas turėtų pasirūpinti, kad pamoka būtų aprūpinta mokymo ir mokymosi ištekliais tinkamai: ne tik mokytojas, bet ir mokiniai turėtų galimybę pamokų metu naudotis būtiniausia literatūra, darbo įrankiais, priemonėmis, išdėstytais kiekvienam besimokančiam lengvai prieinama vietoje. Siekiant racionalaus laiko naudojimo, mokytojas iš anksto turėtų pasiruošti pamokai: reikalingą informaciją surašyti lentoje prieš pamoką; paruošti skaidres, filmus, plakatus, medžiagų pavyzdžius, darbo įrankius, įrengimus ir k.t. Profesijos mokytojas neturėtų perkrauti mokinių mokymosi krūviais: su kitais mokytojais turėtų derinti tarpusavyje kontrolinių darbų tvarkaraštį, namų darbų skyrimą turėtų derinti kartu su kitais grupėje dirbančiais mokytojais.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Mokytojo įvairių laikotarpių planai; mokinių poreikių nustatymo medžiaga; grupių dienynei; metodinių grupių veiklos dokumentai; pasitarimų protokolai; mokymo ir mokymosi medžiagos rinkiniai, paketai; mokytojo kabineto planai; k.t.</p>
<p>1.8. Kriterijus: Geba vertinti mokinių pasiekimus</p>	
<p>Požymiai: Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus. Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, derančią su išsilavinimo standartais ir mokykloje esančia vertinimo sistema. Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniiais. Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą. Mokiniams pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi. Vertinimo rezultatus naudoja planuodamas ir koreguodamas tolesnę ugdomąją veiklą.</p>	

<p>Rekomendacijos vertinimui:</p> <p>Profesijos mokytojas turėtų suprasti, kad vertinimo tikslas – ne parašyti pažymį, bet padėti mokiniui mokytis profesijos ir bręsti kaip asmenybei.</p> <p>Profesijos mokytojas vertinimą turėtų planuoti kartu su ugdymo procesu, kadangi prieš pradėdant mokytis mokytojai ir mokiniai turi būti aišku, ką jie turi pasiekti, kokių kompetencijų įgyti ir kaip bus vertinama. Siekiant, kad vertinimas būtų efektyvus, objektyvus, stiprintų mokinių motyvaciją mokytis, profesijos mokytojas su mokiniais turėtų aptarti ir vertinimo kriterijus. Vertinimo kriterijai pamokoje turėtų būti matomi ir prieinami kiekvienam mokiniui. Vertinama turėtų būti tik tai, kas yra numatyta uždaviniuose pagal vertinimo kriterijus.</p> <p>Mokytojas turėtų naudoti aprašytą mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, kurią rengdamas ir planuodamas: atsižvelgė į mokinių pasiekimus ir išgales; rėmėsi išsilavinimo standartų, mokymo programų reikalavimais, iškeltais tikslais; tarėsi su mokiniais, kitais profesijos mokytojais, prireikus pasitelkė mokinių tėvus.</p> <p>Vertinant profesijos mokytojas turėtų skatinti mokymosi motyvaciją - kelti mokinių pasitikėjimą savo jėgomis ir norą siekti daugiau, nurodydamas, kas pavyko, pagrįstai pagirdamas, vengdamas gąsdinti pažymiais, remiantis mokinio ar mokinių grupės pasiekimais, polinkiais, interesais, poreikiais, naudojant įvairius mokymo(-si) metodus ir strategijas, kad mokinys patirtų sėkmę.</p> <p>Vertinama turėtų būti įvairi mokinių veikla: įvertinamos ne tik kontrolinių darbų užduotys, bet ir pamokos veikla.</p> <p>Profesijos mokytojas turėtų vadovautis vertinimo principais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios ir supratimas, bendrieji ir dalyko gebėjimai bei vertybinės nuostatos; • vertinimas skirtas padėti mokytis - mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis mokosi vertinti ir įsivertinti; • vertinama individuali mokinio pažanga - mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais; • vengiama lyginti mokinių pasiekimus tarpusavyje; • vertinimas pozityvus ir konstruktyvus - vertinama tai, ką mokinys jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti; • vertinimas atviras ir skaidrus - su mokiniais tariamasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų, vengiama pernelyg didelio vertinimo formalizavimo; • vertinimas objektyvus ir veiksmingas - siekiama kuo didesnio vertinimo validumo ir patikimumo; remiamasi išsilavinimo standartais, naudojami įvairūs vertinimo informacijos šaltiniai, taikomos modernios vertinimo metodikos; • vertinimas pritaikomas pagal mokinių poreikius ir galias, pasiekimus ir daromą pažangą; • vertinimas informatyvus ir ekonomiškas: taikomi šiuolaikiniai vertinimo informacijos tvarkymo ir pateikimo būdai; pažymys naudojamas mokinių pasiekimų formaliajam įvertinimui, apskaitai. 	<p>Pagrindimas (šaltiniai):</p> <p>teminiai planai; detalizuoti planai; mokytojų rengiamos mokymo programos; grupių dienynai; metodinių grupių veiklos dokumentai; mokytojo parengta vertinimo sistema; mokyklos apibrėžta vertinimo koncepcija; k.t.</p>
<p>Kiti požymiai:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rengia individualias/dalyko programas atsižvelgdamas į mokinių poreikius. 2. Taiko ugdymo metodus, kurie skatina mokinius veiklą plėtoti už institucijos ribų, paremiant mokymąsi tiriamąja kūrybine veikla. 3. Dėl puikių dalykinių ir metodinių žinių mokytojas yra kviečiamas dalyvauti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos sudarytose dalykinėse komisijose, darbo grupėse. 4. Mokytojas dalyvauja apskrities viršininko ar/ir savivaldybės sudarytose komisijose, darbo grupėse. 5. Ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų ir pan. dalyviai / nugalėtojai / prizininkai / laureatai. 6. Mokytojas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas, geba derinti jos įvairovę mokinių poreikiams tenkinti. 7. Planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus. 8. Rengia užduotis kvalifikacijos egzaminams, yra kvalifikacijos egzaminų komisijos narys. 9. Kita 	

<p>II. Veiklos sritis: bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje Užmezga ir palaiko veiksmingus ryšius su mokiniais, kolegomis, tėvais, vietos bendruomenės nariais. Supranta bendradarbiavimo su kolegomis ir kitais partneriais svarbą siekiant ugdymo tikslų. Geba savo žinias ir idėjas derinti su kitų žiniomis ir idėjomis. Dalyvaudamas su kitais žmonėmis ir jų grupėje siekia susitarimo.</p>	
<p>2.1. Kriterijus: Geba bendrauti ir bendradarbiauti</p>	
<p>Požymiai: Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais. Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje. Teikia metodinę pagalbą kolegoms.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas turėtų vadovauti profesijos mokytojų/ dalykų metodinei grupei arba būti aktyviu jos nariu – skaityti pranešimus, teikti metodines rekomendacijas ir k.t. Profesijos mokytojas turėtų padėti naujiems, pedagoginės patirties neturintiems profesijos mokytojams. Planuojant ugdymo turinį profesijos mokytojas turėtų bendradarbiauti su kitais šios specialybės grupėje dirbančiais mokytojais. Profesijos mokytojas galėtų būti pagrindinio profesinio mokymo ar darbo rinkos programų rengėjas – programų, profesinio mokymo standartų rengimo grupės narys. Rengiant programas, kartu su kitų dalykų mokytojais tarpusavyje turėtų derinti dalykų programas, numatyti tarpdalykinius ryšius ir dalykinių bei socialinių įgūdžių integraciją. Profesijos mokytojas galėtų vesti integruotas pamokas, vykdyti bendrus projektus su kitais profesijos ar bendrojo lavinimo dalykų mokytojais, dirbančiais atitinkamos specialybės grupėje.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Direktoriaus įsakymai; metodinių grupių protokolai, pranešimai; stebėtų pamokų analizės; darbo grupių dokumentai; atitinkamo standarto parengimą patvirtinantys dokumentai; darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos pateikti dokumentai; k.t.</p>
<p>2.2. Kriterijus: Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą</p>	
<p>Požymiai: Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą. Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas, mokydamas profesijos/ dalyko, galėtų kaupiti informaciją apie mokinių pažangą, jų pasiekimus. Turimą informaciją profesijos mokytojas turėtų analizuoti, baigus modulio/ dalyko programą galėtų rengti vertinimo informacijos kiekybinę ir kokybinę analizę. Atsižvelgiant į tai, profesijos mokytojas turėtų koreguoti ar individualizuoti ugdymą, vertinimo informaciją mokytojas galėtų naudoti rengiant įvairių laikotarpių planus. Profesijos mokytojas turėtų analizuoti baigiamųjų kvalifikacijos egzaminų, gamybinės praktikos rezultatus. Profesijos mokytojas mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis profesijos turėtų periodiškai aptarti mokytojų tarybos posėdžiuose, metodinių grupių pasitarimuose, pagal mokyklos patvirtintą Mokinių tėvų informavimo sistemą informaciją teikti mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams). Specialybės dalyko/ modulio teorijos mokantis mokytojas turėtų nuolat bendradarbiauti su to dalyko/ modulio praktikos mokytoju (ir atvirkščiai), aiškinantis teorijos ir praktinių įgūdžių dermę, atsižvelgiant į tai – koreguoti planus. Profesijos mokytojas/ praktikos vadovas mokinių praktikos metu turėtų rinkti informaciją iš darbdavių apie mokinių profesijos praktinių įgūdžių, žinių lygio atitikimą rinkos poreikius.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Profesijos mokytojo sukaupta medžiaga apie mokinių pasiekimus ir pažangą; mokytojo informavimo apie vertinimą sistema; profesijos mokytojo sukauptos darbdavių anketos apie mokinių praktiką; mokinių praktikos dienynai; k.t.</p>
<p>2.3. Kriterijus: Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime.</p>	
<p>Požymiai: Organizuoja kultūrinius, edukacinius ir kt. renginius. Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovauja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius.</p>	

<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas turėtų organizuoti profesinio meistriškumo konkursus, olimpiadas, mokinių darbų parodas, šventes, reprezentuoti savo mokyklą įvairiuose respublikiniuose, apskrities, rajoniniuose ar seniūnijų renginiuose, šventėse, mugėse. Profesijos mokytojas, bendradarbiaujant su darbdaviais, socialiniais partneriais, turėtų rengti naujų technologijų pristatymus mokiniams, kitiems profesijos mokytojams, mokyklos vadovams. Profesijos mokytojas turėtų organizuoti mokiniams išvykas į parodas, muges, darbdavių įmones, organizuoti profesijų savaites. Pagal mokinių interesus ir poreikius profesijos mokytojas turėtų organizuoti popamokinę veiklą mokykloje: vadovauti techninės, meninės kūrybos būreliams, specialybės klubams ir k.t.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Renginių aprašai, ataskaitos; vaizdo įrašai, foto medžiaga; būrelių planai, programos; mokinių poreikių tyrimo medžiaga; publikacijos, straipsniai spaudoje, padėkos raštai; k.t.</p>
<p>2.4. Kriterijus: Geba dirbti komandoje ar/ir vadovauti jai</p>	
<p>Požymiai: Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse. Dalyvauja/vadovauja mokyklos metodinei grupei, metodinei tarybai, savivaldybės metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai. Institucijos vadovo paskirtas mokytoju mentoriumi (padeda mažesnę patirtį turintiems mokytojams), vadovauja studentų praktikai. Rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Rodo iniciatyvą ir aktyviai dalyvauja įvairioje institucijos bendruomenės veikloje.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas galėtų dalyvauti ekspertų grupių veikloje vertinant institucijų pasirengimą vykdyti profesinio mokymo programas. Profesijos mokytojas turėtų būti profesinio mokymo programų rengimo grupės narys, mokyklos strategijos, veiklos programos rengimo grupės narys, ugdymo plano rengimo grupės narys ar dalyvauti kitose direktoriaus įsakymu ar steigėjo teisės aktu patvirtintose darbo grupėse. Profesijos mokytojas galėtų būti mokyklos tarybos narys, mokytojų atestacijos komisijos narys. Profesijos mokytojas turėtų vadovauti profesijos mokytojų/ dalykų metodinei grupei arba būti aktyviu metodinės grupės nariu. Priklausyti/ vadovauti mokyklos metodinei tarybai. Mokytojas mokykloje galėtų atlikti mentoriaus funkcijas, turėtų padėti naujiems, pedagoginės patirties neturintiems mokytojams. Profesijos mokytojas turėtų inicijuoti konkursus, olimpiadas, parodas miesto/ šalies profesinio mokymo įstaigų mokiniams, rengti joms užduotis.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Įsakymai dėl darbo grupių sudarymo; metodinių grupių, metodinės tarybos veiklos dokumentai, posėdžių protokolai; Konkursų, olimpiadų ir k.t. renginių medžiaga, užduotys; k.t.</p>
<p>2.5. Kriterijus: Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant</p>	
<p>Požymiai: Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje. Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas savo veikloje turėtų taikyti vieną populiariausių aktyvaus ugdymo metodų - projektą, kuriuo realizuojamos tokios mokytojo funkcijos, kaip partneris, padėjėjas, konsultantas, dalyvis, skatintojas ir pan. Profesijos mokytojas galėtų organizuoti projektų pristatymus mokykloje, dalyvauti jų vertinime. Profesijos mokytojas turėtų dalyvauti tarptautiniuose mainų ar k.t. projektuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prisidėti rengiant projektų paraišką; • dalyvauti vizituose partnerių šalyse; • užsienio partnerių – mokinių ar mokytojų – vizitų metu organizuoti vizito renginius, edukacinius – pažintinius renginius. <p>Profesijos mokytojas galėtų dalyvauti ES projektuose, kurių metu rengiama metodinė, mokymo (-si) medžiaga.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Įsakymai dėl projektų rengimo ir įgyvendinimo; projektų paraiškų; projektų aprašai; k.t.</p>

Kiti požymiai:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais. 2. Sukurta savita ir veiksminga grupės vadovo darbo sistema. 3. Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje. 4. Dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pretenduojančių įgyti mokytojo metodininko ar eksperto kvalifikacines kategorijas, profesinę kompetenciją. 5. Rengia užduotis šalies (ar tarptautinėms) olimpiadoms, konkursams. 6. Yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti. 7. Kita

III. Veiklos sritis: asmeninis profesinis tobulėjimas	
Supranta mokymosi visą gyvenimą vertę ir turi nuostatą nuolat mokytis. Geba rekonstruoti ir reflektuoti savo veiklą, siekdamas ją tobulinti ir atpažinti savo kompetencijas. Geba parengti ugdomosios ir metodinės veiklos dokumentų aplanką, jį pristatyti ir vertinti.	
3.1. Kriterijus:	
Geba vertinti savo veiklą/ kompetenciją ir asmeninius pasiekimus	
Požymiai:	
<p>Įsivertina savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis, įsivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje). Atsižvelgdamas į įsivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą. Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui.</p>	
Rekomendacijos vertinimui:	Pagrindimas (šaltiniai):
Profesijos mokytojas turėtų kas met rengti Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketas (Atestacijos nuostatų 4 priedas), kuriose turėtų nurodyti savo veiklos ir sėkmės rodiklius šiose srityse: <ul style="list-style-type: none"> • Ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas • Bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje • Asmeninis profesinis tobulėjimas Taip pat profesijos mokytojas turėtų gebėti įvardinti, kas kiekvienais metais labiausiai pasisekė ir ką planuoja tobulinti kitais mokslo metais. Savo veiklos įsivertinimą profesijos mokytojas turėtų kas met aptarti profesijos mokytojų/ dalykų metodinėje grupėje. Profesijos mokytojas turėtų ne tik dalyvauti seminaruose, kursuose ir gauti pažymėjimą, bet jų metu įgytas žinias ir gebėjimus turėtų pristatyti kolegoms, metodinėse grupėse, medžiagą pateikti mokyklos bibliotekai, informaciniam centrui, kad ir kiti profesijos mokytojai ja galėtų pasinaudoti. Profesijos mokytojas galėtų pasidalinti patirtimi su kitais profesijos mokytojais apie kvalifikaciniuose renginiuose įgytų ir taikomų žinių ir gebėjimų poveikį savo praktinei veiklai.	Kursų, seminarų pažymėjimai; metodinių grupių, mokytojų tarybos posėdžių protokolai; kvalifikacijos tobulinimo renginių informacinė medžiaga mokyklos informacijos centruose; profesijos mokytojo Savianalizės ir veiklos tobulinimo anketos; k.t.
3.2. Kriterijus:	
Geba taikyti švietimo naujoves	
Požymiai:	
Domisi švietimo kaitos kryptimis, analizuoja ir kritiškai jas vertina. Švietimo naujoves įgyvendina atsižvelgdamas į kontekstą.	

<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas turėtų būti gerai susipažinęs ne tik su Švietimo įstatymu ir Profesinio mokymo įstatymu, bet ir su Švietimo valstybinės strategijos nuostatomis. Profesijos mokytojas turėtų žinoti ir suprasti švietimo naujoves, švietimo kaitą, formuotis asmeninį požiūrį, kritines nuostatas. Profesinį mokymą reglamentuojantys dokumentai turėtų būti aptarti mokytojų tarybos, metodinių grupių posėdžiuose. Profesijos mokytojas ugdymo procesą turėtų planuoti atsižvelgdamas į naujoves: ugdymo proceso tikslai ir uždaviniai turėtų atitikti švietimo naujoves, kaitą, mokinių, besimokančių profesijos, poreikius.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai; metodinių grupių, mokytojų tarybos posėdžių protokolai; teminiai planai, mokymo programos; k.t.</p>
<p>3.3. Kriterijus: Geba naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais</p>	
<p>Požymiai: Geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bazes. Geba naudotis informacija ir bendrauti užsienio kalba. Siekdamas ugdymo kokybės, ugdymo procese taiko informacines - komunikacines technologijas.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Skatindamas mokinius mokytis, ugdydamas savarankiškumą, profesijos mokytojas turėtų pamokose naudoti informacines komunikacines priemones - medžiagos paieškai internete, duomenų apdorojimui, technologinių procesų stebėjimui, darbui su simuliacinėmis programomis ir k.t. Profesijos mokytojas ir pats savo darbe turėtų naudoti informacines - komunikacines technologijas: jo teminiai, detalieji planai, mokymo (-si) medžiaga, grafikai, schemas turėtų būti parašyti ne ranka, bet apdoroti ir atspausdinti kompiuterio pagalba. Profesijos mokytojas turėtų mokėti naudotis internetu – gebėti atlikti reikiamos informacijos paiešką. Taip pat turėtų įvardinti šalies ir užsienio šalių tinklapius, kuriuose skelbiama informaciją naudoja savo darbe. Profesijos mokytojas turėtų žinoti vietinius ir respublikos mokslinės – techninės informacijos centrus. Profesijos mokytojas turėtų žinoti nuotolinio mokymo technologijas ir jų taikymo būdus.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Kompiuterinio raštingumo kursų pažymėjimas; profesijos mokytojo teminiai, detalieji planai; mokytojo parengta vaizdinė, dalomoji mokymo(-si) medžiaga; kompiuterinės informacijos laikmenos; k.t.</p>
<p>3.4. Kriterijus: Geba tobulinti savo kvalifikaciją</p>	
<p>Požymiai: Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius. Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius.</p>	
<p>Rekomendacijos vertinimui: Profesijos mokytojas turėtų suprasti, kad jis savo kvalifikaciją privalo tobulinti kartu su naujų, modernių technologijų atsiradimu. Profesijos mokytojas turėtų sekti technologijų pažangą, naujų medžiagų, įrengimų, technologinių procesų atsiradimą ir taikymą. Siekdamas tobulinti savo žinias inovacijų srityje, profesijos mokytojas turėtų lankyti parodas (INFOBALT, AGROBALT, RESTA, BALTECHNIKA ir t.t.), inicijuoti bendradarbiavimo ryšius su pažangiomis įmonėmis, kuriose turėtų galimybę stebėti darbo moderniomis technologijomis procesą. Profesijos mokytojas turėtų mokėti kritiškai vertinti savo kompetencijų ir kvalifikacinius trūkumus, gebėti planuoti tobulėjimo perspektyvą. Profesijos mokytojas, atsižvelgdamas į savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius, turėtų teikti siūlymus dėl kvalifikacijos tobulinimo mokyklos metodei tarybai (ar k.t. savivaldos ar darbo grupei, atsakingai už kvalifikacijos tobulinimo strategijos formavimą mokykloje). Profesijos mokytojas turėtų bent 5 dienas per metus tobulinti savo kvalifikaciją seminaruose, kursuose, galėtų mokytis nuotoliniu būdu.</p>	<p>Pagrindimas (šaltiniai): Seminarų, kursų pažymėjimai; Europass pažymėjimai; Metodinių grupių, metodinės tarybos protokolai; asmens bylos; lankytų parodų, įmonių medžiaga, naudojama pamokose; k.t.</p>

Kiti požymiai:

1. Dalyvauja tarptautiniuose renginiuose (skaito pranešimus, paskaitas, veda seminarus, vadovauja grupių darbui).
2. Yra Švietimo ir mokslo ministerijos aprobuoto vadovėlio autorius ar bendraautorius
3. Yra konsultantas, sertifikuotas mentorius, projekto koordinatorius (ne mažiau kaip 2 metai), tarptautinio lygmens sertifikata turintis mokytojas.
4. Studijuoja universitetinėje aukštojoje mokykloje pagal II-III pakopos studijų programą ir siekia įgyti papildomą kvalifikaciją.
5. Rengia ir skaito pranešimus užsienio kalba.
6. Skaito metodines-dalykines, pedagogines paskaitas, pranešimus institucijos, miesto (rajono) ir šalies pedagogams.
7. Rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir dalyvauja jas įgyvendinant, veda autorinius seminarus mokytojams.
8. Skaito pranešimus mokslinėse-praktinėse konferencijose miesto (rajono), apskrities, šalies pedagogams.
9. Yra parengęs metodines ir mokomąsias priemones, aprobuotas ekspertų komisijos.
10. Vadovauja šalies profesinio mokymo metodinei komisijai arba yra tokios komisijos narys.
11. Dalyvauja profesijos mokytojų tarptautinėse mainų programose.

REKOMENDACIJOS IR KOMENTARAI NEFORMALIOJO ŠVIETIMO MOKYTOJO VEIKLAI VERTINTI

Alma Kernytė, Almantas Kulbis

I. Veiklos sritis: ugdomosios veiklos tikslingumas, veiksmingumas ir rezultatyvumas. Išmano Bendrųjų programų ir išsilavinimo standartų bei kitų ugdymo turinį reglamentuojančių dokumentų esmę, dermę ir vadovaujasi jais. Geba planuoti ugdymo turinį ir jį įgyvendinti. Geba analizuoti ugdymo kontekstą.			
	Kriterijai	Požymiai	Kiti požymiai
1.1	Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius	Žino mokinių socialinį kontekstą, atsižvelgia į tai organizuodamas ugdymo procesą. Numato konkrečius ugdymo tikslus, susieja juos su ugdymo aplinka. Aiškūs ir suprantami mokiniui ir mokytojui mokymo ir mokymosi uždaviniai siejami su mokinių veikla, rezultatais ir vertinimu. Pamokos rezultatai siejami su tolesniu mokymu ir mokymusi.	1. Rengia individualias/dalyko programas atsižvelgdamas į mokinių poreikius. <u>Komentaras.</u> Rengia grupės individualias/dalyko programas atsižvelgdamas į mokinių poreikius, galimybes ir kompetencijų ugdymą
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	2. Taiko ugdymo metodus, kurie skatina mokinius veiklą plėtoti už institucijos ribų, paremiant mokymąsi tiriamąja kūrybine veikla. <u>Komentaras.</u> Taiko ugdymo metodus, kurie skatina mokinius veiklą plėtoti už institucijos ribų. 3. Dėl puikių dalykinių ir metodinių žinių mokytojas yra kviečiamas dalyvauti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos sudarytose dalykinėse komisijose, darbo grupėse.

	<p>Pedagogas prieš formuluodamas tikslus ir uždavinius turėtų išsianalizuoti ugdytinių fizinę ir socialinę aplinką ir nustatyti problemines situacijas.</p> <p>Pedagogas turėtų formuluoti tikslus ir uždavinius numatydamas siekiamą išugdyti/ perteikti kompetencijų prasmę ir naudą ugdytiniui.</p> <p>Planuodamas veiklą pedagogas turėtų numatyti tikslų ir uždavinių ir ugdymo rezultatų tarpusavio sąveiką.</p> <p>Pedagogas išsikeldamas vieno užsiėmimo tikslus ir uždavinius turėtų juos sieti su ilgalaikiais tikslais ir uždaviniais.</p> <p>Mokytojas mokymo/si proceso eigoje turėtų atlikti pavienių mokinių ir/ar grupės pasiekimų stebėjimus, klasifikuoti ir interpretuoti gautų rezultatų duomenis, padaręs išvadas numatyti tolimesnių veiklų tikslus ir uždavinius.</p>	<p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Naujų atestacijos nuostatų, patvirtintų 2007-07-27 įsakymu Nr. ISAK-1578 priedas; toliau – Nuostatų Priedas Nr.6); Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5) Ugdymo programa. Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7) Ugdytinių darbų pavyzdžiai, įrodantys tam tikrų tikslų pasiekimą. Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus/numatytus kriterijus)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Mokytojas dalyvauja apskrities viršininko ar/ir savivaldybės sudarytose komisijose, darbo grupėse. 5. Ugdytiniai yra įvairių olimpiadų, konkursų, varžybų ir pan. dalyviai / nugalėtojai / prizininkai / laureatai. <u>Komentaras.</u> Ugdytiniai yra įvairių koncertų, projektų dalyviai ar jų organizatoriai. 6. Mokytojas yra papildomos ugdomosios veiklos organizatorius ar vadovas, geba derinti jos įvairovę mokinių poreikiams tenkinti. <u>Komentaras.</u> Šis punktas neaktualus, nes papildoma ugdomoji veikla yra tiesioginė veikla neformalaus švietimo įstaigų. 7. Planuodamas ugdomąją veiklą panaudoja nacionalinių tyrimų rezultatus. 8. Rengia užduotis brandos egzaminams, yra valstybinių brandos egzaminų vertintojas. <u>Komentaras.</u> (Neformalaus ugdymo įstaigoms tai netaikoma) Individualių ugdymo programų, užduočių rengimas, mokinių rengimas šalies ir tarptautiniams konkursams, renginiams, olimpiadoms ir kt.
1.2	Geba planuoti ugdymo turinį	<p>Planuodamas ugdymo turinį mokytojas yra išsiaiškinęs mokinių mokymosi poreikius ir pasiekimus. Veiklos/teminiai planai detalizuojami trumpesniems laikotarpiams atsižvelgiant į mokinių poreikius, pasiekimus ir konkrečius ugdymo tikslus bei uždavinius, prireikus koreguojami.</p>	

	Komentaras vertinimui		Pagrindimas	
	<p>Ugdymo turinį turėtų planuoti atsižvelgdamas į išsikeltus tikslus ir numatytus uždavinius.</p> <p>Planuodamas ugdymo turinį, turėtų laisvai derinti jo apimtį pagal mokinių gebėjimus, poreikius, galimybes.</p> <p>Turėtų gebėti lanksčiai prisitaikyti prie atsiradusių pokyčių veikloje ir pagal tai koreguoti planus.</p> <p>Mokytojas turėtų išskirti, kokias kompetencijas ugdytinis jau yra įgijęs, o kokių labiausiai stokoja ir pagal tai koreguoti ugdymo turinį.</p>		<p>Ugdymo programa</p> <p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus)</p>	<p>10. Kita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neformalaus švietimo programų/kursų rengimas, teikimas apibūtinimui, socializacijos, mokinių saviraiškos, projektų šalies mastu (3 ir daugiau savivaldybių) rengimas ir įgyvendinimas. • Vietos/šalies/tarptautinių neformalaus švietimo projektų, programų rengimas, teikimas konkursams, socialinių partnerių paieška ir įtraukimas į veiklą, seniūnijoje/savivaldybėje/šalyje, rezultatų tęstinumas sąsajoje su konkrečia ugdymo aplinka, mokinių individualia ir grupės raida. • Organizuodamas ugdymo procesą naudojami tarpdalykinių ryšių galimybės. • Naudoja ir rengia nuotolinio ugdymo programas, projektus, jų rengimui naudoja informacines technologijas. • Kuria naujas mokinių neformalaus švietimo vertinimo metodikas.
1.3	<p>Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus</p>	<p>Parenka mokymo(-si) metodus remdamasis mokymosi uždaviniais taiko juos atsižvelgdamas į mokinių amžių, lyties, socialinius kultūrinius skirtumus, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir pažinimo dėsninumus.</p> <p>Taiko įvairius mokymosi metodus: metodai taikomi, orientuojantis ugdymo/pamokos tikslus ir uždavinius.</p> <p>Parenka ir lanksčiai taiko įvairias mokymo ir mokymosi strategijas, skatinančias mokinius savarankiškai mokytis, kelti sau mokymosi tikslus ir ieškoti alternatyvių sprendimų, prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi bei savarankiškai siekti ugdymosi tikslų.</p> <p>Naudoja informacines komunikacines technologijas.</p>		
	<p>Mokytojas turėtų plėtoti ir kurti naujas metodikas taikomas neformalaus švietimo veikloje.</p> <p>Mokymo(si) metodus turėtų parinkti orientuojantis į išsikeltus veiklos/pamokos tikslus ir uždavinius bei atsižvelgdamas į mokinių amžių, pasirengimą, poreikius, mokymosi stilių ypatumus ir mokymo/si aplinką</p> <p>Mokytojas mokymo/si proceso eigoje turėtų parinkti ir derinti įvairius ugdymo metodus ir būdus, skatinančius ugdytinių saviraišką ir kompetencijų ugdymą.</p>		<p>Ugdymo programa</p> <p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Sukurtos metodikos aprašai, pavyzdžiai;</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus)</p>	
1.4	<p>Geba parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą</p>	<p>Parenka mokymo (-si) medžiagą ir nuosekliai pritaiko ją įvairių poreikių mokiniams. Naudoja alternatyvius informacijos šaltinius mokymo turiniui perteikti.</p> <p>Parenka užduotis ir jas diferencijuoja pagal mokinių poreikius ir galias.</p> <p>Rengia ir įgyvendina klasių/dalykų integruoto ugdymo programas mokykloje.</p>		
	Komentaras vertinimui		Pagrindimas	

	<p>Mokytojas turėtų laisvai orientuotis dalykinėje informacijoje, sekti švietimo naujoves, domėtis dalykine literatūra (šalies/užsienio), naudotis interneto informacijos šaltiniais.</p> <p>Pedagogas turėtų gebėti interpretuoti informaciją pagal jos tikslingumą pasirinktai ugdymo programai.</p> <p>Pedagogas turėtų gebėti atlikti informacijos atranką, ją adaptuoti pagal ugdytinių poreikius, amžių ir sieti su kompetencijų ugdymu.</p> <p>Pedagogas veikloje/pamokoje turėtų naudoti ir derinti skirtingus informacijos pateikimo būdus.</p> <p>Pedagogas turėtų gebėti sudaryti mokymo(si) medžiagos literatūros sąrašus, pagal literatūros sąrašo sudarymo reikalavimus, pateikti mokiniams šaltinių anotacijas.</p>	<p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7);</p> <p>Veiklos-teminiai planai;</p> <p>Parinktos mokymo(si) medžiagos literatūros sąrašas;</p> <p>Pokalbis su pedagogu;</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus).</p>	
1.5	<p>Geba atskleisti ugdymo turinį</p>	<p>Suprantamai ir aiškiai perteikia ugdymo turinį atsižvelgdamas į mokinių amžių, poreikius ir galimybes.</p> <p>Geba sudominti mokinius, palaikyti aukštą mokymosi motyvą.</p> <p>Akademines žinias ir specifinius gebėjimus susieja su mokinių bendrųjų gebėjimų ugdymu.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	
	<p>Mokytojas turėtų sudominti mokinius ir skatinti jų mokymosi motyvą.</p> <p>Mokytojas pamokos/veiklos proceso metu turėtų atlikti mokinių motyvacijos stebėjimą, analizę ir remdamasis rezultatais koreguoti ugdymo turinio perteikimo būdus.</p> <p>Perteikdamas ugdymo turinį mokytojas turėtų atsižvelgti į mokinių amžiaus tarpsnių ypatybes, poreikius ir gebėjimus bei skirti dėmesį saviugdai.</p> <p>Perteikdamas ugdymo turinį mokytojas turėtų atsižvelgti į mokinių asmeninę patirtį ir juos dominančią medžiagą.</p>	<p>Savianalizės veiklos tobulinimo anketa (Nuostatų Priedas Nr. 4)</p> <p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Mokinių nuomonių apie ugdymo turinį (veiklą) analizė (anketos, darbeliai, laiškai)</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus)</p>	
1.6	<p>Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką</p>	<p>Kuria ugdomąją aplinką ir mikroklimatą, užtikrinančius mokinių sveikatą ir saugumą, skatinančius mokinius bendrauti ir bendradarbiauti.</p> <p>Geba pritaikyti aplinką įvairių poreikių mokinių veiklai skatinti; sudaro sąlygas mokinių saviraiškai ir kūrybiškumui plėtoti. Naudoja informacines komunikacines technologijas ugdymosi aplinkai kurti.</p> <p>Valdo klasėje vykstančius procesus.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	

	<p>Mokytojas turėtų kurti saugią ir sveiką ugdymo aplinką, instrukuoti mokinius, įtraukti juos į ugdymo aplinkos kūrimą.</p> <p>Mokytojas turėtų formuoti ugdymo aplinką, atsižvelgdamas į veiklos turinį.</p> <p>Mokytojas turėtų skatinti mokinius bendrauti ir bendradarbiauti, mokytis vienas iš kito.</p> <p>Mokytojas turėtų valdyti mokinių dėmesį, stebėti ir fiksuoti mokinių darbingumo, aktyvumo lygį užsiėmimo/veiklos metu, derinti/numatyti poilsio pertraukėles.</p>	<p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Aplinkos kūrimo priemonės, vaizdinė medžiaga;</p> <p>Mokinių nuomonių apie ugdymo aplinką analizė (anketos, klausimynai, darbeliai, laiškai)</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus)</p>	
1.7	<p>Geba naudoti laiką ir išteklius</p>	<p>Racionaliai naudoja klasės erdvę, pamokos laiką, pasirenka tinkamą tempą.</p> <p>Derina mokymosi krūvius su mokinių galiomis (neperkrauna mokinių), namų užduotis tiesiogiai sieja su darbu klasėje.</p> <p>Mokymo(si) ištekliai naudojami racionaliai.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	
	<p>Siekdamas racionaliai išnaudoti pamokos/veiklos laiką, išteklius ir išsaugoti mokinių dėmesį ir darbingumą mokytojas turėtų atsižvelgti į mokinių poreikius, pomėgius, derinti grupinę ir individualią veiklą, užduočių atlikimo tempą.</p> <p>Užduotis/veiklos būdus turėtų parinkti/derinti atsižvelgdamas į mokymo/si aplinką, veiklos/užsiėmimo trukmę, turimas mokymo/si priemones.</p>	<p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Interviu su pedagogu</p> <p>Išplėstinis užsiėmimo planas</p> <p>Ugdymo programa</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus)</p>	
1.8	<p>Geba vertinti mokinių pasiekimus</p>	<p>Planuodamas ugdymą numato pasiekimų ir pažangos vertinimo formas, būdus, metodus.</p> <p>Turi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo sistemą, derančią su išsilavinimo standartais ir mokykloje esančia vertinimo sistema.</p> <p>Vertinimo kriterijus aptaria ir derina su mokiniais.</p> <p>Vertinimas atliekamas atsižvelgiant į įvairių mokinių veiklą.</p> <p>Mokiniais pateikiama aiški ir suprantama vertinimo informacija, padedanti jiems tobulinti veiklą ir plėtoti mokymąsi.</p> <p>Vertinimo rezultatus naudoja planuodamas ir koreguodamas tolesnę ugdymąją veiklą.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	

	<p>Ugdymo programose turėtų numatyti vertinimo galimybes, formas ir kriterijus.</p> <p>Mokiniam turėtų suprantamai pateikti vertinimo kriterijus.</p> <p>Mokinius turėtų įtraukti į į(si)vertinimo procesą.</p> <p>Kartu su mokiniais turėtų apibendrinti vertinimo rezultatus ir klaidas, numatyti tolimesnius veiklos būdus.</p>	<p>Pamokos vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 5)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Ugdymo programa</p> <p>Mokinių vertinimo ir į(si) vertinimo darbai (įrodymai)</p> <p>Stebėjimo ataskaita (pagal paruoštus kriterijus)</p>	
<p>II. Veiklos sritis: bendravimas, bendradarbiavimas ir veikla institucijos bendruomenėje</p> <p>Užmezga ir palaiko veiksmingus ryšius su mokiniais, kolegomis, tėvais, vietos bendruomenės nariais.</p> <p>Supranta bendradarbiavimo su kolegomis ir kitais partneriais svarbą siekiant ugdymo tikslų. Geba savo žinias ir idėjas derinti su kitų žiniomis ir idėjomis.</p> <p>Dalyvaujantis su kitais žmonėmis ir jų grupėje siekia susitarimo.</p>			
	Kriterijai	Požymiai	Kiti požymiai
2.1.	Geba bendrauti ir bendradarbiauti	Planuoja, organizuoja, vykdo bendrą metodinę veiklą su kitais mokytojais. Dalyvauja kitų mokytojų organizuojamoje metodinėje veikloje. Teikia metodinę pagalbą kolegoms.	1. Siekdamas ugdymo tikslų, užmezga ir palaiko konstruktyvius santykius su socialiniais partneriais. 2. Sukurta savita ir veiksminga klasės auklėtojo darbo sistema.
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	
	<p>Kryptingai ir tolygiai turėtų planuoti ir vykdyti savo metodinę veiklą, sieti ją su savo institucijos ir šalies švietimo veikla.</p> <p>Dalyvauti pedagoginėje ir specialybės metodinėje veikloje.</p> <p>Metodiniuose rateliuose, kvalifikacijos kėlimo seminaruose turėtų rengti ir skaityti pranešimus.</p> <p>Turėtų konsultuoti ir teikti metodinę pagalbą mažesnią patirtį turintiems kolegoms, pedagogams.</p> <p>Nuolat turėtų tobulinti savo bendravimo galimybes ir įgūdžius, naudotis naujomis komunikacijos ir informacinėmis technologijomis.</p>	<p>Seminaro lektoriaus pažymėjimai;</p> <p>Straipsniai, recenzijos, leidiniai, padėkos, vaizdinių ir metodinių priemonių pavyzdžiai;</p> <p>Savianalizės veiklos tobulinimo anketa (Nuostatų Priedas Nr. 4)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Kvalifikacijos kėlimo pažymos</p>	<p><u>Komentaras.</u> Savita neformaliojo švietimo mokytojo darbo sistema (nes neformaliojo švietimo veikloje nėra klasės auklėtojų)</p> <p>3. Dalyvauja institucijos, vietos bendruomenės mokinių ir mokytojų organizacijų veikloje.</p> <p>4. Dalyvauja vertinant ir nustatant kitų institucijų mokytojų, pretenduojančių įgyti mokytojo metodininko ar eksperto kvalifikacines kategorijas, profesinę kompetenciją.</p> <p>5. Rengia užduotis šalies (ar tarptautinėms) olimpiadoms, konkursams.</p> <p><u>Komentaras.</u> Ne visoms neformaliojo švietimo įstaigoms tai būdinga. Siūloma papildyti: Rengia metodines rekomendacijas šalies (ar tarptautinėms) neformalaus švietimo programoms.</p>
2.2	Tėvus (globėjus, rūpintojus), kolegas, institucijos administraciją informuoja apie mokinių mokymosi sėkmingumą, pasiekimus ir pažangą	Analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą, gautą informaciją įvairiomis formomis pateikia ir aptaria ją su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, kitais suinteresuotais asmenimis, atsižvelgdamas į tai koreguoja ir individualizuoja ugdymą Analizuoja grįžtamąją informaciją bendravimo ir bendradarbiavimo plėtojimo aspektais.	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	

	<p>Mokytojas, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), kolegoms turėtų pateikti ugdymo rezultatų analizę apie mokinių pasiekimus bei tobulintinas sritis, pasirinktais sklaidos būdais ir formomis.</p> <p>Išanalizavęs gautą, grįžtamąją informaciją turėtų numatyti tolimesnius ugdymo tikslus. Turėtų rengti ir teikti ataskaitas institucijos mokytojų bendruomenei, jas analizuoti, aptart.</p> <p>Gebėtų analizuoti savo veiklą, rengti išvadas ir numatyti tobulinimo/si galimybes ir būdus.</p>	<p>Metodinės tarybos protokolai;</p> <p>Informacinės sklaidos priemonės (žurnalai, laikraščiai, bukletai, internetiniai puslapiai)</p> <p>Ugdymo programa;</p> <p>Padėkos, atsiliepimai</p>	<p>6. Yra savarankiškai parengęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą ir gavo finansavimą projektui vykdyti. <u>Komentaras.</u> Siūloma papildyti: Yra savarankiškai parengęs ir/arba įvykdęs šalies ar tarptautinio lygmens projektą bei gavęs finansavimą projektui vykdyti.</p> <p>7. Kita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rengia metodinius ir dalykinius straipsnius spaudoje, internete. • Skleidžia metodinę informaciją žiniasklaidos priemonėse (televizijoje, radijuje ir kt.). • Kuria metodinius leidinius, metodes ir mokymo priemones, dalyvauja metodinių priemonių konkursuose, parodose. • Dalyvauja mokytojų atestavime. • Rengia pedagogines ataskaitas, publikuoja informacijas apie renginius spaudoje ir elektroninėje žiniasklaidoje.
2.3	<p>Dalyvauja institucijos socialiniame kultūriniame gyvenime</p>	<p>Organizuoja kultūrinius, edukacinius, sporto ir kt. renginius. Inicijuoja, palaiko, organizuoja, vadovauja mokinių veiklai pagal mokinių interesus ir poreikius.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	
	<p>Turėtų ruošti ir organizuoti renginius institucijos, miesto, vietos bendruomenės, savivaldybės, apskrities, šalies mokiniams bei rengti renginių nuostatus, juos aprobuoti.</p> <p>Organizuodamas renginius turėtų atsižvelgti į mokinių, vietos bendruomenės poreikius.</p> <p>Į renginių organizavimą turėtų įtraukti mokinius, skatinti jų savanorišką veiklą</p>	<p>Renginių, projektų programos, nuostatai;</p> <p>Renginių, projektų recenzijos ir publikacijos;</p> <p>Rekomendacijos, padėkos;</p> <p>Savianalizės veiklos tobulinimo anketa (Nuostatų Priedas Nr. 4)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p>	

2.4	Geba dirbti komandoje ar/ir vadovauti jai	<p>Dalyvauja institucijos vadovo ar steigėjo (valdymo organo) teisės aktais patvirtintose darbo grupėse.</p> <p>Dalyvauja/vadovauja mokyklos metodinei grupei, metodinei tarybai, savivaldybės metodiniam būreliui, dalykinei asociacijai.</p> <p>Institucijos vadovo paskirtas mokytoju mentorium (padeda mažesnę patirtį turintiems mokytojams), vadovauja studentų praktikai.</p> <p>Rengia užduotis regiono olimpiadoms, konkursams. Rodo iniciatyvą ir aktyviai dalyvauja įvairioje institucijos bendruomenės veikloje.</p>	
Komentaras vertinimui		Pagrindimas	
	<p>Neformaliojo švietimo mokytojas turėtų dalyvauti specialybės ir/ar kitose darbo grupėse institucijoje/savivaldybėje/šalyje, rengti dokumentus, siūlymus, analizes švietimo kaitos tobulinimui ir gerinimui.</p> <p>Turėtų rengti ir organizuoti institucijos/savivaldybės/šalies renginius, konkursus, olimpiadas, apžiūras ir kt., dalyvauti vertinimo komisijose, ekspertų grupėse.</p>	<p>Metodinės tarybos posėdžiai, Įsakymai;</p> <p>Renginių, konkursų, olimpiadų, apžiūrų programos, nuostatai; recenzijos, publikacijos, rekomendacijos, padėkos;</p> <p>Savianalizės veiklos tobulinimo anketa (Nuostatų Priedas Nr. 4)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p>	
2.5	Geba rengti projektus, dalyvauti juos įgyvendinant	<p>Rengia ir vykdo ugdymo projektus institucijoje.</p> <p>Dalyvauja rengiant ir įgyvendinant šalies bei tarptautinius su ugdymu susijusius projektus.</p>	
Komentaras vertinimui		Pagrindimas	

	<p>Turėtų rengti institucijos/savivaldybės/šalies ugdymo projektus, nuolat juos tobulinti ir atnaujinti atsižvelgiant į visuomenės ir švietimo kaitos poreikius.</p> <p>Turėtų teikti paraiškas projektų konkursams, ieškoti šalies ir užsienio partnerių ir finansavimo projektų įgyvendinimui.</p> <p>Turėtų dalyvauti šalies ir tarptautiniuose projektuose įvairiuose dalyvavimo lygmenyse (dalyvis, ekspertas, lektorius, straipsnių autorius, atstovaujantis asmuo ir kt.)</p> <p>Į projektinę veiklą turėtų įtraukti ugdytinius, mokinius, naudoti projekto metodą veikloje, renginyje.</p>	<p>Metodinės tarybos posėdžiai, Įsakymai; Projektų programos, nuostatai, ataiskaitos, recenzijos, publikacijos, rekomendacijos, padėkos; Savianalizės veiklos tobulinimo anketa (Nuostatų Priedas Nr. 4) Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsivertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6); Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7) Informacinės žiniasklaidos priemonės (žurnalai, laikraščiai, bukletai, internetiniai puslapiai)</p>	
<p>III. Veiklos sritis: asmeninis profesinis tobulėjimas Supranta mokymosi visą gyvenimą vertę ir turi nuostatą nuolat mokytis. Geba rekonstruoti ir reflektuoti savo veiklą, siekdamas ją tobulinti ir atpažinti savo kompetencijas. Geba parengti ugdomosios ir metodinės veiklos dokumentų aplanką, jį pristatyti ir vertinti.</p>			
	Kriterijai	Požymiai	Kiti požymiai
3.1	Geba vertinti savo veiklą/kompetenciją ir asmeninius pasiekimus	<p>Įsivertina savo veiklos stipriąsias ir tobulintinas sritis, įsivertinimą aptaria su kolegomis metodinėje grupėje (taryboje). Atsižvelgdamas į įsivertinimo rezultatus planuoja profesinį tobulėjimą. Ugdymo procese taiko kvalifikaciniuose renginiuose įgytas žinias ir gebėjimus, analizuoja jų poveikį savo praktinės veiklos veiksmingumui.</p>	<p>1. Dalyvauja tarptautiniuose renginiuose (skaito pranešimus, paskaitas, veda seminarus, vadovauja grupių darbui).</p> <p>2. Yra Švietimo ir mokslo ministerijos aprobuoto vadovėlio autorius ar bendraautorius.</p> <p>3. Yra konsultantas, sertifikuotas mentorius, projekto koordinatorius (ne mažiau kaip 2 metai), tarptautinio lygmens sertifikata turintis mokytojas.</p> <p>4. Studijuoja universitetinėje aukštojoje mokykloje pagal II-III pakopos studijų programą ir siekia įgyti papildomą kvalifikaciją.</p>
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	

	<p>Įsivertinęs savo stipriąsias sritis, jas mokytojas turėtų pritaikyti praktinėje veikloje.</p> <p>Turėtų išsianalizuoti savo silpnąsias veiklos sritis ir sukurti jų tobulėjimo planą.</p> <p>Turėtų užsiimti savišvieta, turėti specialybės, pedagogikos, asmenybės tobulėjimo prioritetus, nuosekliai tobulintis ir taikyti įgytas žinias/įgūdžius/gebėjimus praktinėje veikloje.</p>	<p>Metodinės tarybos protokolai; Pokalbis, Stebėjimo ataskaita (pagal numatytus kriterijus); Savianalizės veiklos tobulinimo anketa (Nuostatų Priedas Nr. 4) Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsivertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6); Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7) Nuostatų</p>	<p><u>Komentaras.</u> Siūloma papildyti: Dalyvauja neformalaus švietimo kursuose šalyje ir užsienyje. 5. Rengia ir skaito pranešimus užsienio kalba. 6. Skaito metodines-dalykines, pedagogines paskaitas, pranešimus institucijos, miesto (rajono) ir šalies pedagogams. 7. Rengia kvalifikacijos tobulinimo programas ir dalyvauja jas įgyvendinant, veda autorinius seminarus mokytojams. 8. Skaito pranešimus mokslinėse-praktinėse konferencijose miesto (rajono), apskrities, šalies pedagogams. 9. Yra parengęs metodines ir mokomąsias priemones, aprobuotas savivaldybės dalyko metodinio būrelio/ tarybos (profesijos mokytojams – ekspertų komisijos).</p>
3.2	<p>Geba taikyti švietimo naujoves</p>	<p>Domisi švietimo kaitos kryptimis, analizuoja ir kritiškai jas vertina. Švietimo naujoves įgyvendina atsižvelgdamas į kontekstą.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	
	<p>Neformaliojo švietimo mokytojas turėtų domėtis švietimo naujovėmis ir atitinkamai jas (pri)taikyti savo veikloje.</p> <p>Turėtų formuoti teigiamą asmeninį požiūrį, kritines nuostatas į švietimo kaitą ir naujoves.</p>	<p>Metodinės tarybos protokolai; Pokalbis; Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsivertinimo ir vertinimo lentelė (Priedas Nr. 6); Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Priedas Nr. 7)</p>	
3.3	<p>Geba naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais</p>	<p>Geba atlikti įvairių rūšių informacijos paiešką, žino ir naudoja tam tikras duomenų bases. Geba naudotis informacija ir bendrauti užsienio kalba. Siekdamas ugdymo kokybės, ugdymo procese taiko informacines - komunikacines technologijas.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	

	<p>Turėtų gebėti naudotis įvairiais informaciniais ir komunikaciniais šaltiniais bei duomenų bazėmis.</p> <p>Turėtų gebėti atrinkti svarbiausią informaciją nuo antraeilės.</p> <p>Turėtų komunikuoti su mokytojais ir mokiniais elektroninėje erdvėje.</p>	<p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Parinktos mokymo(si) medžiagos literatūros sąrašas;</p> <p>Mokytojo parengta vaizdinė medžiaga;</p> <p>Pokalbis;</p>	<p>10. Vadovauja šalies profesinio mokymo metodinei komisijai arba yra tokios komisijos narys.</p> <p>11. Kita</p>
3.4.	<p>Geba tobulinti savo kvalifikaciją</p>	<p>Įvardija savo kvalifikacijos tobulinimo poreikius.</p> <p>Nuolat tobulina kvalifikaciją, derindamas institucijos personalo kvalifikacijos tobulinimo strategiją ir savo poreikius.</p> <p>Mokosi nuotoliniu būdu.</p>	
	Komentaras vertinimui	Pagrindimas	
	<p>Mokytojas turėtų mokėti kritiškai į(si)vertinti savo kompetencijas bei numatyti kvalifikacijos tobulinimo strategiją.</p> <p>Turėtų gebėti pasirinkti tinkamas ir naudingas kvalifikacijos tobulinimo programas.</p>	<p>Mokytojo kvalifikacijos tobulinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 3)</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įsi-vertinimo ir vertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 6);</p> <p>Mokytojo veiklos bei kompetencijos įvertinimo lentelė (Nuostatų Priedas Nr. 7)</p> <p>Kvalifikacijos kėlimo pažymos;</p>	

